

Carolina Iacob : Fetiță cu flori.

Schiță pentru portretul unei generații

Pentru o bună parte dintre cei ce au cîtorit moderna industrie românească de azi, drumurile au fost oarecum asemănătoare: trenurile sau căruțele, un bun rămas, satele care, la vremea aceea, i-au petrecut cu bucurie spre orașe. Au apărut legendarele Agnita-Botorca sau Bumbesti-Livezeni. Apoi au crescut chiar orașele, prelungindu-și respirația în noi cartiere. Și astfel mici urbe, într-un efort contracronometru, au devenit mari centre industriale. O continuă istorie a tinerilor născuți dintr-un veac frumos, cum spunea Labiș. Tinerii acestei țări, în fireasca lor tinerețe, în splendida lor îndrăzneală de a construi, în firescul lor optimism, au transformat ideea de industrie chiar în industrie și idealuri afirmate de-a lungul vremilor în realitate.

Sîntem proprietarii unei economii tinere, în plină afirmare, nu doar fiindcă multe domenii numără mai puțin de 15 ani de la întemeiere, ci pentru că vîrsta celor ce au cîtezat să-și asume această responsabilitate, din imboldul și înțelepciunea unui la fel de tînar conducător, este vîrsta temerității, iubirii și speranței.

Ce bucurie poate fi mai deplină decît aceea izvorită din libertatea de a-ți trăi firească vîrsta! Deopotrivă vîrsta a ambiției și înțelepciunii. O înțelepciune parte din înțelepciunea conducătorului care crede enorm în tineri. Ambitiile din ambiția ermaciului națiunii noastre ca România să prospere pe măsura demnității istoriei și a străduințelor făuritorilor acestei istorii.

Ipostazele tinereții în starea ei firească pot fi multiple și pot sugera dimensiunea dezvoltării noastre de azi. Iată cîteva.

(Continuare în pagina 5)

RĂZVAN BĂRBULESCU

10

ANUL XXXI (1986)
VINERI-12 MAI 1982

Flacara

Săptămînal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

A doua carte cu prieteni

Profesorul

Narcotizat la Roma, hrănit cu lapte de bronz din țitele lupoaicei de pe Capitoliu, la curent cu complotul lui Brutus și cu toate cite vor fi urmat, dar nefăcînd parte din ele, Il Professore țrece prin zăpezile latinității ca un bărbat suav și umbra unui poet precoce. Pare că vine mereu din culisele unui teatru în care se joacă Act venecian, în fața unui public format numai din gondolieri izgoniți din carnaval și din Lagună. Indoliat de seninătate, el e actorul de la miazăzi tîmînd o țigară în lumina stranie ce se încheagă și se întunecă pe fundalul unei drame de Gorki. Dincolo de Nijni, dincolo de stelele-n mare arzînd ca naive măciulii din veninul disperării. Purtat mai întil pe sub mesteceni gîlgiind de chemările sitarilor și prin două orașe cu case de lemn, l-aș fi văzut jucîndu-l, tulburător de adevărat, pe Alioșa din Azilul de noapte. Această inventată migrație în lumea slavă se potrivește cu patima lui pentru drumuri, deasupra căreia se înscrie, totuși, dragostea și dorul de mare. Marea e fericirea și vinul morții, adică un tîrim inaccesibil înepțiilor de orice fel. Marea, am văzut bine, îl mistuie

(Continuare în pagina 21)

FĂNUȘ NEAGU

DIN SUMAR:

- TINERI ÎN TINEREȚEA LOR FIREASCĂ (pag. 2, 3, 4, 5)
- O teorie biofizică privind natura și tratamentul cancerului (pag. 8)
- SE RESTAUREAZĂ ARCUL DE TRIUMF (pag. 9)
- O ecuație sensibilă : materialele fotosensibile (pag. 12-13)
- Umor (pag. 23)

„Poftiți mătura, domnule emigrant...”

În legătură cu postul de radio „Europa liberă”, cu „oamenii lui”, cu cine sînt ei, ce spun și pentru ce se agită noaptea de noapte în tenebrele unei străinătăți ostile poporului român, ne-am lămurit de multă vreme. Infestate fiind pînă la ultima circumvoluțiune cu un anticomunism subvenționat în devize „libere”, capetele slujitorilor acestui post emit continuu vagoane de vorbe otrăvite, cu intenția de a slui o propagandă ce se străduiește zadarnic să reanime o societate care a fost invinsă în România, cu multe decenii în urmă, și care este pentru viitorime iremediabil pierdută.

Acestea fiind intențiile, cunoscînd și

personajele, nu ne mai miră, deci, să auzim că adevărul este siluit prin gura fugarilor pripășiți pe la München și că această siluire merge, deseori, pînă la atingerea unor forme dintre cele mai groțesti. Mai anul trecut scriam, tot în această pagină de revistă, despre modul în care o anumită Raluca Bogdan încerca să ne convingă pe unde scurte cum că învățămîntul din România ar fi mai scump decît cel din Franța, și asta împotriva tuturor evidențelor (toată lumea știind prea bine adevărul-adevărat). Aflăm acum că, numai cu cîteva săptămîni în urmă, aceeași autoare de panseuri münchenizate încerca să-i convingă pe concetățenii noștri — de ce credeți? De cît de bine e să fii... „femeie-șomer în Occident”!

E greu de crezut că poate avea cineva o asemenea nesăbuiță propagandistică? Și totuși, iată ce ar fi declarat, conform „Europei libere”, o șomeră:

„La frumoasa vîrstă de 30 de ani îmi

puteam asuma riscul șomajului. În momentul în care am primit scrisoarea de destituire m-am simțit aproape eliberată. Acesta e cuvîntul, eliberată... Simțeam libertatea, o respiram cu toți porii... Mi-am primit carnetul de șomer, și — la drum! Deci destituirea — egală cu o bucurie încă nevisată! Concluzia celei lăsată fără muncă ar fi, conform aceluiași post, că... „șomajul ar putea deveni, în ciuda tuturor mizeriilor” — ce credeți?; ei bine, „o experiență trăită în sens pozitiv”! Și... „mai ales pentru o femeie”!

Ca să vezi pînă unde poate merge lipsa de rușine a slujitorilor „Europei libere”. Cine nu știe care este, în fapt, realitatea, ce gîndesc milioanele de oameni aruncați în stradă, ce spun femeile, care sînt puse în stare de inegalitate și care sînt, pri-

(Continuare în pagina 20)

EUGEN FLORESCU

VIRGIL MEDAN:

„Apărarea tezaurului spiritual, o datorie fundamentală”

— V-ați întors de curînd de la Paris, unde ați efectuat — pe cont propriu — o solidă documentare științifică. Știu că pregătiți un amplu studiu privind aspectele comune, de substrat, în domeniul limbajului muzical la popoarele de pe un spațiu geografic foarte întins. Cum ați găsit Parisul modern?

— Orasul-lumină rămîne o permanentă tentativă pentru oricine. Cu atît mai mult pentru un specialist în etnologie! Arhivele, bibliotecile și muzeele Parisului sînt o mină de aur, pentru a căror exploatare trebuie însă timp, pasiune, competență și evident, metodă. Francezii au adunat în aceste prestigioase institutii documente de inestimabilă valoare multe fiind unice. Dar, dincolo de aceste revelatoare constatări — adevărate reverii care te năpădesc —, fără a încerca s-o spun în termeni ocoliti, am simțit, ca român, gustul amar al unei mari neîmpliniri...

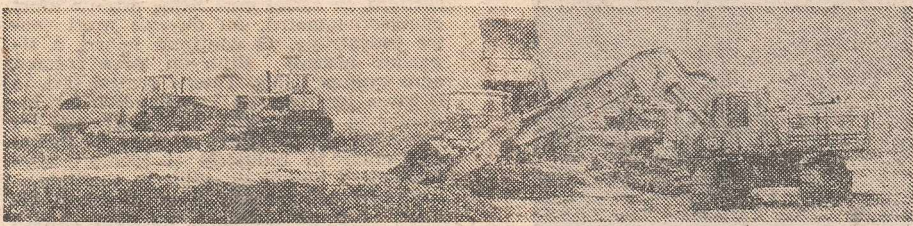
— La ce vă referiți?

— Sîntem prea puțin cunoscuți acolo. Iar Parisul, ca și odinioară, continuă să fie un punct de referință un foarte puternic — dentru de iradiere a numeroase informații spre toate colțurile lumii. Nu

(Continuare în pagina 15)

CONSTANTIN MUSTAȚA

Tineri în tinerețea lor firească

Școala muncii, școala revoluției

Cu ani în urmă acest peisaj invadat de o vegetație uscată, plin de praf, plin de capre și de gunoaie insalubre, străbătut de un pârâu perfid care inunda matematic, în fiecare primăvară, o parte din oraș, era plantat, ca un decor de Shakespeare, doar cu inscripțiile elementelor de decor de astăzi ale Combinatului de utilaj greu din Iași. În cîțiva ani au fost excavați aici peste 2 milioane de metri cubi de pământ acoperind gropile fetide și mlaștinile înșelătoare, cursul pârâului vagabond a fost modificat și regularizat, halele s-au înălțat aproape concomitent cu instalațiile din ce în ce mai complicate și sofisticate ale transfigurării oțelului la „temperaturi înalte”. Vechile grămezi de span și de fier vechi aruncate printre gunoaie și moloz devin oțel decantabil la exigențe de nivel mondial. Acum, peisajul e geometric, halele industriale sînt vopsite intens în albastru, în dimineața înghețată cu soare puternic și cer alb. În clocotul rece, calculat algebric al acestor platforme un om se întinsește precis, întotdeauna precis cu el însuși, în fiecare moment al existenței sale: inginerul **Alexandru Dumitrache**, directorul acestui combinat, un bărbat încă tânăr, încă viguros, de statură mijlocie, cu ochi cenușii, care fumează țigară de la țigară, nervos, cu degetele tremurînd ca în urma unor insomnii îndelungate. Are 46 de ani și un trecut încărcat de fapte de viață și de eroism discret, inteligent, un trecut încărcat de gesturi memorabile. Biografia sa e romanul unui șah etern la adresa inerției, conformismului și renunțării. El este unul din rarii oameni excepționali care sînt considerați și specialiști și activiști de partid, și prin care societatea merge înainte, nu se demobilizează, nu bate pasul pe loc, nu se întoarce în trecut, nu trăiește numai din amintiri, nu distruge ideile noi prin incompetență, rea voință, entuziasm gratuit și lipsă de răspundere. El afirmă noul, cheamă noul în preajmă, mobilizează noul și îl ajută să se manifeste în sensul progresului, al civilizației. El este unul din oamenii minunați care aparțin deja viitorului.

Sînt activist de partid de cînd îmi aduc aminte, profund conștient, de mine însumi. Nici n-am apucat să intru bine în organizația tineretului comunist și am fost ales secretar pe clasă, n-am apucat să mă obișnuiesc cu funcția de secretar pe clasă că am fost ales secretar U.T.C. pe școală, n-am apucat să intru bine în facultate și am fost ales secretar pe an, apoi secretar pe facultate, mai tirziu secretar cu probleme economice la nivelul orașului Birlad și ulterior prim secretar U.T.C. al orașului Iași. Prin aceasta nu vreau să mă exclam pe mine în ochii opiniei publice. Vreau să lămurim un lucru: sînt activist al tineretului comunist din ziua în care, adolescent fiind, am intrat în rândurile organizației, nu din ziua în care am fost promovat în funcția de prim secretar U.T.C. al orașului Iași. Pentru că am înțeles să fiu activ și viu în organizația noastră comunistă de tineri, nu să rămîn inert și pasiv, din prima mea zi de naștere ca membru al Uniunii Tineretului Comunist.

De ce credeți că ați fost ales mereu în funcții de conducere în organizația comunistă de tineret, reprezentînd în fapt opțiunile politice ale colegilor dumneavoastră în fața vieții, a timpului?

Probabil pentru că am înțeles să trăiesc fără să mă crut pe mine însumi.

Probabil pentru că de-a lungul anilor eu n-am avut, practic, „timp liber”. Și probabil că oamenii au votat cu mine simțînd în mine o anumită doză de dezinteres pentru problemele personale. Nu mi-am dorit niciodată să rămîn singur, să trăiesc în izolare, să devin un profitor. M-am simțit bine numai printre oameni, în colectivitate, în echipă.

Dar singurătatea e una din condițiile supreme ale creației.

E adevărat, dar eu nu sînt un creator. Mi-a plăcut și-mi plac literatura, muzica și teatrul, arta în general, sînt un om care se informează în diverse domenii ale culturii, mă simt bine printre oamenii de la care am mereu cite ceva de învățat, nu refuz invitațiile la conferințe, la simpozioane științifice și nu pot trăi fără concerte, spectacole de operă, expoziții. Cultura și arta mă mențin tînăr, nu neapărat biologic, ci spiritual. Inginer și activist de partid fiind îmi dau seama că trebuie să rămîn tînăr comunist, și mă consider cu adevărat comunist rămînînd tînăr, adică fără prejudecăți, comodități, renunțări și conformisme de tot felul. Prin urmare, îmi place tot ceea ce înobilează spiritul, iubesc arta și sînt prieten cu mulți artiști din Iași și din țară, dar din păcate sau din fericire, cum vreți să o luați, nu pot fi un creator. Rămîn creator numai în măsura în care mă crez pe mine însumi. În acest sens mă pot considera cu modestie un fel de artist, un om care vrea adică să facă din propria sa viață, din propria sa existență, o operă de artă. Și în felul acesta cred că pot să mă păstrez tînăr, adică tînăr comunist.

Am înțeles că ați terminat o facultate cu profil tehnic. Cum ați ajuns atît de aproape de sfera artei, de spațiul culturii umaniste într-o lume în care specializarea a creat adeseori specialiști reci și exacti, excepțional de pricepuți în domeniul lor de activitate dar străini de restul manifestărilor spiritului?

A fi inginer astăzi nu înseamnă a te izola în tehnologie, într-un univers ermetic, străin și rece, cum spuneți dumneavoastră. Oamenilor, de orice specialitate ar fi ei, fără artă li s-ar face frig. Frig pe pămînt. Pentru că arta, cultura înseamnă tinerețe veșnică. Și apoi, prin funcțiile avute ca activist al organizației comuniste de tineret a trebuit să învăț să mă apropiu de cultură și artă într-atît încît să-mi pot îndeplini sarcinile complexe de educație care îmi reveneau și care fac parte din sarcinile fundamentale ale organizației în munca de formare multilaterală a oamenilor. Pentru că munca de educație nu se poate face numai în ședințe, în mitinguri, prin dispoziții scrise sau nescrise, prin hotărîri care se respectă sau nu se respectă, prin activitate profesională nemijlocită. Munca de educație e mult mai complexă și cere vocație și cultură. Fără vocație și cultură munca de educație devine birocratică și străină față de sensibilitatea și disponibilitatea uriașă a tinerilor. Ștînd că prin cultură, prin artă pot ajunge mai direct și mai cald la un limbaj comun cu tinerii din organizația comunistă de tineret, m-am apucat să mă pun la punct în primul rînd pe mine cu toate cunoștințele necesare, și la nivelul capacităților mele de înțelegere. Și astfel, deși inginer, deși activist, m-am înconjurat de artiști și cu sprijinul lor, sprijin efectiv și dezinteresat, am căutat să dezvoltăm gustul

măi tinerilor noștri colegi pentru citit, pentru studiu, pentru cultură, ca să înțelegem împreună, treptat, problemele complicate, din ce în ce mai complicate ale lumii în care trăim. Această transformare, această reimpresă a uneltelor, a instrumentelor cu care trebuia să operăm, din ce în ce mai concret și mai în perspectivă în munca de educație ne e comună, cred, tuturor celor care am activat în cadrul organizației comuniste de tineret de-a lungul anilor. Mă simt și acum tulburat, emoționat cînd mă întîlnesc cu vechii tovarăși de activitate în cadrul organizației comuniste de tineret care între timp lucrează în alte domenii ale vieții, fiecare la nivelul său de pregătire și de competență, amintîndu-ne de anii noștri de tinerețe cînd ne-am adus și noi aportul la munca de educație revoluționară, multilaterală a tinerilor. Ar fi însă greșit să se înțeleagă că am rămas în munca de educație la nivelul unor manifestări de inițiere, în cultură, în artă, la nivelul unor dezbateri. Munca noastră de educație a dat roade practice, în afară de faptul că a pregătit pentru viață oameni demni, capabili să poarte mai departe răspunderea viitoare pentru destinele lumii în care trăim. Iată, de pildă, îmi aduc aminte că o dezbateri pe tema urbanismului legat de starea Iașului a avut ca efect participarea studenților la construirea conductei de apă de la Prut pînă în oraș. Dezbătînd problema mediului ambiant și a arhitecturii urbane am ajuns, să transformăm o zonă urîtă a orașului, aridă și denivelată (Ciric) într-un parc, prin munca tuturor tinerilor din Iași, parc unde am plantat și eu 232 salcîmi pe care îmi pare uneori rău că nu-i mai recunosc printre cei plantați de colegii mei de generație. Clădirea Facultății de construcții din Iași a fost construită de studenții acestei facultăți care au fost pe rînd zidari, fierari betonieri, instalatori și zugravi. Ca să nu mai vorbesc de faptul că în cele din urmă Casa de cultură a studenților a fost proiectată și înălțată cărămîdă cu cărămîdă tot de studenții centrului universitar. În acest sens, entuziasm există și acum. El tînc mai ales de vîrstă și depinde de individ, de fiecare individ în parte, ca să nu se stingă de-a lungul și de-a latul vieții. Tinerii care vin în cadrul șantierelor județene ale tineretului pe șantierul combinatului nostru lucrează nenaipomenit, mîndri că își leagă omnele și biografia de un asemenea reper al construcției socialiste, de un asemenea element reprezentativ pentru o civilizație, pentru un timp. Dealtfel, în tot ce vedeți aici, în jurul nostru, pe această platformă, odinioară rămasă într-un întineric geologic, este făcut de mina acestor tineri, de azi! De aceea expresia dojenitoare: „Oh, tineretul de azi!” nu prea se mai potrivește decît în cazuri rare și de cele mai multe ori nesemnificative.

Să rezumăm, tovarășe Alexandru Dumitrache: ce anume a însemnat în viața dumneavoastră școala utecului?

Aproape întreaga mea formație de om și de specialist o datorez activității în cadrul organizației comuniste de tineret. Anii în care omul se formează ca om de omenie mi i-am petrecut ca activist U.T.C. Am deprins de aici spiritul muncii în echipă, spiritul acțiunii colective. V-am mai spus: nu concep să trăiesc și să acționez de unul singur. Nici măcar în concediu nu mă simt bine singur dacă nu sînt împreună cu oamenii pe care îi doresc alături de mine în muncă. De aceea, concediile mele, chiar dacă sînt uneori și de boală (ce să-i faci? organismul ne mai trădează uneori) nu mi le pot petrece în reculegere. Odihna și convalescența mea e munca, munca împreună cu toți colegii mei. Organizația comunistă de tineret mi-a sădit în suflet definitiv și irevocabil simțul de dreptate, de echitate și omenie. Am fost, prin urmare, activist la vîrsta la care interesele meschine, individualiste, de clan, ne erau străine, profund străine. Dreptatea, echitatea și omenia nu mi le poate smulge nimeni din

suflet. De aceea, de-a lungul timpului am putut fi acuzat de multe păcate dar niciodată de lipsa simțului dreptății și cinstei. U.T.C.-ul mi-a dat, de asemenea, deschiderea aceasta largă spre toate orientările cunoașterii. Activitatea noastră, a activiștilor de U.T.C., a fost o a doua universitate pentru noi, o universitate politică, revoluționară și profund umană. Munca în cadrul organizației de tineret ne-a dat încrederea în forța colectivului, în forța dezbaterilor și a dialogului sincer, deschis între oameni. Dar ceea ce mi se pare poate mai important e ca am rămas cu o dorință aproape bolnăvicioasă de a fi mereu tînăr.

Bolnăvicioasă? De ce bolnăvicioasă? Nu ar fi mai corect să spunem obsedantă?

Vedeți dumneavoastră, eu încă nu mi-am pus niciodată problema că îmbătrînesc. Nu mă interesează. Cîtă vreme mă simt tînăr pe dinăuntru, ca spirit vreau să spun, nu am timp să mă privesc în oglindă și să-mi dau seama că mi-a apărut o cută, un rid, un fir de păr alb. Ei bine, nu cred să fi îmbătrînit. Am în mine un optimism care nu mă lasă pradă disperării și nostalgiei. Deși nu mă pot plînge că n-am trăit și momente dramatice, că n-am avut și momente în care mi se pare că ajung la un capăt de drum și nu mai vedeam nici o ieșire. Dacă nu aș fi fost un optimist ar fi trebuit să abandonez chiar lupta pentru viață.

Sînteți un om bine construit structural.

Nu. Sînt un om bine educat structural. Nu sînt un om sănătos din punct de vedere moral volitiv din naștere, dar sînt un om sănătos din acest punct de vedere prin educație ca tînăr comunist, ca revoluționar de profesie și ca specialist în tehnologia construcțiilor de mașini.

Probabil faptul că lucrați într-un combinat în care media de vîrstă e de 23 de ani contribuie la tonusul dumneavoastră și nu vă lasă să îmbătrîniți niciodată cu adevărat.

Deocamdată vîrsta medie în acest combinat e de 23,2 ani. Dar are toate șansele să scadă la 19 sau 20 în viitorii ani, pe măsură ce se vor da în exploatare celelalte secții din combinat. Deocamdată, pe verticală se află aproape un sfert din investiție. Dar sînt sigur, forța de muncă pe care o pregătim cu migală, la nivelul înaltei tehnicități și automatizării a proceselor tehnologice de pe platformă, va fi și mai tînără, aproape adolescentină. În felul acesta, combinatul își pregătește specialiștii cei mai buni de care are nevoie și își creează o tradiție.

Activistul organizației comuniste de tineret are acum din nou posibilitatea să se manifeste la fel de complex și de eficient.

Mă simt minunat printre acești tineri, organizăm aici, pe platformă, concerte, expoziții, cînaclu de literatură (care se numește „Lupta cu inerția”), folosim microcantinele pentru cele mai variate manifestări artistice și distractive, organizăm baluri ale tinerilor care se transformă în prilejuri de a iniția pe noii veniți în legile complicate uneori ale vieții, ale existenței în colectiv în tainele artei, ca să-și îmbogățească sufletul. În felul acesta munca de educație se reia continuu și ciclic. Pentru că întotdeauna avem ceva de învățat și noi, specialiștii și activiștii, de la cei care vin după noi. Și cîtă vreme sîntem capabili să învățăm, înseamnă că am rămas tineri.

La 46 de ani, tovarășul Alexandru Dumitrache, deja vechi membru al Partidului Comunist Român, rămîne încă un tînăr comunist și probabil va rămîne încă multă vreme pentru că activitatea sa îndelungată în organizația comunistă de tineret i-a oferit secretul tinereții fără bătrînețe și chiar al vieții fără de moarte.

ADRIAN DOHOTARU

Ziaariști străini, oaspeți ai cînaclului

Mai mulți cititori ne-au întrebat care sînt numele ziaariștilor care au participat la spectacolul Cînaclului Flacăra de la Ploiești, iar noi, pentru că nu găsîm lipsită de interes nici întrebarea și nici participarea, vom da numele celor care au adoptat chiar semnul de lumină, Luptă. Libertate, acela care înseamnă și salutul tinerilor săi membri, au și cîntat! Numele lor pentru cititorii noștri: Ernest Hauer, șef de secție la ziarul „Volksstimme” și Peter Martos, șef de rubrică la ziarul „Die Presse” (Austria), Iia Karadimov, membru supleant al Biroului Executiv al Uniunii Ziaariștilor, secretarul Comisiei pentru probleme social-economice a O.I.Z. (R.P. Bulgaria), Oldrich Zabojnik, director general adjunct al Radiodifuziunii cehe, Christakis Katsambas, vicepreședinte al Uniunii Ziaariștilor din Cipru și redactor șef al ziarului „Fileleftheros”, Vibeke Sperling trimis special al ziarului „Information” (Danemarca), Valnio Markku, șeful secției externe a ziarului „Kansan Uutiset” (Finlanda), Manfred Pohl, redactor șef adjunct al Televiziunii din R.D. Germană, Malatos

Elias, reprezentantul ziarului „Vradiny” și al Agenției „A.N.A.”, Takis Mamatsis, redactor șef al ziarului „Rizospastis”, Gheorghios Tolis, Nikos Simos, redactor de politică externă la ziarul „Kathimerini”, Yannis Tzannetakis, directorul revistei „Prosanatolismi” și Adam Kiriakoula, redactor politic al ziarului „Eleftherotipia” — Atena (Grecia), Judy Dempsey, corespondentă a ziarului „The Irish Times” (Irlanda), Massimo Fichera, director general adjunct al Radioteleviziunii italiene și Ugo Rogozzino, scriitor, directorul publicației italiene „La Gazzetta del Mattino”, David Buchan, corespondent diplomatic al ziarului „Financial Times” cu soția și Mark Frankland, corespondent diplomatic al ziarului „The Observer” (Marea Britanie), Dag Halvorsen, trimis special al Radioteleviziunii din Norvegia, Zbigniew Klimas, redactor șef adjunct al Agenției P.A.P., Edmund Makuch, director general al Comitetului de radio și televiziune și Adam Stanek, șeful secției externe a ziarului „Trybuna Ludu” (R.P. Polonă), Wilton de Albu-

querque Fonseca, reprezentatul Agenției „ANOP”, Antonio Carneiro Jacinto, trimis special al revistei „O Jornal”, Jose Carlos Vieira, adjunct al rubricii externe a ziarului „Portugal Hoje” (Portugalia), Enrique Gomariz, șeful secției externe a săptămînalului „El socialista” (Spania), Karin Mansson, reprezentanta ziarului „Ny Dag”, și Richard Swartz, corespondentul la Viena al ziarului „Svenska Dagbladet” (Suedia), Zafer Faik Atay, directorul ziarului „Tercuman”, Ahmed Korulsan, membru în consiliul de conducere al ziarului „Gumhuriyet” și Ieden Taşhan, corespondentă specială a ziarului „Gunes” din Ankara (Turcia), Korpeđa Deszö, adjunct al șefului redacției de știri-externe a Agenției „M.T.I.”, Kovacs Istvan, adjunct al șefului secției de politică externă a ziarului „Nepszabadsag”, și Otto Oltványi, corespondent al Agenției „M.T.I.” (R.P. Ungară), D.F. Kraminov, secretar al conducerii Uniunii Ziaariștilor, redactor șef al săptămînalului „Za Rubejon”, Vladimir Klîmenko, corespondent al Agenției „TASS”, V. Kuşkin, corespondent al ziarului „Izvestia” și Stanislav Petuhov, corespondent al ziarului „Pravda”.

Cînaclul a avut loc pe 28 februarie.

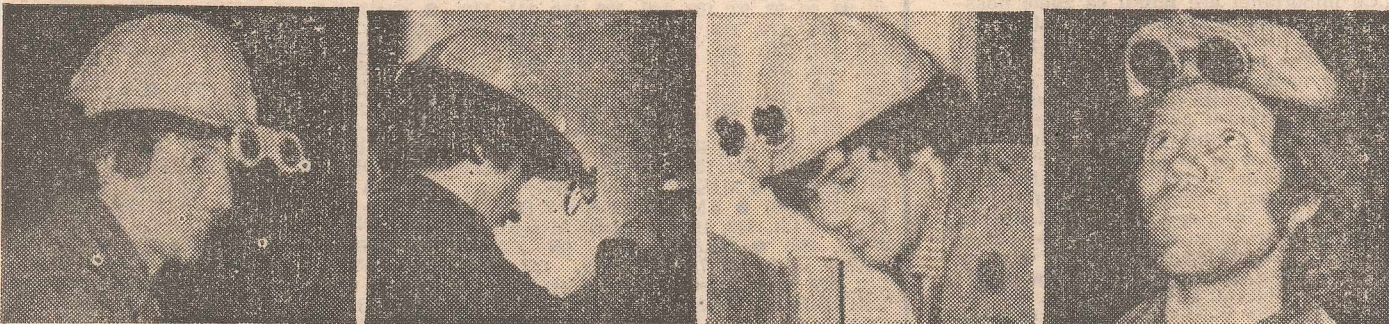

În acest număr reproduceri după lucrările pictoriței CAROLINA IACOB

Tineri în tinerețea lor firească

Oțelari de nădejde ai țării

intr-una din adunările de organizație U.T.C. Cînd ne înfîlînim toți, aflăm care e pulsul și în echipa noastră, dar și în celelalte. N-am fost de la început așa. Pe Rafira îl admiră toți băieții pentru foarte multe lucruri, dar mai ales pentru faptul că hotărăște totul atît de repede; și totuși eu fiind mai apropiat de vîrsta lor — îi înțeleg; am multă răbdare cu ei, ne ajutăm reciproc. Asta înseamnă, dealtfel, o echipă: colaborare! Uniți, rezolvăm probleme grele, cum ar fi reducerea consumurilor de materiale pe toa de oțel, prin reducerea staționărilor sau recuperarea materialelor neferoase; de exemplu a aluminiului care nu se magnetizează. Îl recuperăm și urmează filiera reciclării materialelor refozibile“.

În minutele următoare începe pregătirea unei șarje noi. Fiecare dispore și apare cu sarcini precise. Jos în gura oțelăriei așteaptă bena cu fier vechi. O macara o aduce și o descarcă în cuptorul electric. Se închide capacul și deasupra lui Rafira și Ilie Constantin fac ultimele verificări. În minutele următoare sîntem cu toții jos într-o liniște totală și o așteptare aproape solemnă. Privesc pe rînd chipurile celor pe care apasă toată răspunderea: inginerul Savu este atent și încordat. Rafira pare că numără secunde pe degete, iar fața-i exprimă o grijă aproape dureroasă. Cît privește pe cel mai tînăr șef de echipă, Ilie Constantin, concentrarea de pe chipul său are tot timpul ceva din lumina speranței și ochii i-o trădează. Cînd momentul mult așteptat are loc, electrozii făcînd primul contact cu fierul vechi, o flacără uriașă și un zgomot asurzitor și permanent, ca la decolarea unor reactoare, vestesc și certifică reușita. În acea secundă bucuria îi inundă și îi luminează chipul, încît înțelegem cum începe dragostea pentru meseria de oțelar și cum te poți îndrăgosti mereu de fiecare șarjă, chiar dacă în toamnă încă mai purtai praștia în buzunar.

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Echipa lui Ilie Constantin este cea mai tînără formație din Combinatul siderurgic Călarăși.

Mezinul oțelăriei, la cei 17 ani ai săi, Marinel Roman, un puști înalt, cu un zîmbet copilăresc pe față, este tare mîndru că, acum, poate să facă aproape tot ce i se cere. Și ce nu poți, încă, să faci? „Nu pot s-arunc atît de bine cu lopata în cuptor, iar cînd iau probe, nu pot să iau atît de mult în lingură cît ei“. El cîți ani au? „18, 19, pînă la douăzeci și trei. Cel mai bătrîn e topitorul șef — Rafira — om în toată firea, cu experiență, înșurat, la casa lui și cu copii, imi doare s-ajung ca el“.

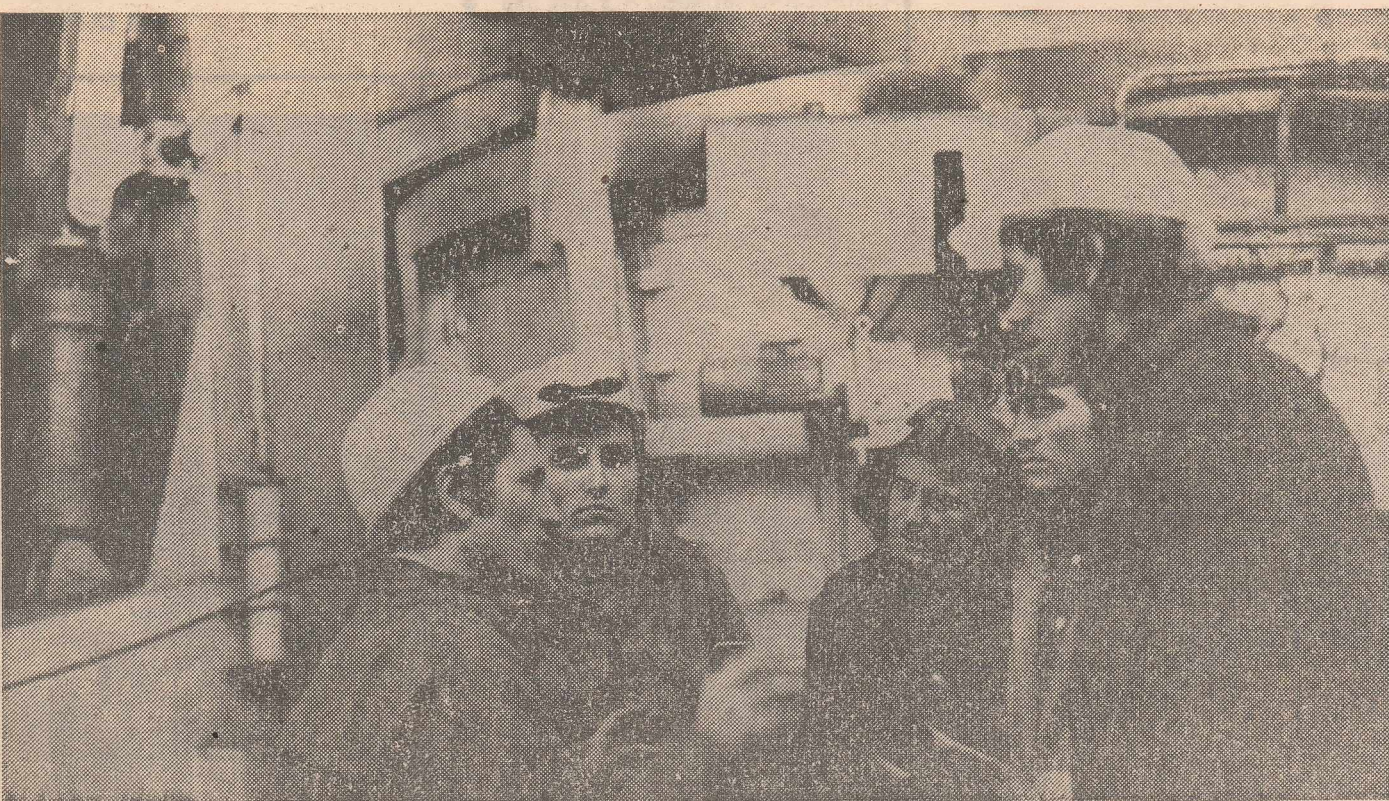
Aurel Coleașcă, deși terminase liceul metalurgic, în toamnă, cînd a venit, încă mai umbla cu praștia la el. Cum te mai simți acum? „După cîteva luni de muncă alături de băieți, m-am trezit că-mi place cel mai mult în schimb, în echipă. Poate nu mă credeți, dar cînd eram liber veneam la cuptor; priveam și dădeam o mîină de ajutor. Acum sînt deja topitor II, adică pregătesc și răspund de materialul de adaos din cuptor. Sîntem cel mai unit schimb; nici unul nu se codește să facă treabă și parcă nici nu obosim“.

Mă uit la el cît e de sigur și de convîngător în ceea ce spune și parcă nu mi-l pot imagina trîgînd cu praștia după ciori. Și încă un amănunt: el e printre puținii tunși scurt. Marca majoritate - a tinerilor din oțelărie, chiar și cei de treizeci și trei de ani, cum e „bătrînul“ Rafira, au părul ceva mai lung. Pletele sau buclele de sub cască le vin bine. Explicația este simplă: cu gîndul la perioada cînd vor satisface stagiul militar, cei foarte tineri își lasă părul mai lung, iar cei întorși din armată, un timp, nu se îndură să-l mai scurteze. Realitatea e că le șade foarte bine, alina timp cît părul nu le cade pe umeri. Cu toată zgura și căldura din jurul cuptorului, părul le este curat și strălucitor. Am făcut o paranteză cam mare, deoarece tot despre cei plecați în armată mai avem ceva de spus. Ei, bine... Se întorc tot aici unde se se transpiră serios. Vin de dragul oțelului — pentru că de oțel te poți și îndrăgosti; există un miraj al oțelului! Constantin Ivan și Marian Matei sînt doar doi dintre cei care s-au întors; un argument în plus fiind și acela că au participat la elaborarea primei șarje, atunci în '79, eveniment de care, spun ei, rămii atașat toată viața. Au trecut cîteva ani de atunci, de cînd ieșiseră de pe băncile școlii, și acum sînt oamenii echipei de care depinde durata evacuării șarjei.

Dar calitatea oțelului din cuptor depinde de felul cum conduc cei doi șefi de echipă: Ion Marcu de 23 de ani și Ilie Constantin doar de 19. Amîndoi au hotărît să devină oțelari încă din copilărie, după ce au văzut, prima dată, la te-

levizor ploaia de scintei și șarpele de foc al metalului incandescent. După școala profesională s-au specializat la Hunedoara. „Acolo, spune Ion Marcu, l-am cunoscut pe maestrul Dordea, despre care pot spune că m-a făcut om. La el mă impresiona răbdarea cu care asculta pe fiecare și faptul că, deși era maestru, lucra efectiv, ca fiecare dintre noi, pune mina pe lopată. Cu el am venit la Călarăși și am dat prima șarjă. Cîtă sudoare a curs, atunci, de pe noi toți! Hunedorenii am vrea să le mulțumim și să le transmitem prin revistă că ne străduim să-i ajungem, pe cît posibil, pentru că au făcut din noi oțelari“.

Ilie Constantin, la cei 19 ani, este cel mai tînăr șef de echipă din combinat. Viața lui a început tot la Hunedoara, cînd lucra în hala de pregătire: „Cît de mult i-am invidiat, atunci, pe cei din gura cuptorului. Marinel regretă că, încă, nu poate lua suficient metal în lingură pentru probă. Nu e singurul prag pe care trebuie să-l treacă. Prima probă nu se uită niciodată! Important este nu doar ca lingura să fie plină, ci ca să nu se blocheze trebuie învelită în zgură. E un examen destul de greu mai ales că toți ochii sînt pe tine și ți-e teamă să nu te faci de ris“. Spunea Coleașcă Aurel că sîntei cel mai unit schimb. Vă înțeleg orgoliul, dar de ce nu admiteți că ar mai putea fi și alții tot atît de buni ca voi? „Asta s-a recunoscut în fața tuturor,

Tineri în tinerețea lor firească

Cronica nr. 504

O pledoarie pentru artă de calitate

Datorită enormei cereri de bilete înregistrată cu ocazia Galei 500 de la Craiova din 2 martie, Cenaclul Flacăra s-a decis să repete spectacolul său a doua zi. A repeta, desigur, este impropriu zis și chiar desfășurarea spectacolului a confirmat unicătatea fiecărei manifestări, a confirmat și de această dată însăși denumirea ieșirilor în public ale Cenaclului Flacăra: întâmplare de muzică și poezie.

Pentru a reliefa repertoriile cîntăreților de virf ai cenaclului, pentru a da posibilitatea exprimării pe larg a acestora, pe podiumul instalat în Sala Sporturilor din Craiova a urcat un nucleu al cenaclului. Acest mănunchi de oameni valoroși a susținut, pe parcursul a mai mult de patru ore și jumătate un spectacol cu totul excepțional, de un înalt nivel artistic. A fost o pledoarie pentru muzica tină și în aceeași măsură a fost o pledoarie pentru valoare.

La o oră după încheierea meciului din sferturile Cupei Campionilor Europeni, dintre Universitatea Craiova și Bayern München, adică în momentul începerii manifestării Cenaclului Flacăra, sfidind orice prejudecată, dar în acele clipe cu atât mai mult emoționant, s-a cîntat „Hai Craiova”, un imn dedicat „Universității” (versuri: Adrian Păunescu, muzica: Victor Socaciu). Spectacolul a cuprins oricîtaluri mari ale celor ce astăzi se află în primele rînduri ale muzicii tinere. Au confirmat și acum grupul „Ecou” din Reghin și Ștefan Hrușcă din Ieud, Maramureș. Triumful lui Ștefan Hrușcă are loc cu adevărat aici și acum la Craiova. Interpret desăvîrșit, limpede și direct în mesajul său artistic, Ștefan Hrușcă a găsit în scena Cenaclului Flacăra scena afirmării sale definitive.

Un recital întotdeauna sărbătorește este cel al lui Gil Dobrică, care adaugă șlagărelor internaționale o compoziție proprie: „Rost monahal” pe versuri de Adrian Păunescu. Ca prețuire și ca recunoaștere a valorii artei lui Gil Dobrică, poetul Adrian Păunescu împreună cu George Nicolescu dedică un moment de poezie și muzică părinților lui Gil Dobrică aflați, nu departe, într-o căsuță a Dăbulenilor. A recitat, emoționant pînă la lacrimi, Adrian Păunescu, poemul „Repetabila povară” și a cîntat George Nicolescu impresionant „Bătrînii” de Octavian Goga.

În nota lor obișnuită au cîntat și au făcut succes: Grup T. Arpad Domokos, Gil Ionță, Ducu Bertzi, Marian Corios, Ion Hagiu, grupul de satiră Mesaj și frații Chiriac.

Un recital mult aplaudat a fost cel susținut de grupul „Continental”, care a avut în Alexandru Zărnescu un chitarist solo în mare formă și în Romeo Beianu un baterist inspirat și exact. Cu o seară înainte, dar și acum, grupul „Conti-

mental”, care a renunțat la trei bărbi, împreună cu ceilalți membri ai cenaclului lansează moda anti-punk, adică îngrijit, fără excentricități. Seara se încheie cu recitaluri semnificative pentru nivelul la care a ajuns muzica tină în România, susținute de George Nicolescu, Adrian Ivanitchi, Vasile Șeicaru și Mircea Vintilă.

Această cronică nu se poate încheia totuși fără a mulțumi, încă o dată, celor ce au oferit cenaclului un cadru organizatoric minunat, tovarășului Miu Dobrescu, prim-secretar al Comitetului județean de partid, tovarășului Constantin Chițimia, primarul municipiului Craiova, tovarășei Elena Cismaru, prim-secretar al Comitetului județean U.T.C., tovarășului Teodor Voinea, secretar al Comitetului județean U.T.C., tovarășului Nicolae Crăciun, prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C. Să notăm totodată participarea excepțională la realizarea momentelor de artă ale publicului craiovean. Și pentru că de multe ori dialogul scenă-public are loc prin bilete și răspunsuri la acestea, dialog care reprezintă un spectacol în sine, voi cita un bilet semnat de Nicoleta Ștefan, care într-un fel subliniază adinc rostul artei tinerilor promovată în Cenaclul Flacăra: „Ce importanță are faptul că zilele noastre sînt scurte de vreme ce generațiile, secolele și lumile nu fac decît să reproducă la nesfîrșit inmulțind în cele o sută de mii de moduri și variațiuni care compun simfonia universală? În această seară muzica m-a întinerit cu ani pe care îi credeam pentru o clipă pierduți. Nimic nu m-a degustat în viață decît să răsfioiesc dicționarele de medicină și să aflu care erau simptomele bolii de care sufeream... în nici unul însă, n-am găsit tratamentul adecvat pentru alinarea suferințelor sufletești. În această seară am aflat o parte din secretele mari ale lumii. M-am convins că singurul bun este viața. O singură clipă de viață adevărată, ca din această seară, este mai tare decît moartea și o neagă! Vă mulțumesc pentru tot și vă doresc în continuare o viață plină de activitate cît mai rodnică și prosperă, fiindcă există totuși un lucru care înseamnă ceva în viață: să nu fii invins!”

Vom mai reveni la Craiova? Greu de spus, fiindcă prea multul poate fi la fel de păgubitor ca și prea puținul. Spectatorii, cînd pe scenă se spuneau și se cîntau lucruri importante, grave, au dat ocazia conștientului cenaclului să reamintescă publicului doljean că la Cluj-Napoca, undă, cu ani în urmă, cenaclul se simțea cel mai bine, tot din cauza superficialității unor spectatori, s-a hotărît să nu mai vină 5 ani. Și iată au trecut. Pentru că e cazul ca tinerilor din Craiova să li se lase dor de cenaclu pentru a-l prețui pe de-a întregul.

VICTOR SOCACIU

În puține cuvinte

Despre public în general se poate vorbi în fel și chip. Publicului i se pot evidenția caracteristici mai mult sau mai puțin importante în raport cu desfășurarea unui spectacol. El poate fi cald și participativ sau distant și neîncrezător, entuziasmat, sau liniștit, competent sau necunosător, tinăr sau rutinat etc., etc. Ori-

despre spectatori

cum, publicul Cenaclului Flacăra ne-a dovedit în timp extraordinară capacitate de adaptare în mers la condiții de spectacol noi, deschidere spre fenomenele culturii contemporane, maleabilitate în direcția disponibilităților de receptare a actului artistic. De pe această poziție se poate afirma că manifestările Cenaclului

Flacăra s-au instituit în importanți factori de educație, totodată politică și estetică. Este formidabil să poți vedea astăzi după 500 de întâmplări de muzică și poezie, mari săli de mii de spectatori reacționînd ca un singur om, tîndru sau sfios uneori, năvalnic și patetic alteori. Cum la fel de impresionant este să vezi o sală mică ridicată la grandoarea și forța sugerate de prezența marilor mulțimi, prin simplă comuniune artistică.

Dar tot despre public se poate vorbi și altfel. Iată, spre exemplu, cifrele statistice privind spectatori manifestărilor cenaclului în decursul existenței sale. În 1973 au fost prezenți la întâmplările cenaclului aproximativ 4700 de spectatori (media pe spectacol, grăitoare pentru gradul audienței, 350 de spectatori). Și în continuare: 1974 (14 500, media - 550), 1975 (78 000, media 1 150), 1976 (233 500, cea

mai largă participare, cu o medie de 27 spectatori), 1977 (121 600, media 1 500), 1978 (78 300, media 3 800 - cea mai largă audiență), 1979 (65 100, media 2 200), 1980 (73 400, media 1 300), 1981 (100 000, media 1 500), 1982 pînă la ședința 500 (24 500, media 1 500, înregistrînd o audiență în creștere față de anul trecut, 1 900 de spectatori în medie pe spectacol).

Și pentru a încheia, să mai arătăm totalul spectatorilor participanți la întîmplările cenaclului nostru a însumat aproximativ 850 000 de oameni. Scăzînd numărul ședințelor de lucru, aproximăm o cotă a audienței reprezentată de media de spectatori pe o manifestație la aproape 2 000. Așteptăm să vă aducem la cunoștință momentul atingerii milionului de spectatori.

CONSTANTIN DRAGOMIR

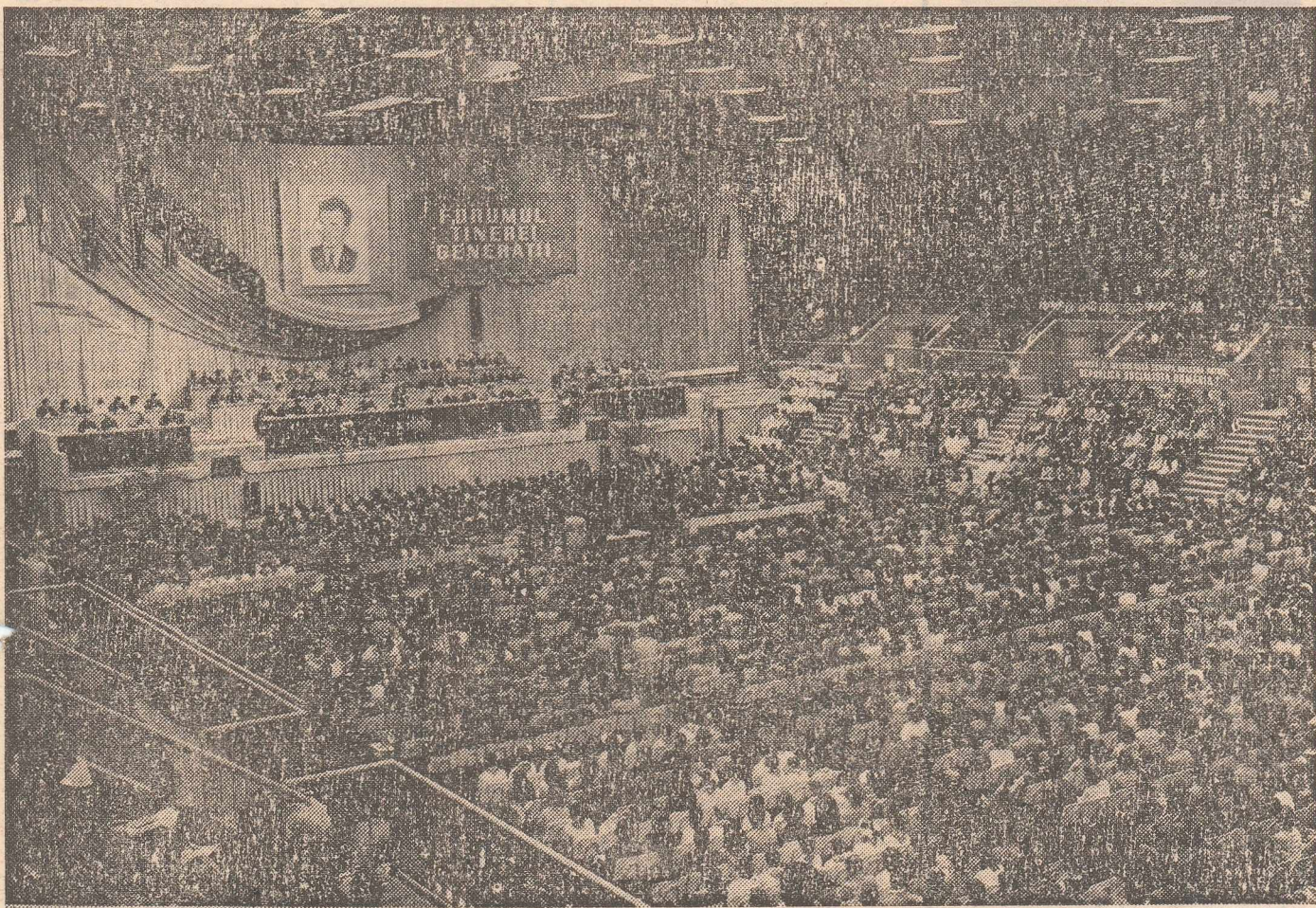
Itinerarul Cenaclului Flacăra, 1973-1982

BUCUREȘTI = 123 de întâmplări (1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 20, 23, 24, 25, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 56, 57, 58, 61, 67, 68, 69, 70, 72, 71, 73, 75, 81, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 98, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 127, 137, 150, 162, 163, 164, 165, 210, 215, 259, 260, 270, 271, 298, 299, 300, 302, 303, 308, 309, 317, 321, 322, 323, 324, 327, 328, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 374, 377, 378, 379, 380, 381, 407, 440, 463, 464, 465, 466, 467, 471) ● CRAIOVA = 13 (6, 60, 102, 151, 152, 153, 154, 155, 219, 351, 494, 502, 503) ● MIERCUREA-CIUC = 4 (11, 148, 256, 409) ● RM. VILCEA = 7 (15, 125, 126, 138, 161, 392, 413) ● ALEXANDRIA = 2 (26, 468) ● BRAȘOV = 2 (27, 223) ● ARAD = 8 (33, 71, 142, 157, 158, 216, 238, 295) ● DRĂGĂȘANI = 2 (48, 394) ● VALENI DE MUNTE = 3 (52, 53, 115) ● CARACAL = 2 (54, 495) ● FĂGĂRAȘ = 1 (55) ● BĂRCEA = 2 (59, 352) ● ORȘOVA = 1 (62) ● DR. TR. SEVERIN = 3 (63, 64, 405) ● BACĂU = 4 (65, 132, 410, 457) ● GH. GHEORGHIEU DEJ = 2 (66, 213) ● GALATI = 8 (73, 179, 289, 290, 371, 372, 373, 459) ● EFORIE SUD = 1 (77) ● EFORIE NORD = 2 (78, 191) ● MAMAIA = 9 (79, 167, 168, 169, 172, 173, 177, 184, 236) ● SATURN = 1 (80) ● CONSTANȚA = 8 (81, 82, 170, 173, 174, 176, 188, 284) ● COSTINEȘTI = 14 (83, 171, 178, 180, 181, 182, 183, 190, 192, 273, 274, 281, 313, 314) ● CLUJ-NAPOCA = 10 (91, 92, 99, 113, 140, 141, 206, 212, 249, 412) ● IAȘI = 3 (94, 95, 106) ● RUGINEA-SA = 1 (96) ● PAȘCANI = 1 (97) ● SA-TU MARE = 3 (144, 244, 448) ● BAIA MARE = 8 (145, 146, 245, 368, 369, 396, 397, 452) ● TG. MUREȘ = 6 (147, 251, 252, 255, 268, 269) ● SF. GHEORGHIIE = 3 (149, 257, 258) ● SCORNICEȘTI = 1 (100) ● SLATINA = 2 (101, 496) ● SIBIU = 9 (103, 104, 139, 159, 160, 193, 214, 227, 301) ● TIMIȘOARA = 11 (105, 156, 201, 217, 236, 237, 294, 296, 297, 411) ● HOREZU = 2 (124, 593) ● PLOIEȘTI = 2 (128, 498) ● BUZĂU = 4 (129, 329, 333, 462) ● FOCSANI = 5 (130, 375, 400, 460, 479) ● BIRLAD = 1 (131) ● PIATRA NEAMȚ = 2 (133, 369) ● BOTOȘANI = 1 (134) ● SUCEAVA = 4 (135, 386, 455, 456) ● ORADEA = 3 (143, 241, 482) ● NEPTUN = 1 (185) ● NĂVODARI = 6 (186, 187, 189, 193, 194, 275) ● SĂLIȘTE = 1 (195) ● CURTEA DE ARGÈȘ = 3 (197, 334, 337) ● CIMPULUNG MUSCEL = 2 (198, 326) ● RUCĂR = 1 (199) ● LUPENI = 1 (204) ● PETROSANI = 4 (205, 206, 406, 486) ● HUNEDOARA = 6 (207, 231, 272, 432, 433, 485) ● DEVA = 3 (203, 434, 435) ● BA IULIA = 3 (209, 305, 307) ● BISTRITĂ = 3 (211, 247, 248) ● LUGOJ = 2 (218, 235) ● CODLEA = 1 (224) ● FĂGĂRAȘ = 1 (225) ● MEDIAS = 1 (226) ● BLAJ = 3 (228, 261, 306) ● AIUD = 1 (229) ● SEBEȘ = 1 (239) ● HATEG = 2 (232, 423) ● CĂRANSEBES = 2 (233, 489) ● REȘITA = 3 (234, 312, 490) ● INEU = 1 (239) ● CHIȘINEU-CRIS = 1 (240) ● ȘIMLEU SILVANIEI = 2 (242, 292) ● ZALAU = 3 (243, 291, 293) ● NÂSAUD = 1 (246) ● TURDA = 1 (250) ● COPȘA MICĂ = 1 (253) ● SIGHIȘOARA = 3 (254, 266, 267) ● TIRNĂVENI = 2 (262, 263) ● RĂDĂUȚI = 2 (264, 265) ● BASARABI = 1 (273) ● CERNAVODĂ = 1 (277) ● MEDGIDIA = 1 (278) ● MANGALIA = 2 (282, 283) ● TEHRIGHIOL = 1 (285) ● BRAILA = 10 (287, 288, 315, 316, 370, 408, 437, 438, 469, 470) ● CORABIA (SUCIDAVA) = 1 (304) ● FĂGET = 1 (310) ● VATRA DORNEI = 4 (319, 320, 383, 453) ● PITEȘTI = 2 (325, 335) ● MĂGURA = 1 (330) ● SAPOCA = 1 (331) ● RM. SĂRAT = 2 (332, 461) ● SLOBOZIA = 2 (348, 349) ● CALĂRAȘI = 1 (350) ● CHEIA = 1 (356) ● SIGHETU MARMATIEI = 1 (357) ● ADJUD = 2 (376, 477) ● IACOBENI = 1 (382) ● RĂDĂUȚI = 1 (384) ● CIMPULUNG MOLDOVENESC = 2 (385, 454) ● BROȘTENI = 1 (397) ● ROMAN = 1 (390) ● TG. NEAMȚ = 1 (391) ● DEALU LESPEDEA = 1 (395) ● ARDUSAT = 1 (398) ● PĂDEȘ (Cimpia Soarelui) = 1 (401) ● TG. JIU = 1 (402) ● MOTRU = 1 (403) ● STREHAIA = 1 (404) ● ROMOS = 1 (408) ● GEOAGIU BĂI = 3 (417, 418, 419) ● CALAN = 1 (427) ● ORĂȘTIE = 1 (429) ● ȚEBEA = 4 (438, 430, 431, 480) ● BRAD (Gura Barza) = 1 (432) ● SARMIZEGETUSA = 1 (436) ● TULCEA = 2 (439, 459) ● CAREI = 1 (446) ● NEGREȘTI-OAȘ = 2 (447, 448) ● BAIA BORSA = 1 (450) ● BOGDAN VODĂ = 1 (451) ● MĂRĂȘEȘTI = 1 (478) ● MARGHITA = 1 (483) ● BEIUȘ = 1 (481) ● DR. PETRU GROZA = 1 (483) ● OȚELUL ROȘU = 1 (488) ● HERCULANE = 1 (491) ● CALAFAT = 1 (492) ● BĂILEȘTI = 1 (493) ● TÎRGOVIȘTE = 1 (497) ● GIURGIU = 1 (499) ● TR. MĂGURELE = 1 (500) ● DĂBULENI = 1 (501) ●

PIA OLARU

Tineri în tinerețea lor firească

Schiță pentru portretul unei generații

(Urmare din pag. 1)

Indrăzneală și eroism, dar mai ales competență și inteligență tehnică putem numi ceea ce tinerii au înfăptuit în mijlocul Dobrogei, între Dunăre și Marea Neagră, acel drum pe apă care nu era posibil de realizat fără tehnologii de mare randament, fără utilaje pe măsură. Un argument în plus. Cine a fost la Mîrșa se convinge ușor că între vârsta ultimului ucenic intrat pe poarta fabricii și vârsta directorului nu numeri mai mult de douăzeci și cinci de ani, cifră ce reprezintă media de vîrstă a constructorilor gigantului camion văzut pe șantierul Dunăre - Marea Neagră.

Tineri în fireasca lor tinerețe - iată o formulă pentru superba revărsare de entuziasm și bucurie, de frumusețe și patos revoluționar, care sînt întimplările artistice ale Cenuclului Flacăra. Suprema stare a libertății noastre: libertatea de a cînta poezii țării tale.

Un imperativ al epocii: chibzuință și luciditate în fața marilor probleme energetice. Atribute deloc incompatibile cu vîrsta minerilor din nordul și din sudul țării, de la Herja și Leșul Ursului, din Valea Jiului și Dobrogea.

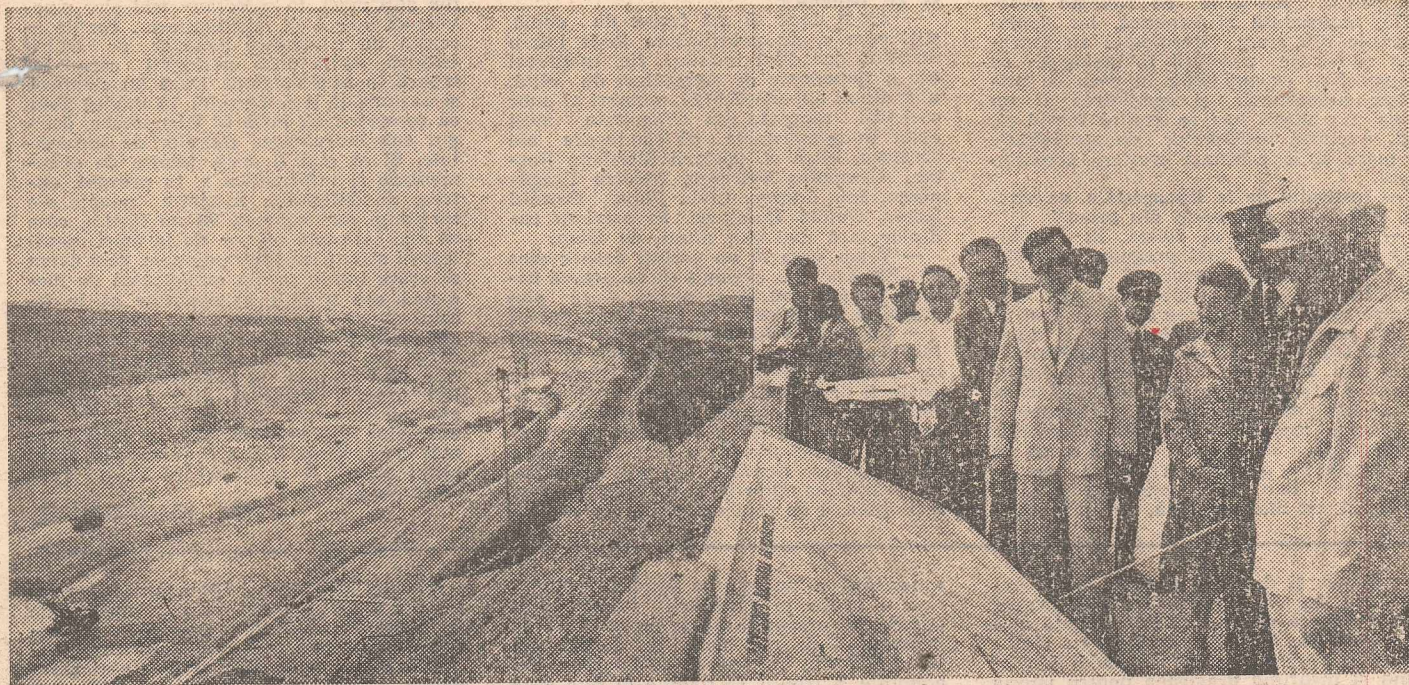
Și drumurile noastre nu sînt fără întoarcere. O agricultură modernă și eficientă înseamnă și această revenire către sat, pentru a rotunji eforturile pentru bunăstare și progres, pentru menținerea celui echilibru economic dar și sufletesc al românului care nu s-a rupt niciodată definitiv de pămînt.

Acaptitul este o instalație inventată de studenții brașoveni și reprezintă una dintre miile de invenții ale studenților români, rezultat al modernei viziuni pe care se întemeiază învățămîntul nostru: strînsă legătură cu viața. Și un ecou internațional din foarte multele posibile: scoala românească de design a primit în 1981 premiul I.C.S.I.D. (International Council Of Societies Of Industrial Design) la cea mai mare competiție de acest gen din lume.

Sînt, iată, cîteva repere și nu un bilanț, fiindcă tinerețea își ajunge sîcși, repere - simbol, modest omagiu adus frumoasei vîrste, acum, în pragul sărbătoririi celor 60 de ani, anii maturității tinereții noastre.

„Vă urez vouă, întregului tineret, tuturor copiilor patriei noastre succese tot mai mari în muncă, în învățatură, în însușirea minunatelor cuceriri ale geniului uman! Să fiți și să rămîneți întotdeauna revoluționari, în tot ceea ce faceți! Fiind revoluționari, să fiți întotdeauna de partea dreptății, egalității, păcii și a socialismului și comunismului!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Nicolae Cajal:

„Am fost și am rămas un adept pătimaș al noului“

— Sinteți, dacă știi bine, fiul fostului profesor de pediatrie Mareu Cajal. Ce rol a jucat tatăl dumneavoastră în alegerea profesiei?

— Am ales, ca să zic așa, după exemplul lui. M-a învățat să iubesc omul și medicina, dar m-a învățat, mai presus de orice, să prețuiesc munca și corectitudinea. Dealtfel, de când mă știu n-am făcut decît un lucru, am muncit.

— Fără îndoială că așa e. Onorurile pe care le-ați dobîndit stau mărturie, nu mai insistăm. Alțceva ne-ar interesa. Sinteți profesor de virusologie din 1966 și director al institutului de specialitate din 1967, ne-ar interesa cît a fost de lung drumul pînă la o astfel de poziție?

— Lung, n-aș spune. A fost, întii și întii un drum al muncii și perseverenței, presărat cu multe concursuri, cu multe examene. Din 1946 am fost, pe rînd, preparator, asistent, șef de lucrări și conferențiar în cadrul catedrei și, de fiecare dată, am promovat prin concurs. E firesc să fi rămas adeptul acestui sistem, la care, din păcate, s-a mai renunțat. Mai concret, sînt pentru concursuri, nu pentru concursuri de imprevizibilitate. În altă ordine de idei, dacă nu în aceeași, de la întemeierea actualului Institut de virusologie, numit la acea dată, în 1949, de inframicrobiologie, am lucrat ca șef de laborator, ca șef de secție și, înainte de a-mi fi incredintată conducerea, ca director adjunct științific. Cît a fost de lung acest drum, puteți judeca. Scurt, oricum, n-a fost.

— Profesorul Ștefan S. Nicolau, al cărui nume e purtat de institutul pe care-l conduceți, a fost creatorul școlii românești de virusologie, da?

— La noi, disciplina are o tradiție deosebită. Victor Babeș și Constantin Leviditi fiind considerați ca pionieri ai virusologiei mondiale. Ca elev al lor, Ștefan S. Nicolau a deschis la București, în 1941, cea dintîi catedră independentă de virusologie din lume în cadrul Facultății de medicină, iar în 1949 a pus bazele institutului ce-i poartă numele. Meritele lui, ca pionier și întemeitor de școală, sînt unanim recunoscute, iar memoria lui venerată. Se mai cade însă să-i amintesc, între fondatori, pe Mihai Ciucă și C. Ionescu Mihăiești, microbiologi de renume mondial, cu lucrări importante și în domeniul virusologiei. De activitatea primului e legată descoperirea fenomenului de bacteriofagie, iar cel de al doilea a avut contribuții majore în epidemiologia și combaterea poliomielitei.

— Ați fost unul din apropiații lui Ștefan S. Nicolau, ce fel de om era?

— Din toate punctele de vedere, o personalitate. Pasionat cercetător și experimentator, avea o gândire biologică profundă și, mai mult decît atît, o cultură vastă, depășind granițele medicinei. Iubea noul și, de cite ori avea ocazia, îl promova, ajutat fiind și de o intuiție de excepție. În privința fenomenelor și, deopotrivă, a oamenilor. Părea sever, dar era un mare generos. Orator desăvîrșit, putea vorbi ceasuri întregi fără să piardă șirul și fără să plictisească. Gloria unui maestru, obișnuia să spună, nu constă atît în ce face el cît în școala pe care o creează. Virusologia românească de azi și dintotdeauna îi datorează enorm.

— E oare virusologia atît de importantă, stimate tovarășe profesor Cajal?

— E, din mai multe motive. Pe de o parte, 80 la sută din bolile infecțioase umane, gripa, hepatitele epidemice, poliomielite, turbarea, encefalitele, rujeola, herpesul, variola etc., sînt produse de virusuri, în timp ce multe alte afecțiuni cu etiologie nelămurită sînt atribuite unor inframicrobi. E tot mai acceptată ideea că însăși boala canceroasă are, printre factorii cauzali, anumite virusuri. Asta în ceea ce privește patologia umană, dar virusologia are relații demonstrative și cu patologia animală sau vegetală, febra aftoasă, pesta porcină, mozaicul

Nicolae Cajal; profesor doctor docent, director al Institutului de virusologie „Ștefan S. Nicolau“ (din 1967); președinte al Secției de virusologie din U.S.S.M.; expert O.M.S. pentru virusologie; membru al Academiei de Științe Medicale, președinte al Secției de medicină preventivă; membru în Consiliul Sanitar Superior și în C.N.S.T.; membru corespondent al Academiei Române, secretar al Secției de științe medicale; membru al Academiei de științe din New York, al Societății regale de medicină din Londra, al altor foruri științifice internaționale; autor a peste 300 de lucrări științifice, publicate în țară și în străinătate; autor, singur sau în colaborare, a numeroase cărți, tratate și monografii, între care „Diagnosticul de laborator al inframicrobiilor umane“ (1958), „Poliomielite“ (1961), „Turbarea“ (1962), „Elemente de inframicrobiologie generală“ (1965), „Istoria luptei cu microbii și virusurile“ (1966), „Hepatitele virale“ (1968), „Rujeola“ (1978), toate în Editura Academiei, unele din ele („Istoria luptei...“, „Rujeola“ etc) traduse în limbi străine; a reprezentat România la congrese și reuniuni științifice internaționale în Europa, Asia, America și Africa; în Congo și Guineea a activat ca ofiter O.M.S. în combaterea poliomielitei și a altor virusuri; decorat cu ordine și medalii.

tutunului sau stricul griului, ca să dau citeva exemple, au tot origini virale. Pe de altă parte, virusurile reprezintă modele unice, să îndrăzni să afirm ideile, pentru cercetările de biologie generală, moleculară și genetică, iar descoperirile din sfera virusologiei au antrenat adevărate revoluții în biologie, cu perspective excepționale în ceea ce privește cunoașterea și sprijinirea a tot ceea ce e viață. Așa se explică faptul că, azi, numărul institutelor de specialitate e mare și în continuă creștere pretutindeni.

— Institutul de la București e, ca vîrstă, între cele mai vechi din lume?

— Cronologic, e al doilea. El a înmînat și înmîna, tot mai pregnant, cercetările de virusologie generală cu aspecte practice, aplicative. Obiectivele lui sînt dintre cele mai ambițioase și ele au fost, în timp, îndeplinite. S-au dezvoltat și aprofundat studii privind virusurile implicate în cele mai frecvente boli virale, acordîndu-se o atenție prioritară mijloacelor de diagnostic, de prevenire și de tratament a acestor maladii. Totodată, o sarcină importantă a institutului a fost aceea de a pregăti și perfecționa cadre pentru cercetare, dar și pentru rezolvarea în teren, cît mai eficientă, a probleme-

lor de virusologie aplicată. Partidul și statul au sprijinit și sprijină, pe toate căile, activitatea de virusologie și între alte dovezi palpabile, m-aș referi la actualul sediu al institutului, local modern, special construit și adecvat cercetărilor de specialitate. În aceste condiții și bucurîndu-ne de o atenție specială din partea Academiei Române și a celeia de științe medicale, consider că am izbutit să formăm aici, pe Șoseaua Mihai Bravu, o școală românească puternică, preluînd și consolidînd tradiția creînd un colectiv interdisciplinar solid, bine încheșat, recunoscut pentru contribuțiile sale aduse în elucidarea unor probleme de prim ordin ale virusologiei teoretice și practice. Fără să intru în amănunte, sînt tentat să amintesc că o serie de cercetători de-ai noștri au fost distinși, pentru lucrări deosebite de valoroase, cu 3 Premii de Stat, cu tot atitea ale unor academii străine, cu 12 premii ale Academiei Române.

— De ce să nu intrați în amănunte? Ba chiar intrați, vă ascultăm.

— Institutul e, în prezent, organizat pe colective, 17 la număr, nu pe secții și laboratoare. Apreciez că această formă e cea mai eficientă, iar rezultatele o demonstrează atît în privința aprofundării și diversificării competente a cercetărilor, cît și în cea a formării de cadre. Asupra acestui ultim aspect voi reveni. Dintre realizările de seamă ale ultimilor ani, pe lîngă cele peste 2000 de lucrări științifice și peste 50 de monografii de specialitate, aș cita stabilirea unor noi metode de diagnostic precoce în unele virusuri respiratorii, în hepatite, în rujeolă etc., obținerea unor produse biologice de diagnostic al bolilor virale, a unor noi linii celulare utilizabile în diagnosticul și cercetarea virusologică, a unor imunoglobuline specifice și așa mai departe. În ultimii ani, în conformitate cu indicațiile de partid și de stat, am pus și punem accentul pe studiile cu caracter aplicativ imediat fără a abandona, firește, aspectele fundamentale. Institutul cercetează și realizează, la nivel de microproducție, 50 de produse biologice de diagnostic, antigene, seruri imune, destinate celor mai importante virusuri umane, culturi celulare, truse pentru diagnosticul hepatitelor B etc. Am elaborat o serie de vaccinuri, din care l-aș semna pe cel gripal cu virusuri inactivate administrat cu succes la peste 300000 de persoane.

— În două vorbe, institutul mai execută diverse analize și determinări de mare finețe, el e Centrul de virusologie al O.M.S., primeste, la specializare și doctorat, cadre de peste hotare, studînd, cărțile și tratatele semnate de cercetătorii lui au dus la înjghebarul unei veritabile biblioteci românești de virusologie etc., etc. Vorbeați de o școală. La cine vă gîndeți, concret, la ce oameni?

— Aș fi dorit să mă feresc de nume, știți cum e, nu pot încăpea toate într-o discuție, dar dacă insistați, fie. Institutul are o sumedenie de cercetători de elită, unii din ei experți O.M.S., membri ai unor societăți repute din străinătate, aleși chiar în organismele de conducere ale acestora. Între ei, doctorii Elisabeta Năstac, Alexandru Petrescu, Nicolae Drăgănescu, Ion Aderca, Liviu Popa, Oswald Hörer, Ovidiu Burducea. În privința cadrelor însă mai sînt multe de făcut.

— V-am ruga să ne vorbiți despre ceea ce „Flacăra“ s-a obișnuit să numească bălălia pentru nou în medicină. Care sînt datele ei în institutul pe care-l conduceți?

— Ca elev al lui Ștefan S. Nicolau am fost și am rămas un adept pătimaș al noului. Dealtfel, noțiunea de cercetare nu poate fi despărțită de nou, de ideea de originalitate. N-am avut, eu și colaboratorii mei, nici un fel de prejudecăți în raport cu noul și, de cite ori a fost cazul, ușile laboratoarelor noastre i-au fost deschise. N-am respins aprioric nici o sugestie, nici o propunere de colaborare, așa se explică

și faptul că am sprijinit științific și am acceptat verificări de detaliu atît în cazul unor medici, Băcanu, Leontopol, Dănilă, Grigorescu, cît și al altor cercetători, mă gîndesc la experimentele de apifitoterapie inițiate de Tamara Păunescu, căreia i-am pus la dispoziție cele mai bune condiții. Am procedat așa și consider că n-am greșit. De ce? Pentru că, zic eu, o observație științifică, foarte prețioasă chiar, poate fi făcută și de un neșpecialist. Finalizarea ei însă implică aportul specialistului, nu arbitrarul urmînd să decidă, ci rezultatul experimental obiectiv. Să luăm, de pildă, situația doctorului Mihai Leontopol. I-am trimis și eu o serie de bolnavi, unii în stare foarte gravă. De modul cum evoluează ei, socotîți iremediabil pierduți din cauza cancerului, sînt foarte mulțumit, o spun deschis. În plus, ca membru al comisiei care analizează medicamentul lui, am văzut unele rezultate care m-au impresionat. Păreră mea e că problemei trebuie să i se acorde, neîntîrziat, o atenție sporită și sînt convins că, dacă nu integral, măcar în cea mai mare parte, ideile și metodele lui ar putea fi valorificate. Într-o asemenea situație, cînd rezultatele sînt cele consemnate, medicamentul va trebui pus cît mai repede la îndemîna specialiștilor. Doctorul Leontopol trebuie să colaboreze cu specialiștii din domeniul cît mai diverse, iar compartimentul nostru de relații dintre virusuri și tumori i-ar putea fi, ca și altora, foarte util în studiul experimental pe tumori virale.

— În încheierea acestui dialog, pentru care vă mulțumim de pe acum, vă stăm la dispoziție pentru a discuta despre problema schimbului de mine. În virusologie și, în general, în medicină.

— E o realitate, medicii vin din ce în ce mai greu și mai rar spre virusologie. Și nu numai spre ea, spre specialitățile de laborator, spre cele așa-zise preclinice. Chiar dacă, o spun cu mîndrie, avem cadre de mare valoare, numărul acestora e mic, iar vîrsta lor destul de ridicată. Virusologia e, repet, o disciplină de graniță, la dezvoltarea căreia își dau mina, medici, biologi, chimiști, fizicieni, matematicieni, ingineri etc. În ceea ce-i privește pe medici, soluțiile par mai simple. Protejarea virurilor și specializarea cît mai timpurie. Idei asupra cărora „Flacăra“ insistă și, zic eu, bine face. În ansamblu însă, situația e mai complicată și de aceea propun, mai corect spus reiau o propunere mai veche, crearea la I.M.F. a unei secții profilate pe laborator (bacteriologie, virusologie, parazitologie, imunologie, epidemiologie, morfopatologie, igienă), cu examen de admitere independent, cu 50-60 de locuri anual. Absolvenții acestei secții ar urma să rămînă strict în domeniul laboratorului. Pe de altă parte, va trebui să acordăm, o atenție și mai mare biologilor, care să fie formați în școlul lucrului în laborator. Ideea pe care, din cite cunosc, Ministerul Sănătății și-a însușit-o și urmează s-o pună în practică.

— Vorbeați despre o specializare cît mai timpurie. Cum o vedeți posibilă în domeniul de care vă ocupați.

— Trebuie să analizăm mai serios problema acceptării de, cum să le zic?, cercetători benevoli, aleși din rîndul studenților din anii mari. În cercetare, mai ales, e nevoie să începi cît mai timpuriu. Poziția aceasta de cercetător benevol ar trebui extinsă și la unii pasionați care creează în alte domenii. Dacă au chemare și pasiune să li se permită, în timpul liber, să cerceteze, să intre în laboratoare, desigur sub îndrumarea cadrelor de specialitate. Și ar mai fi ceva. Munca de documentare și informatică e, în prezent, extrem de deficitară, se simte nevoia s-o sprijinim mai concret. Să nu lipsim, cum se mai întîmplă uneori, de la mari manifestări științifice internaționale, căci avem ce arăta lumii, școala românească de medicină are tradiție și rezultate să le facem cunoscute. Revenînd la cadrele deja antrenate în cercetare, mă gîndesc că acordarea de titluri onorifice, echivalente cu cele universitare, ar reprezenta o stimulare morală deosebită, care n-ar implica eforturi bugetare. De ce n-ar exista de exemplu conferențieri sau profesori numai în cercetare? Cei în cauză s-ar simți atfel priviți și mulți dintre ei, o spun sincer, o merită.

OVIDIU IOANIȚOIA

Apresiasi istoric, profesorul dr. docent George Potra, împlinește peste citeva zile frumoasa vîrstă de 75 de ani. Desigur, este un prilej nimerit pentru un bilanț și retrospectiva unei opere — foarte variate și bogate — realizată de-a lungul a cinci decenii, totalizînd 14 volume, 265 studii și articole tipărite, însumînd peste 8000 de pagini, fără a mai aminti de numeroasele conferințe și comunicări ținute la radio, televiziune, muzee, societăți culturale și la diferite simpozioane din București și provincie.

Acest fiu de moț din Munții Apuseni, scoborîtor dintr-un vechi neam românesc de țărani întîlnit încă din veacul al XVII-lea, s-a născut la 16 martie 1907 în comuna Săcuieu (jud. Cluj), la o mică depărtare de izvoarele Crișului Repede. După studii secundare și universitare urmate la București, sub îndrumarea lui N. Iorga, C. C. Giurescu, P. P. Panaitescu, C. Moisil, N. Cartoian ș.a., George Potra și-a luat licența în 1932 cu mențiunea „Magna cum laude“, pentru ca peste patru ani să fie consacrat doctor în istorie cu același calificativ. Cu toate că a fost atras de timpuriu și în mod intens de munca de cercetare, fiind un pasionat lășoditor al arhivelor în calitatea pe care

o obținuse și de „diplomat“ al Școlii superioare de arhivistică și paleografie, George Potra nu și-a uitat niciodată menirea de dascăl. El a deținut cu cinste titlul de profesor secundar, gradul I, predînd și insuflînd dragostea pentru istoria patriei unor generații de elevi de la cele mai bune licee din Capitală („Matei Ba-

consultării a numeroase fonduri arhivistice, a presei și literaturii vremii, prin cercetările efectuate pe teren și apelarea la martorii cei mai vrednici de crezare, George Potra, îndrăgostit de istoria urbei adoptive, a izbutit să reinvie în fața cititorului de astăzi imaginea vechii Capitale și a vieții locuitorilor ei. Zăgrăvind

Atenția lui George Potra s-a îndreptat și spre trecutul altor zone geografice ale țării noastre, editînd — uneori în colaborare — izvoare privind regiunea Dimboviței (Tezaur documentar al județului Dimbovița (1418-1800), Tirgoviște, 1972 sau interesante Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tirgșor (1632-1857), Ploiești, 1969). Mari figuri culturale ale patriei au fost evocate în monografiile sau prețioase culegeri de izvoare privind pe Petru Poenaru etitor al învățămîntului în țara noastră (București, 1963) sau pe Ion Heliade Rădulescu (Scrisori-Acțe), București, 1972.

Abordînd domenii variate din trecutul patriei, în special din perioada orînduirii feudale, dar fiind apreciat mai ales ca unul dintre cei mai buni cunoaștători ai istoriei Bucureștilor, George Potra — ale cărui merite au fost răsplătite în anii noștri și prin acordarea titlului de doctor docent (1965) — poate fi mîndru la împlinirea frumoasei vîrstă de 75 de ani de întreaga activitate depusă pe tărîmul științei, culturii și al învățămîntului românesc. Îi urăm din toată inima viață lungă și activitate rodnică în continuare. La mulți ani!

Dr. PAUL CERNOVODEANU

Nestinsă dragoste pentru istoria patriei

„Mihai Viteazul“, „Aurel Vlaicu“ ș.a.), vreme de 45 de ani (între 1932-1967). Dar, înainte de toate, George Potra s-a evidențiat în activitatea științifică ca un mare erudit, fapt pentru care a și fost premiat de două ori de Academia Română (Contribuții la istoricul țiganilor din România, București, 1939; Hanurile bucureștene, București, 1943).

Mai bine de jumătate din opera sa este închinată evocării trecutului Capitalei noastre, pe care îl cunoaște ca nimeni altul. În numeroase articole — presărate în zeci de reviste de specialitate sau de cultură generală — în broșuri, dar mai ales în importantul volum apărut anul trecut, Din București de altădată, bogat ilustrat cu iconografie de epocă, datorită

locuri, monumente, parcuri și grădini, evocînd evenimente cu caracter istoric sau întîmplări diverse, din la iveală calamitățile de odinioară, familiarizîndu-se cu vechile case și hanuri și reinviind o reușită galerie de personaje pitorești, istoricul omagiat călăuzește cu o mîna sigură, într-o lume demult dispărută. Pentru specialiști, de mare utilitate se dovedesc și cele trei volume de Documente privitoare la istoria orașului București, pentru perioada 1595-1848, apărute în Editura Academiei R.S.R., dintre care ultimul a ieșit zilele acestea de sub tipar, alcătuiind un adevărat corpus pentru studierea vieții socio-economice, edilitar-administrative și culturale a Capitalei în orînduirea feudală și premodernă.

Învățământul românesc este angajat de mai multă vreme într-un amplu proces de modernizare, menit să-l transforme într-un cadru optim pentru formarea multilaterală a tinerei generații, pentru instruirea și educarea viitorilor specialiști în toate domeniile de activitate ale economiei noastre. Această modernizare a pornit în mod firesc de la premisa că o economie modernă are nevoie de cadre pregătite să lucreze la un înalt nivel științific și tehnic, contribuind astfel la asimilarea promptă și eficientă a tot ce este nou.

Modernizarea învățământului a atins încă de la început și modalitatea de predare a matematicii în școală, matematica dobîndind — alături de chimie, fizică și biologie — o altă pondere, sporită, în instruirea elevilor, devenind, o componentă indispensabilă în pregătirea specialiștilor din cele mai multe sectoare de activitate. Predarea matematicii a fost revizuită începînd cu conținutul programelor școlare — și, în consecință, al manualelor — și sîrșind cu sistemul complex de metode didactice, care, în noua viziune, pun un accent deosebit pe capacitățile creative ale elevului, pe participarea lui directă la propria-i instruire.

Ne aflăm în cel de-al patrulea an al noului sistem de predare a matematicii școlare, această cifră însemnînd un ciclu de învățămînt, și, deci, prilejul unui bilanț asupra rezultatelor obținute.

„Programa școlară pentru obiectul matematică este bine gândită și reflectă foarte bine tendința de modernizare a predării matematicii în școală.” (Găzdaru Petruța — inspector, I.S.M.B.). Adăugăm noi că în planul de învățămînt s-a suplimentat numărul de ore afectate acestui obiect. Iată așadar condiții pentru un start bun, la care au contribuit și eforturile laudabile ale multor cadre didactice, cu sprijinul M.E.I. și al inspectoratelor școlare, de a transforma sistemul de predare într-un ansamblu de metode activ participative.

Ne propunem să discutăm acum în ce măsură noile manuale de matematică, alcătuite din perspectiva noii viziuni asupra predării matematicii în școală, au reprezentat și reprezintă instrumente de lucru utile, atât pentru elevi cit și pentru profesori. Și pentru că, după cum spuneam, ne aflăm aproape de încheierea unui ciclu de predare (4 ani), am solicitat citorva cadre didactice să formuleze unele concluzii asupra manualelor utilizate în această perioadă. În discuțiile purtate, am convenit de la bun început că, în aprecierea unui manual, trebuie avute în vedere cel puțin două elemente: **calitatea științifică a conținutului** său și **organizarea lui în concordanță cu principiul accesibilității**, ținîndu-se deci seama de particularitățile de vîrstă ale elevilor cărora le este destinat. În condițiile unui învățămînt general, cel puțin pînă la clasa a X-a, acest principiu trebuie să aibă în vedere necesitatea ca manualul să răspundă nevoilor **tuturor** elevilor cărora le este adresat, indiferent de nivelul lor de pregătire.

Predarea matematicii la ciclul primar a făcut în ultimii ani obiectul multor comentarii legate de pătrunderea multumilor în... „fondul principal de cuvinte”. Încluderea aceluiași număr în cărțile celor mici a antrenat în primul rînd o transformare radicală a terminologiei, ca urmare a introducerii simbolisticii matematice chiar de la acest nivel de pregătire. S-a constatat că elevii își însușesc relativ ușor această terminologie. Adesea însă ea devine parazită, ducînd la formulări greoaie și la o cantitate prea mare de definiții (reguli): „Sintem adesea obligați să ocolim anumite explicații greoaie, inaccesibile copiilor de clasa a II-a și a III-a, suplinindu-le prin reformulări mai

simple, mai la îndemîna lor.” (Dragomir Florica — instituitoare, Școala generală nr. 197). Credem și noi că este așa, căci iată o mostră de regulă, dată spre înțelegere și memorare unor copii de 7 ani (clasa a II-a): „Se scriu numerele unele sub altele «unități sub unități și zeci sub zeci» și se adună (de la dreapta la stînga) «unități cu unități și zeci cu zeci», avînd grijă ca zecile rezultate din adunarea unităților să fie și ele adunate la zeci.” (pag. 45). Ce să comentăm mai degrabă, excesul de semne de punctuație, lungimea exagerată a enunțului, sau acrobatică de gîndire pe care ar trebui să o facă școlarul? Este oare necesar să transformăm în regulă de memorat o deprindere care se fixează mult mai ușor prin numeroase exerciții practice?

Am privit cu curiozitate și mirare în manualul de matematică pentru clasa a II-a și a III-a niște desene, prezente aproape la fiecare pagină, de neînțeles pentru un lector „neavizat”. Am aflat că se numesc **diagrame** și că reprezintă o modalitate grafică de explicare a operațiilor aritmetice, iar, în alt plan, o mare bătăie de cap. „Aceste diagrame folosesc învățătorului și nu elevului. Ele ar fi trebuit să figureze în îndrumătorul învățătorului. Prezența lor în manual a dat naștere la neînțelegeri: unii învățători au cerut copiilor să le copieze, pierzîndu-se astfel foarte mult timp.” (Dragomir Florica). „Un alt neajuns al acestor manuale ține de calitatea și cantitatea materialului aplicativ. Pe lângă faptul că sînt prevăzute prea puține exerciții și

ment de lucru pentru elev, care este pus adesea în situația de a descoperi singur anumite cunoștințe. Capitolele se înlănțuie foarte bine, se sprijină unele pe altele, iar materialul aplicativ este bogat și variat.” (Dragomir Florica).

Manualele destinate unui ciclu de învățămînt trebuie să aibă o anumită unitate de concepție, tot așa cum un ciclu de învățămînt trebuie să pregătească pe elev pentru etapa următoare din pregătirea lui. Prin introducerea elementelor de teoria mulțimilor s-a urmărit tocmai o astfel de unitate, dar se pare că ea nu este respectată cu consecvență, întrucît „la clasele a III-a și a IV-a nu se mai vorbește despre mulțimi, deși ele ar trebui să constituie o adevărat un fir roșu în predarea matematicii.” (Călugărița Gheorghe — profesor, Liceul „Nicolae Bălcescu”).

Astfel, cu manuale de matematică inegale ca valoare instrumentală în predare, dar avînd o serie de calități care fac din ele structuri ușor perfectibile, cu priceperea didactică — și ea inegală — a învățătorilor, s-au făcut totuși primii pași în modernizarea predării acestui obiect la clasele primare. Problemele predării matematicii la clasele ciclului gimnazial cresc însă, după cit se pare, proporțional cu vîrstă școlarălor. „O calitate incontestabilă a manualelor de matematică pentru clasele V—VIII este aceea că ele au o deschidere corespunzătoare spre materia predată în anii de liceu, făcînd o trecere firescă spre etapele următoare. Dificultăți serioase intervin însă din punctul de vedere al **accesibilității** lor

cum poate că ar fi mai normal.” (Gheorghe Traian). „Și în învățămîntul gimnazial se simte lipsa unor culegeri de exerciții și probleme care să ofere material aplicativ pentru toți elevii, pentru toate nivelele de pregătire.” (Matrusenco Elena).

„Cele cinci ore pe săptămînă afectate pentru predarea matematicii au devenit deja insuficiente. Actuala structură a manualelor ne obligă să le suplimentăm din proprie inițiativă, fără ca rezultatele să fie totuși cele dorite.” (Matrusenco Elena).

Nici manualele de liceu nu ne oferă o situație mai bună. Și în cazul lor se vorbește de supraincercarea cu cunoștințe cu caracter excesiv de teoretic, de inadecvarea la nivelul mediu de înțelegere a exercițiilor și problemelor. „Orice manual de matematică pentru liceu este o bună carte de matematică, extrem de utilă... unui absolvent, de exemplu. Cu toate acestea, el nu este și un bun manual. Să luăm de pildă **Geometria** pentru clasa a IX-a: manualul nu poate fi parcurs în întregime în cadrul unui an școlar, decît lăsînd deoparte unele capitole sau acceptînd să le tratăm superficial. Pe de altă parte, cunoștințele de trigonometrie sînt în mod inexplicabil expeditate într-un capitol final, deși elevii vor avea nevoie de mai mult în treapta a doua de liceu.” (Călugărița Gheorghe).

Manualele de liceu sînt „stufosae”, au de cele mai multe ori un volum prea mare. („Ar trebui ca autorii de manuale școlare să fie plătiți în raport invers proporțional cu numărul de pagini!” (Călugărița Gheorghe). „La sîrșitul unui an școlar, după ce te-ai luptat cu ele, cunoștințele se așază, în fine, fiecare la locul lor, iar manualul pare accesibil. Dar pînă atunci...” „Luată pe porțiuni, manualele de matematică sînt foarte bune. Ceea ce le lipsește cel mai adesea este o organizare mai riguroasă a conținutului”. „Manualul nu trebuie în nici un caz să fie o «colecție de probleme celebre», ci cel mult o colecție de probleme variate ca tip și ca grad de dificultate.” „Manualul de **Analiză matematică** pentru clasa a XII-a este pentru mulți elevi, cel puțin la început, un fel de rebus. Înțelegerea lui depinde în pre mare măsură de felul în care este predat.” „Ar trebui ca manualele de matematică pentru liceu să fie alcătuite de același colectiv de autori. Astfel ar dispărea diferențele de concepție care se pot lesne observa în forma lor actuală.” Aceste păreri — și multe altele, la fel de inteligente și pline de discernămint — aparțin celor șase elevi în clasa a XII-a de la Liceul „Nicolae Bălcescu”, beneficiari direcți ai obiectului discuției noastre, așadar în măsură să-și exprime punctul de vedere, cu atât mai mult cu cît numai cîteva luni îi despart de calitatea de **absolvent**. Comentariile lor (se numesc: Popescu Sorin, Drăghicescu Mihai, Boboc Victor, Toma Călin, Deveny Adrian, Orendovici Radu) întăresc cele spuse de profesori, angrenîndu-se perfect naturii constructive a încercării de analiză la care am supus aici manualele după care se predă la ora de față matematica școlară.

Încheiem o discuție care de fapt nu se poate încheia, pentru că asupra manualelor se va gîndi întotdeauna cu interes și cu folos, fiind ele instrumente indispensabile în procesul instructiv educativ, cu propunerea — deloc inedită, dar încă neglijată — de a se organiza **concursuri de manuale, întreținîndu-se permanent ideea și lăsîndu-se suficient răgaz pentru conceperea și realizarea unor manuale bune care să fie mai mult manuale și mai puțin cărți**, pentru că „**ORICE MANUAL ESTE O CARTE, DAR NU ORICE CARTE POATE FI MANUAL!**” (prof. Gh. Călugărița).

TANIA RADU

Dosarul manualelor școlare: MATEMATICA

probleme la fiecare temă, ele sînt și prea dificile, astfel încît nu pot fi date ca temă pentru acasă și trebuie rezolvate în clasă, sub direcția îndrumare a învățătorului, fapt care nu stimulează deloc formarea deprinderilor de muncă individuală.” (Dabija Zamfira — învățătoare, Școala generală nr. 197). Iată și cum se iese din această situație: „Învățătorul trebuie să creeze el însuși probleme adecvate nivelului mediu al clasei, să alcătuiască zi de zi fișe individuale, ceea ce nu-l deloc ușor cîtă vreme nu avem la îndemînă mijloace de multiplicare.” (Anastasescu Ileana — învățătoare, Școala generală nr. 197). „Temele prevăzute în manualele de clasa a II-a și a III-a nu pot fi predate fără ajutorul materialului didactic. Autorul a prevăzut o trusă de material didactic care însoțește manualul, dar care este foarte greu de manevrat. De aceea, cei mai mulți învățători bucoreșteni și-au confecționat cîte o trusă personală, o tablă magnetică (autoarea modelului — insp. Găzdaru Petruța). Așteptăm cu legitimitate nerăbdare realizarea acestui material cu mijloacele M.E.I. pentru anul școlar viitor. Este în afară de orice îndoială competența științifică a autorilor. Ar fi bine însă dacă aceștia ar reveni asupra cărților, remediînd lipsurile constatate, așa cum s-a procedat de pildă cu manualul corespunzător pentru clasa I.” (Dragomir Florica).

„Se simte acut nevoia unor caiete de exerciții și probleme (ele au existat de altfel cu ani în urmă, dar au fost retrase odată cu vechile manuale), care să ofere o mare varietate de exerciții, potrivite atât pentru elevii foarte buni cit și pentru cei de nivel mediu sau minim.” (Dabija Zamfira).

Cuvînte bune s-au spus despre manualul de matematică pentru clasa a IV-a: „Acest manual este într-adevăr un instru-

ment pentru categoria de elevi de nivel mediu și minim. Excesul de teoretizare și gradul ridicat de dificultate al problemelor date spre rezolvare elevilor în **Geometria** de clasa a VI-a, a VII-a, a VIII-a fac ca o parte din copii să rămînă sub nivelul manualului. Adesea, găsim tratate în manual teme în plus față de programa analitică, după ce și așa autorii dezvoltă uneori prea mult pe cele prevăzute acolo. În aceste condiții, manualul nu poate fi cu adevărat un instrument de lucru pentru școlarul. Elevul care a lipsit de la oră are de cele mai multe ori nevoie de o... „traducere” pentru a înțelege explicațiile din carte. Am admirație pentru ținuta științifică a acestor cărți, dar asta nu este totul. Mai e nevoie și de cunoștințe serioase de metodică și psihologia copilului, ca și de o serioasă experiență a predării. Or, atunci cînd autorii sînt de cele mai multe ori universitari, este firesc ca manualele să fie deficitare în acest sens.” (Matrusenco Elena — director, Școala generală nr. 193).

„Elevul de clasa a VI-a este începător în geometrie. Manualul creat pentru el nu se poate baza pe niște noțiuni deja formate, dar le consideră ca și formate! Așa se face că se vorbește despre **teoremă** înainte ca elevul să știe ce înseamnă acest cuvînt.” (Gheorghe Traian — profesor, Școala generală nr. 164). „**Geometria** de clasa a VII-a este un manual ceva mai bun, dar își atinge el oare scopul cîtă vreme cel de clasa a VI-a nu a fost pe deplin înțeles și aprofundat? (Matrusenco Elena). „Profesorul este obligat să parcurgă întreg materialul cuprins în manual, chiar și atunci cînd este vorba de probleme pe care le găsești și în culegerile destinate absolvenților de liceu, întrucît M.E.I. a hotărît ca subiectele la examenele de treaptă să fie alese din manual și nu doar în limitele programei

depline dar e bine și ca toți factorii cărora li se adresează întrebări să răspundă cu lîniste, cu competență, cinstit și deschis și la timp. Nu e — să zicem — prima dată cînd citim în ziare cum cite trei-patru întreprinderi concură serios ca a cincea să se întreprindă să nu-și facă planul. Dar de ce s-a ajuns la o asemenea ispravă nu spunem întotdeauna deschis. Am ascultat odată, la radio, un reporter foarte vehement care freca vreo trei, patru directori de întreprinderi ce nu trimiseră la timp și unde trebuia ce se angajaseră să trimită. Așa, ca anchetă, totul mergea de minune, însă nu s-a înțeles deloc de ce s-a ajuns acolo, ancheta încheindu-se cu niște declarații foarte serioase că nu se va mai petrece niciodată așa ceva. Important era totuși să vedem ce a condus la povestea respectivă, angajamentul din finalul anchetei lăsînd să se înțeleagă că se repară cazul în speță, dar cazul reflecta o situație și reporterul la esența ei se cuvenea să ajungă.”

Cineva, într-o lungă scrisoare, mă întreba deschis, dacă eu cunosc „**mecanismul mafiotic**” al corupției și mă lăsa să înțeleg că ar vrea să știe care e părerea mea. Ei bine, nu putem ignora faptul că întîlnim în societatea noastră socialistă și ipostaze ale corupției cu un adevărat mecanism bine, foarte bine pus la punct. Sînt și cazuri cînd corupția este la timp denunțată și cînd se face dreptate lumină. Dar tot așa de bine sînt și cazuri cînd corupția e ea mai bine pusă la punct și nu poate fi foarte ușor denunțată și nici surprinsă la timp. Mai grav e că au început să se încetățenească unele convingeri care fac ca ipostaze ale corupției să pară de la sine înțelese. Asta mi se pare grav. „Dragă, imi spunea foarte serios o cunoștință, dacă n-ai pe cineva nu răzbești; asta e situația!” La care o altă cunoștință, de față, completa senină — **Domnule, asta e de cînd lumea. Adică, de cînd lumea, dacă n-ai pe cineva, nu răzbești.**

Bine, dar noi sîntem o societate care nu e de cînd lumea, socialismul n-are, la noi,

decît cîteva decenii și nu și-a propus niciodată să moștenească de la vechea societate, tarele ei de cînd lumea. Cum s-a ajuns la o asemenea mentalitate care ea, mentalitatea, favorizează corupția? Iată întrebarea sugerată în subtextul scrisorii de care vorbeam acum, în urmă!

Toate scrisorile pledează pentru răspunsuri limpezi și prompte și toate scrisorile, chiar cînd aduc în discuție un caz, ne atrag atenția că acel caz e un reflex al unei situații.

Iată ce s-ar cere politologilor, sociologilor, filosofilor să facă: să studieze societatea și mecanismele **suprastructurii** ei de **inspirație veche** favorizatoare ale unor vechi practici și să dezvăluie paradoxul supraviețuirii și unei consolidării acestor vechi practici în climatul care ar trebui să fie ozonat al socialismului.

Am să dau un exemplu final: în nobila concepție care animă dezvoltarea democrației noastre se inscrie și inspirata alcătuire de organisme larg-obștești, iar unele cu atribuții statutare stricte care au obligația de a analiza situații, de a determina soluții și care presupun în primul rînd prin însăși existența lor, o consultare foarte serioasă. Paradoxal, unele dintre ele, în diverse împrejurări, sînt consultate absolut formal, iar alții sînt total ignorate, deciziile fiind luate într-un paralelism caragialian cu aceste organisme. Exact ca în Caragiale, unele organisme mai discutau încă o situație cînd decizia se și luase.

Avem aici clar de-a face cu o mentalitate veche, păstrată de la vechea democrație, care operează inadmisibil de lînistit în cadrul mecanismului noii democrații pe care avem datoria să o facem autentică și în stare să strălucescă la nivelul principiilor ce o însuflețesc.

Cîte lucruri pline de miez nu ne spun scrisorile și mai ales acelea care sînt semnate descifrabil!

DINU SĂRARU

Opinia unui alegător

Scrisori

Primesc și eu scrisori — mi se pare că v-am mai spus — în ultima vreme destul de multe, scrisori de la aceia care citesc cu încredere ziarele și revistele noastre, care se bucură cînd văd că adevărul e scos la lumină, care își pun o mare nădejde în puterea presei și care nu-și pot închipui că durerea lor, pentru ei cea mai vie din lume, poate să treacă neobservată iar ei să rămînă numai cu optimismul din editoriale.

Așadar, primesc și eu scrisori, în cîte unele sînt lăudat pentru că spun lucruri pe nume, în altele sînt direct cerat că nu spun lucrurile decît pe jumătate; un abonat al meu de la Ploiești de pildă mă judecă foarte serios, imi judecă și cărțile, zice că sînt oportunist, imi trage pe rînd cîte o zdravănă morală, imi dă termene și chiar ultimatumuri de îndreptare, însă uită să semneze descifrabil, e, cum s-ar zice, o lîchea curajoasă.

Dar sînt, cum ziceam, și scrisorile oamenilor serioși, scrisorile oamenilor care doresc binele societății noastre începînd cu locul lor de muncă pe care doresc să-l cîntescască așa cum se cuvine și tocmai ei se izbesc, uneori, de lîbna de înțelegere a cîte unui șef sau subșef local, de ignoranța propunerilor lor, de opacitatea contrafrazilor convinși că poți ieși la pensie și fără să te apuci să mai schimbi lumea tocmai cînd pare ea mai așezată pe picioarele ei.

De curînd am primit o scrisoare din partea unui om tînăr, lucrător pe undeva prin Dobrogea, în orice caz pe un mare șantier unde s-a dus de bună voie, deși bucoreștean, și unde vrea să-și facă serios datoria. Ce-mi spune acest cititor? Că în multe locuri nu se ține seama la plata

retribuției de criteriul aprovizionării atunci cînd se calculează, cum e și firesc, îndeplinirea planului de producție, indicator fundamental. Ce am înțeles eu? Că un plan anume stabilit are nevoie ca să fie realizat în bune condiții și la termenul eficienței maxime de o aprovizionare sigură și ritmică pentru ca lucrătorul X să nu stea degeaba, fiindcă nu e din vina lui și să poată să-și facă cinstit datoria. Dar iată că, să zicem, o întreprindere face roate, iar spîtele vin de undeva de la altă întreprindere care face spîte. Oamenii pun obezile cap la cap, închipuesc roata, pun și butucul la mijloc dar roata fără spîte nu poate fi ridicată în picioare iar spîtele nu vin cînd trebuie și lucrătorii își mai fac ei ce-și mai fac de lucru cu, să zicem, curățenia prin curtea rotăriei, însă tot nu izbutesc să-și facă nici numărul de ore pentru care au semnat contractul cu rotăria lor, nici, firește, nu pot livra roțile cui se angajaseră să le livreze și, tot firește, retribuția lor intră sub semnul întrebării!

Ce se întîmplă cu întreprinderea de spîte? Ea, să zicem, ar trebui să fie penalizată, iar penalizările să se reflecte în retribuția lucrătorilor ei, altfel rămîne ca tot statul să fie penalizat.

Chestiunea e însă dacă nu cumva ne învîrtim cam mult în jurul acestei povești. Cineva imi spunea — Domnule, sînt pregătît cu tot, nu mi-a venit însă nu știu ce ștîft, și fără el nu pot da drumul mașinării. — Și ce faci? — întreb eu iar, el imi răspunde — Nu mă mai întreba!

Bine, dar oamenii se întreabă, chiar dacă vrem noi să nu se întrebe, de întrebat ei tot se întreabă și asta e, mi se pare, foarte important pentru că noi i-am învățat pe oameni să gîndească și să întreb prin toate formele de învățămînt politic, în primul rînd, și de decenii în tregi, și e cazul să învățăm și partea cu răspunsul, ca să zic așa. E bine că oamenii întrebă, e bine că oamenii vor să știe tot ce privește destinul lor imediat sau mai îndepărtat. E bine că ei vor să participe la viața socială cu sentimentul așezării

O teorie biofizică privind natura și tratamentul cancerului

● Autorul, cercetătorul Dumitru Ionescu-Pantelimon, propune în esență nu distrugerea celulei bolnave, ci pacificarea ei.

● Noi argumente în favoarea tratamentului efectuat de doctorul Mihai Leontopol.

Ne-a vizitat la redacție tovarășul Dumitru Ionescu-Pantelimon, doctor în științe economice și autor al unei lucrări în manuscris intitulată „Argonidele previn și tratează cancerul”. Studiul auce un punct de vedere nou și personal în legătură cu etiologia și terapia bolii neoplazice și însușește observații și studii desfășurate vreme de aproape trei decenii.

Dr. Dumitru Ionescu-Pantelimon este, de asemenea, autorul unui număr de patru comunicări prezentate la diferite reuniuni internaționale, a obținut până în prezent brevete pentru opt invenții, și a tipărit următoarele două lucrări: „Energia cancerului” (1978) și „Teoria izotopică a sexelor” (1979). Notăm, totodată, că studiul „Energia cancerului” a cucerit interesul celebrului savant german Oberth, că un alt cunoscut cercetător german, Szirmay Endre, a recenzat aceeași lucrare într-o revistă de specialitate din München, iar de curind o editură din R.F.G. s-a oferit să tipărească volumul în limba germană.

Dar iată pe scurt conceptul teoretic și terapeutic al cercetătorului Dumitru Ionescu-Pantelimon:

Este cunoscut faptul — ne declară interlocutorul nostru — că un mare număr de substanțe, diferite din punct de vedere fizic și chimic (cum sint de pildă unele metale, hidrocarburi, plăcile de substanțe sintetice, radiațiile și unele virusuri) pot duce la formarea de tumori identice anatomic-patologice. Pornind de la acest fapt am ajuns la concluzia că mecanismul tuturor substanțelor cancerigene este comun și că este suficient să-l cunoaștem pentru a-l putea utiliza în decanțarea celulei. La baza acestei concepții se află legea denumită de mine „Legea conexiunii-cauzale simultane”, potrivit căreia între proprietățile unui sistem există o astfel de relație încât modificarea unei singure proprietăți implică simultan și modificarea celorlalte proprietăți ale sistemului.

Acest fenomen poate fi înțeles dacă se are în vedere efectul cinetic care, după cum se știe, constă în aceea că diferența de masă influențează proprietățile fizice ale combinațiilor chimice care conțin izotopi diferiți ai aceluiași element, sau ceea ce conduce la variații ale densității punctului de topire și de fierbere, variații ale căldurii latente, căldurii specifice, vitezei de difuziune a cimpului electric, cimpului magnetic etc. Cunoșcând apoi faptul că celula canceroasă are izotopi ușori în procent mai mare decât celula necanceroasă, masa specifică mai mică, punct de topire și de fierbere mai mic, căldură specifică mai mică, viteză de difuziune mai mare, susceptibilitate magnetică mai mică etc., am ajuns la convingerea că pentru decanțarea celulei va trebui să intervenim pentru a modifica în sens decanțant toate

proprietățile celulei bolnave. După părerea noastră, mecanismul decanțării se declanșează și se menține simultan numai atunci când mărirea oricărei proprietăți celulare este adusă și menținută la valorile specifice celulei normale.

Pentru a verifica această concepție am inventat un aparat pentru diagnosticarea bolii cancerose și a stadiului precanceros (brevetat de OSIM cu nr. 49995/1986), care pune în evidență faptul că singele venos al unui bolnav de cancer este mai diamagnetic în comparație cu singele venos provenit de la un organism sănătos. Etapa următoare a cercetării mele a fost realizarea unui aparat pentru îmbunătățirea respirației celulei și care are proprietatea de a mări intensitatea magnetică a componentelor celulei și astfel de a declanșa și întreține în celulă mecanismul sanogen decanțant. Acestei invenții i-a urmat „Procedeu și instalația pentru magnetoterapie”, aparat brevetat și el de OSIM, precum și aparatul de tratament cu ajutorul cimpului magnetic.

Intrucât procedeu de prevenire și tratare a cancerului cu ajutorul cimpului magnetic este greoi și necesită luni de spitalizare am căutat să gășesc o altă cale prin care — conform legii conexiunilor cauzale simultane — să pot influența preventiv și terapeutic ansamblul bolilor consumptive. În noiembrie 1968, o întâmplare m-a făcut să observ că aerul atmosferic hiperbar dintr-o grotă din străinătate a avut efect favorabil împotriva gripei virotice. Considerând că aerul hiperbar (aerul atmosferic în presiune mare) este mai dens deoarece este mai bogat

în izotopi grei, am făcut mai multe observații experimentale pe mai multe persoane invitate de mine în salina de la Siănic Prahova. Efectele au fost din nou favorabile.

Analiza aerului recoltat de mine din această salină, analiză făcută la Institutul de izotopi stabili din Cluj-Napoca, mi-a adus dovada că acest aer este mai bogat în izotopi grei și stabili de azot-15. Acest lucru mi-a întărit convingerea că legea descoperită ne îndreptățește să modificăm densitatea celulei pentru ca aceasta să-și modifice simultan, în sens sanogen, toate proprietățile materiale. Am propus astfel spre experimentare tratarea bolilor consumptive cu aer atmosferic hiperbar, bogat în izotopi grei și injectarea intracavitărilor a azotului sub formă de gaz bogat în izotopi grei. Am efectuat mai multe experiențe pe ciini care mi-au dovedit că propunerea mea este judicioasă.

Prin teoria izotopică a echilibrului ecologic, prezentată în cadrul celui de al II-lea Colocviu internațional de pedagogie, București 1972, am demonstrat că între izotopii elementelor componente ale mediului ecologic și cei din materia vie au loc reacții de schimb izotopic. Cu această ocazie am scos în evidență faptul că proteina are afinitate pentru izotopi stabili grei de azot-15, pe care îi absoarbe din aerul atmosferic și îi utilizează pentru necesitățile aminoacizilor, respectiv pentru structurarea proteinelor.

Faptul că argonidele grele (Ar, Kr, Xe, Rn) se află în aerul atmosferic și în materia vie și că aceste gaze moleculare monoatomice au proprietatea de a lega apa sub formă de cristale (hidrați cristalin-clatrați) m-a determinat să apreciez că ele ar avea un rol preventiv și terapeutic anticanceros. Propunerea mea de invenție, înregistrată la OSIM, intitulată „Inlocuitor de insulină” și propunerea intitulată „Metoda și preparat pentru prevenirea și tratarea bolilor consumptive”, au fost respinse de Academia de Științe Medicale pe considerentul că: „argonul fiind gaz inert nu poate acționa asupra componentelor celulare modificate de cancer, argonul fiind gaz, introducerea lui pe cale intravasculară ar produce embolie gazoasă și moartea pacientului”. Rezultatele experiențelor mele efectuate pe animale și constatările mele că în cancer procentul de argon este cu mult mai mic decât în țesutul sănătos au fost comunicate în cadrul celui de al II-lea simpozion internațional

de prevenire a cancerului (Londra — 1980) sub titlul: „Heavy argonides prevent and treat cancer”. Mai amintesc apoi că descoperirea mea privind rolul argonidelor grele a fost publicată în *Archiv für Arzneltherapie*, revistă de specialitate din München. Interesant de remarcat că hidrații cristalin-clatrați pot fi realizați și de argon și hidrochinonă. Ar fi util de cunoscut dacă cristalele de hidrochinonă, utilizate cu succes în tratamentul cancerului de doctorul Mihai Leontopol, au în cuprinsul lor atomul de argon, gaz inert capabil de a modifica în sens extingtor temperatura celulei bolnave.

Un experiment de ultimă oră și care a îmbogățit considerabil latura experimentală a conceptului meu a fost realizat cu concursul fermei Dragomirești din Clorogirila. Aici am efectuat experiențe pe animal viu (vacă leucocică) și după primele două luni de tratament cu argon, doctorul Ilie Barna, delegat al laboratorului central sanitar veterinar de diagnostic, a apreciat rezultatele ca deosebit de semnificative. Următoarele verificări, ca și prima dealte, au arătat că, într-adevăr, argonidele au produs descreșterea numărului de leucocite și că în limfocitul tratat cu argon au apărut cristale (probabil hidrați cristalin-clatrați).

Experiențele cu argonide grele și rezultatele favorabile obținute constituie însă numai un început. Important este să realizăm un preparat capabil de a modifica proprietățile celulei bolnave. Această substanță va trebui să aibă următoarele proprietăți: să creeze condiții favorabile concentrării izotopilor grei, să redea celulei masa specifică, să modifice căldura specifică, punctul de topire, viteza de difuziune, valoarea cimpului electric, gradul de susceptibilitate magnetică, și, totodată, să atragă din aerul atmosferic gazele utile celulei (azot-15, argon-40).

Această substanță există. Ceea ce pot spune deocamdată este că ea se gășește în materia vie și poate fi ușor izolată.

— Cum considerați că se vor putea continua cercetările?

— Dorința mea expresă este ca pe baza unui protocol încheiat, în condiții de laborator și cu concursul și supravegherea unei comisii de specialiști, să pot efectua experiențele necesare, să verific eficiența substanței descoperite, pentru ca pe această bază să se poată trece la experimentarea clinică, deci la administrarea medicamentului pe loturi de bolnavi.

Iată acum și câteva opinii ale unor medici și specialiști asupra studiului „Argonidele previn și tratează cancerul”:

„TENTATIVA AUTORULUI ESTE PREȚIOASĂ”

Cercetarea amănunțită și comparativă a numeroase manuale, tratate, monografiilor și alte publicații din domeniul chimiei, fizicii, biologiei generale, ecologiei, meteorologiei, geneticii, reproducției animalelor, cosmologiei etc. a făcut pe autorul lucrării să avanseze o interesantă și originală ipoteză cu privire la influența izotopilor grei asupra principalelor procese fiziologice care au loc în organismele vii. Accentul principal se pune asupra prezenței și rolului argonidelor și mai ales al argonului. Efectul de masă al izotopului (40Ar) este corelat cu o serie de tulburări organice care după autor s-ar datora scăderii procentuale ale acestui izotop. Tentativa este prețioasă pentru că propune o ipoteză de lucru care desigur că va declanșa cercetări noi în descoperirea cauzei cancerului și implicit a tratamentului logic.

Prof. dr. I.M. BURUIANĂ,
Laboratorul biochimic,
Facultatea de medicină veterinară București

„AUTORUL SE AFLĂ ÎN PRAGUL UNEI MARI DESCOPERIRI”

Ca un fir conducător se desprinde afirmația logică că fără argonide nu este posibilă structura moleculelor de apă, cu atât mai mult nu-i posibilă structura tridimensională a ADN, ARN, proteinelor, componentelor membranelor, componentelor intracelulare și nici a celulei. Ne aflăm în fața unei adevărate revoluționări a științelor naturii care începe cu studiul scheletului tridimensional oferit de argonide elementelor chimice pe care acestea pot realiza legături moleculare. Celula vie e privită complex, ca un sistem microgalactic cu cele patru stări ale materiei (solid-cristal, lichid, gaz și plasmă fizică-subatomică) coexistind într-un echilibru care asigură funcționalitatea normală; plasmă fizică (termo-nucleară) din celulă, sub formă de protoni liberi (H⁺) asigură energia celulei; plusul de energie termică din inflamație și cancer este produs de plusul de plasmă fizică-subatomică (H⁺) și de carența de argonide; boala și starea de sănătate, viața sau moartea celulei sunt dependente de valoarea raportului dintre plasmă fizică și argonide. Iată numai câteva concluzii extrase din lectura teoriei de față. Autorul, credem, se află în pragul unei descoperiri formidabile, care îi dă dreptul să aspire la mari satisfacții.

Dr. LIDIA GHEORGHITESCU,
medic specialist în neurochirurgie,
Spitalul clinic „Dr. Gh. Marinescu” București

„PROBLEMA CANCERULUI ÎNTR-O OPTICĂ NOUĂ”

Este scos în evidență în prim plan rolul argonidelor în substratul biochimic a numeroase activități vitale de nivel celular, după cum și infra și extracelular. Teoria mi-a oferit prilejul de a reflecta asupra unor probleme biologice fundamentale, cum sint limitele dintre nivelul chimic și cel biologic de organizare și mișcare a materiei, originea vieții, granița dintre fiziologie și patologie, mecanismele homeostaziei etc. Dacă multe din teoriile autorului, axate în cea mai mare parte pe deducții logice, formulate în urma consultării unui vast material bibliografic și regândirii într-un context inter și multidisciplinar al unor mecanisme ale fiziologiei clasice vor fi confirmate experimental, fără doar și poate că se va ajunge la reconsiderarea conceptuală a bazelor biologiei celulare.

Conf. dr. HELGOMAR RADUCANESCU
Decan al Facultății de medicină veterinară, București

„TREBUIE SĂ REGINDIM MULTE DIN CUNOȘTINȚELE PE CARE LE CONSIDERAM DEFINITIV EXPLICATE”

Lucrarea cu numeroasele exemple teoretice și practice obligă pe biologi și medici să regindească multe din cunoștințele pe care le consideram definitiv explicate. Luând în considerare faptul că în celulă se află H⁺ și argonide în proporții care variază, trebuie să luăm în considerare și posibilitatea ca aceste substanțe în proporții diferite să participe uneori la edificarea, alteori la demolarea structurii celulei. Intrucât noi, după lectura acestei teorii, ne-am modificat multe din punctele de vedere privind fenomenul circulației prin membrană, inflamația, infecția și cancerul, considerăm că lucrarea merită cu prisosință atenția specialiștilor, ea fiind o contribuție valoroasă la progresul biologiei și medicinei și o mândrie pentru țara noastră că aici s-au pus, în mod materialist dialectic, noi baze științelor privind structura celulei vii și celulei canceroase. Metoda utilizării argonidelor grele împotriva cancerului nu generează efecte nocive secundare.

Dr. CORNELIU MIHAIL POPESCU
medic principal, șeful Laboratorului
de anatomie patologică, Spitalul clinic
Filantropia, București

„TEORIA SE DISTINGE PRIN NATURA MULTIDISCIPLINARĂ”

Ionescu-Pantelimon discută în mod sugestiv întreaga problemă a meteorotropismului (atât de mult susținut în medicina extrem-orientală) în geneza multor stări patologice, factorii meteorologici intervenind ca agenți adjuvanți în creșterea morbidității. Factorii atmosferici de natură fizică, inclusiv Argonul 40, în anumite concentrații în atmosferă ca și în organismul uman, pot condiționa anumite stări alergice. Procentul Argon 40 poate fi invocat în etiopatogenia unei serii de boli, pe care le citează autorul. Ca obstetrician-ginecolog m-a interesat intervenția Argonului 40 în declanșarea nașterii. Printre multiplele probleme ale medicinei în care se arată rolul important al Argonidelor în stabilirea etiopatogeniei unor boli și a eficienței lor terapeutice, se situează și cea a cancerului. Argonul s-ar părea că poate opri în creștere și în multiplicare celula canceroasă ceea ce are o valoare practică de o importanță foarte mare. Teoria se caracterizează prin natura ei multidisciplinară, de mare amploare.

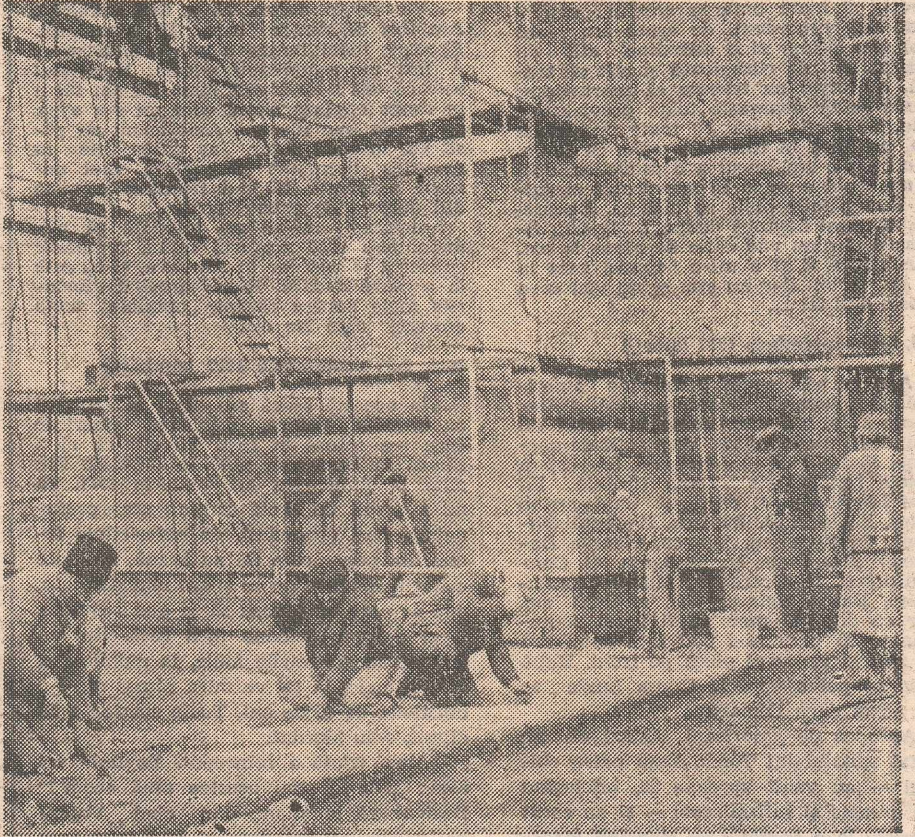
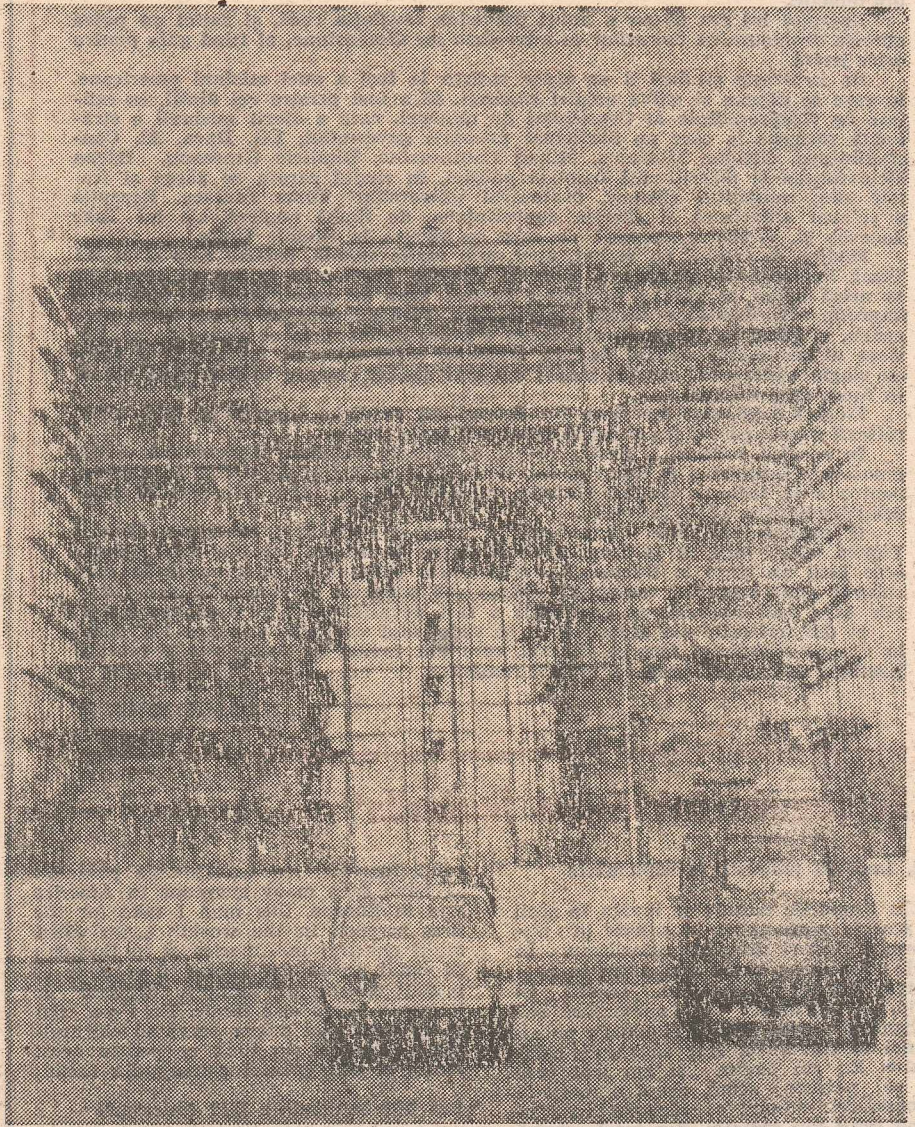
Prof. dr. docent N.N. GHEORGHIU
profesor consultant la Clinica obstetrică-ginecologie, Spitalul „Dr. I. Cantacuzino”

Cititorii vor observa desigur că, în ansamblu, opiniile interlocutorilor noștri ne conduc spre o concluzie extrem de prețioasă: lucrarea elaborată de Dumitru Ionescu-Pantelimon se recomandă prin originalitate, tind să unifice toate teoriile patogenezei în cancer și deschide o nouă cale în cercetarea și terapia bolii neoplazice. Tocmai de aceea considerăm că este absolut necesar ca experimentele să fie continuate cu sprijinul și sub auspiciile unui colectiv de specialitate. Ele nu reclamă nici investiții deosebite, nici aparatură sofisticată, cu toate că nimic nu e prea mult atunci când se deschide un nou front împotriva cancerului, acest teribil flagel al secolului nostru.

În ceea ce ne privește, promitem că vom urmări îndeaproape evoluția cercetărilor și vom anunța toate momentele mai importante ale investigațiilor de laborator, tot ce se va întreprinde pentru verificarea temeinică a ipotezei de lucru propusă de Dumitru Ionescu-Pantelimon.

Anchetă realizată de
N. GRIGORE MĂRAȘANU
LIVIU TIMBUS

Se restaurează Arcul de triumf

Pe aci au trecut eroii neamului

Martie 1982 : momente din restaurarea Arcului de triumf

Cine a trecut recent pe lângă Arcul de triumf a putut observa o dantelărie metalică ce îmbracă construcția. O mulțime de muncitori, urcați pe schele, la diferite nivele, robotesc de dimineată, în ciuda vremii, până când se întuneacă. Curiozitatea ne-a îndemnat să batem la poarta șantierului. Nicolae Ploaie, directorul I.C.R.A.L.-ului Vitan, ține să ne ofere chiar de la început câteva date legate de istoricul monumentului. Pentru cei care nu cunosc sau au uitat, reamintim că pe același loc, în urmă cu o sută de ani, a fost construit un arc de triumf în cinstea celor care au luptat în Războiul de independență. Construcția era din pământ. Între anii 1920-1922, după schițele arhitectului român Petre Antonescu, s-a trasat și s-a construit actuala bază și structura de beton. Cîteva ani mai tîrziu, mai precis în anul 1936, prin colectă publică, s-a reușit să se termine construcția. În anul 1961, Arcul de triumf a mai fost restaurat. S-a reparat terasa și s-a făcut instalația de iluminat. În momentul de față, ne spune Nicolae Ploaie, apele au spălat, pur și simplu, monumentul. Terasa s-a spart și apa s-a infiltrat înăuntru. Apoi, și păsările și-au

făcut, din loc în loc, cuiburi. Prin grija Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București, cu ajutorul Consiliului popular al Capitalei s-a hotărît, ne spune directorul, ca Arcul de triumf să fie din nou restaurat. Ca un respect față de trecut, constructorii s-au aplecat cu mîgălă asupra monumentului. Această delicată sarcină a revenit I.C.R.A.L.-ului Vitan prin șantierul de restaurări nr. 5. Dar aici își desfășoară activitatea mai multe întreprinderi. Este vorba și de lucrătorii de la Întreprinderea „Marmura”, care cu răbdare dăltuiesc și înlocuiesc porțiuni de piatră măcinată de timp. Apoi sînt și cei de la I.C.A.B., cei de la telefoane, de la I.R.E.B. și mulți alți specialiști constructori de la alte unități bucureștene.

Restaurarea a început la sfîrșitul anului trecut, pe la mijlocul lunii noiembrie, cu repararea interioarelor. Apoi, s-a trecut la terasa și la casa scării. Aici s-a montat tablă de plumb și cuor în ideea de a rezista cit mai mult. Odată cu zilele frumoase s-a început lucrul pe părțile laterale. Ornamentele măcinate se înlocuiesc păstrîndu-se întocmai vechea structură și arhitectură...

Sfîrșit de săptămînă. În ciuda faptului că orele de program s-au terminat de mult, constructorii lucrează intens. Prima noastră cunoștință este Aurel Ionescu, mecanic de întreținere, cel care printre altele are grijă și de cele trei pompe care trimit apa pînă sus, pe schele, unde se spală monumentul. Arhitectul Alexandru Niță, de la șantierul de restaurări și, după cîte am înțeles, șeful punctului de lucru, ne invită să urcăm sus pe terasă. Numărăm treptele. Sînt 146. Aici, în interior, în cele două picioare, miroase a var și a tencuială proaspătă. S-au rezolvat problemele infiltrației și s-au făcut, acolo unde a fost nevoie, reparații mai mari și s-au înlocuit treptele deteriorate. Pe terasă lucrează cîteva muncitori din echipa lui Nicolae Moldovan. Se chitulesc porii travertinului. Arhiteții Doina Constantinescu și Sandu Orășanu de la D.G.D.A.L. și arhitectul Sorin Stinghe de la Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București veghează, în fiecare moment, la respectarea în totalitate a tuturor elementelor de arhitectură. Mai notăm că în vederea restaurării, muncitorii, toți cei care lucrează aici, au fost instruiți și li s-au

predat chiar lecții de istorie și arhitectură. Fiindcă una este să construiești și altfel este munca cînd este vorba de restaurare.

Ne-am cățărat, să spunem așa, și pe schelele din exterior. De data aceasta, poate de frică, n-am mai numărat treptele. La cornișe, la înălțimea de 23 de metri, se muncește la refacerea celor două rozete în diametru de aproape doi metri. Echipa de zugrăvi condusă de Alexandru Preda s-a transformat, fiindcă a fost nevoie, în echipă de spălători. Acolo sus, vîntul are alt aplomb. Leon Pană, Vasile Inceu și Teodor Rădulescu, de cînd a început să mijzească soarele, cu dispozitive special confecționate, spală centimetru cu centimetru construcția. Apoi se înlătură și se curăță părțile deteriorate. Privindu-i de jos, de pe șosea, aproape că nici nu-i vezi pe acești muncitori. De sus însă, orașul para altfel. Pare o bijuterie estompată de ceață, căreia nu i se ghicesc marginile.

Fotoreportaj de S. OTOPEANU

Și în luna septembrie 1917 Take Ionescu s-a frământat în fața conștiinței sale, căutând o explicație psihologică și istorică a suferințelor provocate de războiul în care vedea un adevărat cataclism istoric, destinat să răstoarne totul din temelie.

Regretul lui era că nu a putut prevedea revoluția rusă, și astfel nu putea aprecia desfășurarea lucrurilor în adevărata lor dimensiune, el fiind gata pentru orice jertfă.

De la aceste gânduri îl va abate sosirea la Iași a unei misiuni americane, în care se găseau și câțiva medici chirurghi. El a fost printre cei dintâi, în calitate de vicepreședinte al Consiliului de miniștri, care a oferit misiunii o strălucită recepție la care au participat membrii guvernului, I.G. Duca, Al. Constantinovici, Nicolae Titulescu, Mihail Cantacuzino, Dimitrie Greceanu, Barbu Delavrancea și diferiți alți fruntași politici, în rindul cărora se găsea și fratele său, renumitul chirurg, profesorul universitar Toma Ionescu. Recepția a relevat adincimea și finețea cunoștințelor de limbă engleză ale lui Take Ionescu și, totodată, simpatia de care se bucura în Statele Unite.

Medicii americani au vizitat, apoi, mai multe spitale, printre care și al lui Toma Ionescu. Competența și arta de chirurg, precum și faptul că operațiile la acest spital se făceau printr-un anumit mod de anestezie, au produs o impresie surprinzătoare asupra americanilor, care nu cunoșteau încă acest procedeu, ei luând imediat măsuri pentru a putea aplica și la ei modul de anestezie al medicului român. Asupra acestuia, șeful misiunii americane a rostit un elogiu superlativ, considerându-l cel mai distins chirurg întâlnit până atunci în America și Europa.

Elogiul medicului american l-a determinat pe Take Ionescu să facă unele reflexii dureroase asupra situației din țară a fratelui său.

În această lună el a desfășurat și o intensă activitate diplomatică, având numeroase întâlniri și dejunuri cu toți miniștrii Antantei aflați la Iași și, totodată, pentru a se informa asupra situației militare cu generalul Averescu al cărui comandament se găsea la Bacău.

O conversație adine răscolitoare a avut cu ministrul american Charles Vopica, care, până la intrarea Statelor Unite în război (aprilie 1917), rămăsese încă un timp la București, având astfel prilejul de a cunoaște în mod concret viața capitalei românești ajunsă sub ocupația germană. Printre lucrurile care l-au impresionat mai mult a fost devastarea și jefuirea casei sale.

Și din scrisorile din această lună se vede rolul strălucit pe care l-a jucat în timpul războiului George Enescu, care era invitat la toate marile recepții pentru a da expresie geniului artistic românesc.

VASILE NETEA

„Eu prevăd totdeauna finalurile”

Iași, luni, 28 (august) 10 septembrie

...În timpurile trecute se învăța în școli că scoarța pământului a suferit în numeroase rinduri diferite cataclisme. În zilele noastre se crede mai puțin în realitatea acestor cataclisme. Istoria, în schimb, cunoaște însă numeroase cataclisme de ordin moral. Timpurile pe care noi le traversăm sînt adevărate cataclisme. Eu am dedus, și am luat ceea ce se petrece acum, drept o realitate zdrobitoare: anume că războiul va răsturna totul din temelie. Am înțeles toată mărșă și toată oroarea acestui eveniment fără precedent, de aceea am luat chiar din prima zi o atitudine atît de hotărîtă, atît de curajoasă și atît de tragică. Și totuși eu trebuie să mărturisesc că realitatea depășește toate previziunile mele. Revoluția rusă, cu toate peripețiile sale, nu intra în calculele mele. Și acum, iată-o! Eu n-am reușit a o prevedea, deci eu nu o pot aprecia în adevăratul ei spirit. Previziunile mele se încurcă. Eu prevăd, sau mai degrabă deduc, totdeauna finalurile dar nu văd căile de ajuns la ele. E frumos a fi și a mi-o spune, gata la tot, da, la tot, dar nu știu și nu văd ceea ce este acel tot!...

Iași, 5/18 septembrie 1917 (marți)

...Aici se află acum o misiune americană. Sînt oameni de prima mînă. Miine, miercuri, la ora unu, eu le voi oferi un dejun la Clubul militar. Vom fi 26 de persoane, dintre care 12 americani. Să-ți spun numele românilor: Toma (fratele lui Take Ionescu n.r.), doctorul Cantacuzino (Jean), doctorul D. Ionescu, Xenopol (Nicolae), Căpităneanu, Trancu, George Danielopol, I.G. Duca, N. Titulescu, Al. Constantinovici, D. Greceanu, Mihail Cantacuzino, Barbu Delavrancea, miniștri ș.a. Sper că dejunul meu va fi vesel și antrenant. Eu vreau să-l văd încă două sau trei zile, și apoi voi pleca pe front. După aceea aș putea veni la Odesa (unde se afla acum d-na Olmazu)...

...Apropos de americani. Astăzi ei au vizitat spitalul lui Toma. Erau patru chirurghi — au venit aproape 20, înțelegînd prin aceasta și infirmierele — și au cerut să asiste la o operație cu stovalnă (anestezic).

Toma a fost mai strălucit ca totdeauna. El vor merge în fiecare dimineață pentru a învăța procedeu, spre a-l putea aplica și la ei. Șeful misiunii s-a adresat docto-

rului Ionescu cu următoarele cuvinte: „I have seen many surgeons in America and in Europe, this man I take for the first surgeon in the world“ („Am văzut mulți chirurghi în America și în Europa; pe omul acesta (pe Toma) îl socotesc ca primul chirurg din lume“). Desigur în România el nu este nimic. Nu i s-a dat să conducă nici măcar serviciul chirurgical al armatei, în timp ce pentru acest străin el este primul chirurg din lume...

Iași 6/19 septembrie 1917 (miercuri)

...Vin de la dejun. El a fost excelent. Am fost 27, dintre care 12 americani. Aproape toată lumea a vorbit englește. A fost un remarcabil antren. Esențialul este că toți s-au simțit bine. Eu am făcut în limba engleză, după cum mi s-a spus, un foarte bun discurs. Americanii au găsit că, în mod sigur, aș putea ține în America discursuri în engleză. Sînt oameni excelenți. Ni s-a trimis o comisie din oameni de primul ordin...

Americanii mi-au zis totodată că numele meu este singurul nume românesc cunoscut și popular în America, și că este la o mare onoare. Ei au urmărit eforturile mele pentru război, „nobilele mele eforturi“ cum zic ei...

Iași, 9/22 septembrie 1917 (sîmbătă)

...În această seară am cinat la Știrbel cu Charles Vopica, ministrul american care s-a întors la Iași. Tu știi că el a rămas în București pînă în ianuarie sau pînă la jumătatea lui ianuarie 1917. El mi-a vorbit de acest sărman oraș profanat de boși (germani), de nefericitele femei din popor care nu au hrană, de toate mizeriile pe care eu le știam mai dinainte, dar pe care mă durea să le aud repetate. Apoi despre sărmana mea casă. Eu mă gîndesc la amintirile mele, la mobilele și cărțile mele, la tot ce mi-a rămas dintr-o existență de 36 de ani. Toate acestea s-au sfîrșit, s-au pierdut.

O nouă viață a reinceput. Tu îmi vei zice: „Nu le știai acestea pînă acum?“ Desigur că le știam, dar cînd Vopica îmi vorbea mi se părea că văd jaful care a risipit toate acestea pentru totdeauna. Obiectele sale esse pentru un om începutul propriei sale dispariții. La acest dîneu eu am fost posomorit, tăgăt și am rămas pînă la urmă tăcut și trist...

Despărțire

Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Nu-i judecați prea aspru.
Nu-i judecați atît de aspru.
O, generație pierdută, o, generație a jertfelor!
Inimile lor au singeraț cînd a fost frînt trupul țării.
Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Ei au îndurat urgiile cele mari,
Prin jertfa vieții lor au închis rana sîrtecată,
Ei au trecut prin pustiirile secetei
Asupra lor a apăsât refacerea țării.
Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Ei au infăptuit revoluția proletară
Nu-i judecați prea aspru pentru greșelile lor
(Oh, greu se naște orice început)
Prin truda lor au pus o cărămidă la temelie României eterne.

Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Nu-i judecați prea aspru.
Au făcut cit i-a ajutat mîntea, cit i-au ajutat brațele
S-au străduit pentru zestrea generațiilor viitoare
Faptele lor bune sau rele le va judeca istoria
Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Lăsați-i să plece, să plece liniștiți
Hirtoapele vieții i-au obosit...
Odihna veșnică-i așteaptă
Lăsați-i în somnul nefîlîței.
Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți...
Eliberați-vă brațele și mîntea
Dați aripi fanteziei voastre.
A venit timpul să vă spuneți cuvîntul
Durați voi acum ce n-au îndrăznit ei
Ingropați-vă părinții fără să-i plîngeți
Ingropați-vă părinții fără să-i judecați prea aspru

GHEORGHE CONSTANTINESCU

Insomnie lingă destinele țării

„Orice politică externă serioasă se întemeiază înainte de toate pe bune raporturi cu statele vecine”

Nicolae Titulescu avea să dea un nou conținut conceptului de „relație de vecinătate”, afirmînd necesitatea parcurgerii drumului de la „vecinătate”, ca expresie a unei realități geografice, la noțiunea de „bună vecinătate”, ca expresie a unei necesități politice; prin el, înțelegerea „relației de vecinătate” realizează o modificare pozitivă substanțială, dialecticianul care a fost marele diplomat român realizînd că într-o lume a interdependențelor aceasta își lărgeste și îmbogățește conținutul tradițional, realitatea concretă făcîndu-l pe fiecare dintre noi vecin cu toți ceilalți.

Aflat în fruntea Cancelariei diplomatice românești ani la rînd, Nicolae Titulescu avea să inițieze și să promoveze un vast ansamblu de acțiuni de natură să contribuie la extinderea relațiilor României pe plan extern. Străine prejudecăților de ordin ideologic, istoric sau geografic în domeniul relațiilor internaționale, gîndirea și acțiunea lui Nicolae Titulescu în această direcție au vizat în mod lucid depășirea cadrului subregional sau regional al acestor relații și realizarea unei deschideri europene și mondiale. Urmărind asemenea obiective, Nicolae Titulescu avea să infăptuiască adevărate premiere, prin semnarea unor acte de referință în dezvoltarea legăturilor politico-diplomatice ale României cu o serie de state din Europa, Africa, America Latină și Asia, căci el integra geografiei acestor relații zone îndelung și pe nedrept ignorate, cu un potențial politic, economic și cultural căruia timpul avea să-i confirme valoarea.

La 9 iunie 1934, făcîndu-se exponentul unui larg curent de opinie publică, generat și susținut de pozițiile forțelor progresiste, democratice, ale societății românești, în primul rînd ale Partidului Comunist Român, Nicolae Titulescu realizează, prin schimb de scrisori cu omologul său sovietic, Maxim Maximovici Litvinov, stabilirea de raporturi diplomatice între România și U.R.S.S., eveniment politic de semnificație, care-l recomandă pe omul politic și diplomat român ca adept al principiului coexistenței pașnice între țări cu regimuri social politice diferite. Permițînd cu aprobare și satisfacție de majoritatea forțelor politice din țara noastră, generînd reacția violentă a cercurilor de dreapta din interior, și, mai ales, adversitatea furibundă a regimurilor fasciste și profasciste din exterior, hotărîrea luată de Nicolae Titulescu în numele guvernului României s-a bucurat de un larg ecou internațional, timpul confirmîndu-i pe deplin realismul ei politic profund și spiritul autentic constructiv. „A fost un mare diplomat, unul dintre cei mai iluștri ai perioadei dintre cele două războaie mondiale... — aprecia Maxim Maximovici Litvinov. Titulescu nu era numai un doctrinar, ci și, de asemenea, un om de acțiune, care milita cu pasiune pentru ideile sale. /.../. În ceea ce privește raporturile dintre România și U.R.S.S., Titulescu a înțeles necesitatea existenței unor relații normale nu numai pe plan diplomatic. El a militat cu seriozitate — m-am convins — pentru pactul de asistență mutuală între ambele țări. /.../. Comentînd înlăturarea lui Nicolae Titulescu din guvern, la 29 august 1936, Izvestia scria: „Este, de asemenea, necesar să relevăm rolul pe care l-a jucat Titulescu în dezvoltarea relațiilor dintre U.R.S.S. și România. /.../. În ciuda lipsei unui pact de asistență mutuală, Titulescu a știut să stabilească în interesul României cele mai prietenoase relații cu Uniunea Sovietică, care vedea în Titulescu pe omul ce conducea pe o cale dreaptă și în mod consecvent politica externă a României”.

GEORGE G. POTRA

„Orice politică externă serioasă se întemeiază înainte de toate pe bune raporturi cu statele vecine.

România a făcut tot ce i-a stat în putință pentru ca raporturile ei cu statele vecine să progreseze.

Cu trei din vecinii noștri, Polonia, Cehoslovacia și Iugoslavia, sîntem aliați.

Cu Bulgaria, raporturile noastre sînt din cele mai satisfăcătoare și am ferma credință că ele sînt destinate să progreseze mereu.

Inutil să adaug că România prețuiește mult raporturile de bună vecinătate și amicale cu Ungaria și va saluta cu bucurie orice ocaziune oportună pentru a le stabili.

Cele ce preced arată ce însemnătate trebuie să acorde România bunelor relații cu marea ei vecină de la răsărit.

Caracterul anormal al acestor relațiuni a apăsat mult asupra politicii noastre din trecut.

Un pas din cei mai importanți a fost realizat anul trecut la Londra, cînd prin convențiuni diplomatice cu U.R.S.S. s-a pus teritoriul național la adăpost de orice război, de orice invaziune, de orice act de violență în genere. /.../.

În ce privește România, ea nu urmărește alt scop, și am credința că în ziua în care s-a pecetluit pacea definitivă și inviolabilă cu U.R.S.S. și s-a reluat cu poporul rus firul unei amicitii de veacuri, netulburată în niciun singur război, o eră nouă și plină de nădejdi începe.”

„Consider reluarea raporturilor diplomatice între România și U.R.S.S. ca unul din cele mai importante acte din viața mea politică. Nu numai condițiunile geografice și istorice determină prietenia strînsă între cele două țări ale noastre, dar afară de aceasta socotim că concepția despre organizarea păcii a conducătorilor U.R.S.S. și ai României este atît de asemănătoare, încît ambele țări sînt chemate să meargă mînă în mînă în viața internațională.”

Ce altă politică pot reprezenta în cabinetul român decît politica unei Românie care dorește o pace sigură și onorabilă?

De cînd am luat conducerea Ministerului de Externe, am susținut această politică de pace.

Nici un stat nu poate considera ca un act de agresiune sau ca o intenție de încercuire eforturile României de a cîștiga prietenia unui popor de 170.000.000, de care depinde soarta granițelor noastre. Ne aflăm în fața unei necesități geografice.

Istoria n-a înregistrat pînă acum nici un război între poporul rus și poporul român.”

„Dacă țara mea a acordat o încredere nelimitată loialității Turciei, ea nu face decît să execute testamentul domnitorului Ștefan cel Mare, care în secolul al XVI-lea spunea pe patul său de moarte: „Dacă veți fi vreodată nevoiți să cădeți la

învioală cu vreunul din dușmanii voștri, alegeți-i pe turci, pentru că ei sînt cei mai cinstiți”. Ne este cu atît mai ușor să cădem de acord astăzi cu Turcia, dat fiind că ea nu este dușmana noastră, ci dimpotrivă, o prietenă pe a cărei fidelitate punem teamei”.

„Nu cunosc prietenie mai dezinteresată ca aceea ce stă la baza raporturilor franco-române. /.../.

Iubim Franța pentru că a așezat la baza vieții ei libertatea și pentru că a înțeles întotdeauna că cel mai bun mijloc spre a se feri de excesele ei nu era de a atinge drepturile omului, ci de a-l asocia la cultul fervent al patriei.

Iubim Franța pentru că a pus la baza raporturilor ei internaționale egalitatea tuturor națiunilor și regula că nu s-ar putea dispune de interesele unei țări în afară de ea și de voința ei.

Iubim Franța pentru că își întemeiază toată acțiunea externă pe respectul scrupulos al angajamentelor internaționale, ceea ce dă raporturilor între popoare un caracter de claritate și de stabilitate fără de care nu am putea concepe o viață organizată. /.../.

Așa fiind, era oare posibil ca istoria raporturilor franco-române să fie altceva decît istoria unei amicitii neîntrerupte și a unei înțelegeri neîntrerupte?”

„De ce prietenia care leagă cele două țări ale noastre este indestructibilă? Pentru că prietenia greco-română nu este nici lucru nou, nici lucru schimbător.

Ea datează din ziua cînd, prin întrepătrunderea vieților noastre naționale, claritatea și frumoasa ordine a gîndirii grecești a luminat viața noastră cu o lumină nouă.

Ea a continuat prin comunitatea unui trecut istoric, care se caracterizează printr-o egală dorință de libertate și prin egală suferință pentru a o dobîndi.

Ea s-a dezvoltat în ziua în care cele două națiuni, stăpîne pe destinele lor, n-au mai avut decît un singur ideal: o egală dragoste de pace.

Atașamentul pentru pace al Greciei și României fac din ele aliate care luptă pentru cea mai nobilă dintre cauze.

Dar idealul mobilizator care luminează destinele celor două popoare ale noastre ne obligă să trăim într-o asociație permanentă, dinamică. Noi dorim pacea și o dorim înainte de toate acolo unde putem munci cu cea mai mare eficacitate pentru ea.

În opera de organizare a păcii, în Balcani, politica Greciei și României oferă mai mult decît o trăsătură comună. Nici una, nici alta din cele două țări nu urmăresc scopuri egoiste. /.../. Dincolo de frontierele noastre, cele două țări ale noastre înțeleg să întindă o mînă frățescă tuturor vecinilor lor și să-i ajute, pe cit va fi posibil, pentru ca, printr-o colaborare extinsă la toate domeniile, soarta noastră comună să fie îmbunătățită.”

Fetița căreia i s-a furat o rază de soare

Pe colțul de sus al cererii, vicepreședinta cu probleme sociale de la județ scrisese clar: „Tov. președinte, rog să i se încredințeze copilul minor, dacă îndeplinește condițiile necesare, pentru că cere personal acest lucru”.

Cu hirtia astfel avizată, poate puțin prea încrezătorii în inscripția de pe ea, mecanicul Ion Preda și soția lui Virginia, făcând cooperatoare din Butimanu de Dimbovița, s-au prezentat nerăbdători la Consiliul popular al comunei Niculești. Au bătut la ușa secretarului biroului executiv și, sfioși, au intrat. În afară de tovarășul Ion Teodorescu mai erau acolo un bărbat și o femeie, oameni de-al casei, după aparențe.

— Aaa, iar ați venit!
— Da, să trăiți, iar! Am venit și noi, iată, cu cererea de înfiere aprobată chiar de tovarășa vicepreședintă a consiliului popular.

Secretarul la hirtia, o sucește, pe-o parte și pe alta, și zice sentențios:

— La mine asta n-are valoare! Cine v-a pus să mergeți acolo? Ia și scrie alta, cum îți spun, că în problema asta tot eu hotărâsc! Și să știi c-au mai cerut-o și alții și nu-i ușor s-o înfierezi...

Nerealizând imediat sensul spusii, mecanicul făcu repede altă cerere. Așa cum i se pretinsese. Omul de la birou o primi zimbând cu subînțeles și-i dădu un număr de înregistrare.

— ...Dacă n-are nici-o valoare aprobarea, atunci vă rog, tov. secretar, să mi-o dați înapoi...

Și ha! puse mina pe foaie și o viri în buzunar, mototolind-o.

— Iote-te, imi smulgi documentele, al? Ce zici, Nae, de ei?...

Tovarășul Ion Nae, care stătuse pînă atunci imposibil pe scaunul său, intervine ferm, și, punindu-i mina în piept cetățeanului, îl împinge cit colo, peste masa de-alături.

— Cit ești de mare, bă, te întind pe jos, auzi?! Unde crezi că te afli?! îi strigă, scos din fire, reprezentantul autorității tutelare. Ia să vină imediat milițianul!

— Da' ce v-am făcut, tovarășe? se vălcărește, speriată, femeia.

...Peste cîteva minute, se prezintă sergentul major Papa Ștefan. Ion Teodorescu îi dădu scurt ordin: Ia-i pe-ăștia de aici și dă-le cea mai aspră sancțiune! Să se învețe minte și să nu-i mai prind prin Niculești.

Astfel umiliți și amendați pe nedrept, absolut gratuit, soții Preda, recunoscuți în șapte sate pentru cinstea și corectitudinea lor, se întorc acasă dezamăgiți și plini de amărăciune. Și cînd te gîndești că, în neștiința lor, veniseră și cu hînușele pentru fetiță!... Nici prin gînd nu le trecea să li se joace atît de crunt festa. Oare, ce dedesubturi de nepătruns or fi la mijloc? Ce interese?

Degeaba au mai încercat ei să umble pe la județ. La Niculești, reprezentantul autorității tutelare e de neînduplecat. Le-a repetat-o verde-n față să-i ia gîndul de la fată, că el, Ion Teodorescu în persoană, hotărâște și nu i-o va da niciodată. Orice ar face, oriunde s-ar duce. De ce? Fără un motiv anume, serios și întemeiat. I-a promis-o în

schimb, cu seninătate, lingurarului Troancă Dumitru. Omul acesta nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege. Cu toate acestea, pentru că a făcut primul cerere, încă înainte de a se fi căsătorit legitim (!), a intrat subit în grațiile autorității tutelare. Tacit, i s-a permis chiar să ia copilul acasă, cîteva zile, pentru acomodare. Numai că, pînă la urmă, lingurarul a fost prins cu afaceri oneroase, arestat și condamnat după procedura de urgență.

Așa că și azi, după aproape două luni încheiate, fata a rămas tot la Spitalul din Movila — Niculești. Mîncîncă și trăiește printre bolnavi, printre medici și surori, încă de la rearondarea unor județe. Și nici pînă acum, cînd au trecut deja trei ani de la găsirea ei în periferia orașului Buftea, n-a căpătat un nume definitiv și nici certificat de naștere nu i s-a eliberat. Primele demersuri în privința asta abia de curînd au fost făcute. Mai precis, în a doua parte a lui decembrie '81 cînd, în fine, s-a aflat de existența ei și la consiliul popular local. Cu excepția personalului medico-sanitar din Movila, care i-a ținut loc și de mamă și de tată, nimeni de la primărie nu s-a interesat decît foarte sporadic de soarta minorei abandonată de cei care i-au dat viață încă de la cîteva luni. Iar cînd s-a ivit prilejul inferiilor, iată, în loc să li se explice oamenilor cu tact, cu calm, și înțelegerere ce trebuie făcut, sint tratați ca în „audiența” aceea de pomină. Adică, de-a dreptul lamentabil.

Dar, ce să mai vorbim?! Fetiței i s-a refuzat șansa de a se bucura de dragostea și căldura unor părinți adevărați, cinstiți și muncitori, a căror singură „vină” e că și-au dorit nespus să-și umple casa c-un zimbet însoțit de copil.

MIHAI STANESCU

tificat autentificat la Notariat, prin care devenise proprietara unui Mercedes, fapt pentru care, desigur, afirma ea, va fi invidiată de colegele sale. Mihai Constantin își arătase numai certificatul prin care devenea moștenitorul garsonierei din Calea Victoriei... Prezumția de concubinaj dintre Mihai Constantin și Ana Berbec depășea limitele unei simple prezumții... mai ales că tot fosta proprietară a locuinței anterioare a familiei Mihai își spusese că scandalurile acestea se datorau unei concubine a soțului, de profesie bucătăreasă. Or, Ana Berbec este chiar bucătăreasă, iar cunoștința dintre ea și Mihai Constantin s-a putut face foarte ușor, deoarece la aceeași adresă, adică pe str. Progresului nr. 9A locuia un văr al tatălui Anei Berbec pe care ea îl vizita (declarația îi aparține și a fost datată în prezența directorului instituției unde ea lucra în momentul în care ne desfășuram ancheta. „Lucra” pentru că, tocmai, își ceruse transferul). Ușor de înnotat cele două capete ale aceluiași fir!

Acum, locatarii din Bd. Magheru 29, care ni s-au adresat în cursul lunii ianuarie a acestui an, trăiesc un acut dar tardiv sentiment de regret, o criză de conștiință, prea puțin atenuată de faptul că se mai adresaseră, mai înainte, organelor de competență. Ei își pun, cu sinceritate sintem convinși, întrebarea dacă au făcut tot ceea ce era necesar pentru a salva viața Olimpiei Mihai, chiar așa trudită de suferințe și boală, cum a fost ea.

Ce li se poate răspunde? Și cine o mai poate face? Inevitabilul s-a produs, dar plaga in diferenței ca și cea a profitului material, obținut pe orice cale, pot fi încă cicatrizate.

EMANUEL VALERIU

Dintr-o dată vă veți aduce aminte că aveți tocmai de spălat rufăria și veți renunța, cu plăcere, la budincă și cremă de zmeură, uitînd că ați și plătit un supliment de 3,50 lei.

Noi am ajuns la această recomandare, primind din partea șefului postului de miliție din com. Produlești, jud. Dimbovița, o sesizare scrisă, însoțită de două pachete identice, unul dintre ele desfăcut de omul legii (plut. maj. Ion Georgescu), celălalt fiind despachetat în redacție, în care semnatarul ne întreabă ce s-ar fi întâmplat dacă, din neatenție, ar fi luat drept bune cele înscrise pe cutia de carton și ar fi dat copiilor să mîncească o budincă de amidon, în locul celei de zmeură?

EMIL LEONARD

Într-un autocamion aparținînd întreprinderii de utilaj greu pentru construcții, condus de șoferul Virgil Romanescu, cantitatea de 2880 kg mălai transportată fără forme legale. În cele din urmă, atît șoferul cit și însoțitorii lui — Ion Gilcă, fără ocupație, Nicolae Ciungu și Victor Ciurcumar, ambii de la I.A.S. Cotești — au recunoscut că mălaiul fusese procurat ilegal de la gestionarul unui magazin alimentară de pe str. Lizeanu, București — Gheorghe Constantin — căruia îi plătitiseră în plus 6100 lei.

În autoturismul personal al cetățeanului Zamfir Voicu, șofer la întreprinderea utilaj transport București, Autobaza „Gherase”, cadre din Miliția sectorului 3 au descoperit 1265 pachete țigări „Kent”, care i-ar fi adus celui în cauză un beneficiu fără muncă de cîteva zeci de mii de lei. Toți cei menționați sint cercetați în stare de arest preventiv urmînd să-și primească pedeapsa pentru încălcarea normelor legale.

MIHAI GROZAVU

„Broasca din fabulă în variantă modernă”

Stimată redacție,

Incidentul, pe scurt. Intru în atelierul de croitorie proaspăt deschis la parterul blocului O14 de pe Bd. Uverturii și cer să mi se monteze niște fermoare. „Nu facem așa ceva!” — mă ia repede un tovarăș foarte elegant, cu căciula de blană scumpă. Știam că da, întrebam eu o zi înainte pe un tînăr lucrător din atelier, șeful de astăzi însă nu se ocupă cu fleacuri (care nu aduc venit serios — cui?), „la noi, mă lămurește, este un atelier-scoală al UCECOM-ului, facem ce vrem!” Cer condica, mă privește de sus, începe să se enerveze și mă refuză. Mă legitimez, sint ziarist, am dreptul să scriu în condiția dv., ba e chiar de datoria mea...

Își iese bruscă din sărite, „drept cine te crezi bă, ce, voi faceți ce vreți? Mă controlați tu pe mine? Ieși afară pînă nu...” — asta în prezența a trei eleve, probabil învățăcele în ale meseriei, dar și în ale eticii profesionale, conform stilului pe care șeful lor îl etala cu dezinvoltură. Incidentul nu s-a încheiat violent numai și numai pentru că eu am pronunțat cuvîntul „tribunal” și am luat fetele de marfore, dar nu mult a lipsit ca individul să ajungă și la bătaie...

AL. MIRONOV

P.S. Se pare că marele meșter mărunt de tot se numește Cristea — și nu mi-a fost deloc ușor să-i aflu numele.

Un paradox

Biologul Vanea Atudorei din Cluj-Napoca, tînăr familist, a intrat de la o vreme într-un cerc vicios din care singur nu poate ieși. În disperare de cauză, el ni se adresează cu o ultimă speranță, solicitîndu-ne să-i venim neîntîrziat în ajutor.

„Am absolvit în anul 1978 Facultatea de biologie din Iași, cu diplomă de merit, în specialitatea biologie medicală — ni se confesează — și am fost repartizat, prin repartitie guvernamentală, la întreprinderea de medicamente „Terapia” din Cluj-Napoca. De atunci sint aici și tot de atunci soția mea, Tinica Atudorei, farmacistă, lucrează tocmai la Botoșani, la Farmacia nr. 17, aparținînd Oficiului farmaceutic Suceava. Sintem căsătoriți și avem un copil de trei ani.

Marele nostru necaz este că de aproape patru ani practic trăim ca și despărțiți, departe unul de altul, la o distanță de peste patru sute de kilometri, vîzîndu-ne cu greu o dată la cîteva luni, în ciuda faptului că domiciliul nostru stabil este aici, la Cluj-Napoca, unde avem și locuința proprietate personală, iar buletinele de identitate ne sint tot de Cluj.

Copilul ni s-a îmbolnăvit. Datorită și imposibilității de a-l supraveghea și îngriji îndeaproape, a făcut o dublă pneumonie interstițială și un icter hemolitic. Încă un motiv pentru care am căutat asiduu să ne adunăm de pe drumuri și să fim și noi la un loc. În 1979, nepuțin să-mi aduc soția mai aproape cu serviciul, am încercat să mă apropiu eu de ea, dar toate eforturile noastre au fost zadarnice. Conducerea întreprinderii mele și Ministerul Industriei Chimice, dovedind bunăvoință, ne-au înțeles la un moment dat și au dorit să ne ajute în sensul de a facilita aducerea și încadrarea soției la fabrica de medicamente, unde existau șanse de încadrare. Ne-am izbit însă de refuzul Ministerului Sănătății care nici pînă azi n-a răspuns insistențelor mele solicitări de a da aprobările de rigoare.

Așa încît nu știu ce să mă mai fac și cui să mă mai adresez spre a ieși din această stupidă încurcătură cu urmări dintre cele mai nefaste asupra întregii mele familii. Și cit doresc să-mi văd copilul și soția alături! Aș da mult să pot munci în liniște, despovertat de astfel de griji, să dau societății, oamenilor, tot ceea ce am învățat cu atîta sirg; vreau să am și eu o familie bine încheată. Dar cine să mă audă? Cine poate să înțeleagă necazul și durerea mea?!”

Legislația în vigoare și îndeosebi Decretul 22/1981, care reglementează problema domiciliului și locul de muncă pentru activiștii de partid și pentru o categorie întreagă de specialiști din industrie, agricultură și alte sectoare de activitate, sint bine gîndite și binevenite, dar ele nu conțin și nici nu li se pretinde să conțină reglementări precise pentru toate situațiile și cazurile. Viața arată că există unele excepții, ca cea despre care-i vorba aici, care nu pot fi inserate după reguli și canoane cunoscute, dar care pot fi și trebuie categoric rezolvate. Cu calm și înțelegere, printro-o strînsă conlucrare între conducerea de instituții, ministere și cei direct interesați, prin demersuri corecte, cinstite.

S. MIHAI

Un caz de conștiință deloc particular

Ce se mai poate spune acum, după ce Olimpia Mihai a încetat din viață? Recitesc rîndurile trimise la redacție de o femeie de bine din blocul unde locuise O. M. și nu-mi vine să cred că între data expedierii acestui plic și primul contact pe care l-am luat cu alți locatari, deși trecuseră doar puține zile, se produsese un deces... Și totuși acesta era adevărul: Olimpia Mihai încetase din viață, într-unul din pavilioanele Spitalului „Dr. Gh. Marinescu”, din București. Se întîmplase nefericitul eveniment din cauza maltratărilor, la care o supuseseră soțul ei, Mihai Constantin, și „îngrijitoarea” angajată de el, Ana Berbec, în scopul de a o „proteja”? Actele oficiale cercetate la Spitalul „Dr. Gh. Marinescu” și la Institutul medico-legal nu confirmă o asemenea ipoteză. Decesul a survenit în urma unui accident vascular cerebral. În mod neîndoios. Dar, la fel de neîndoios este și faptul că această femeie, ajunsă la vîrsta de 61 de ani, a fost chinată de soț și de „îngrijitoare”.

Mergînd puțin înapoi în timp, aflăm că între cei doi căsătorii era o diferență de aproape 9 ani și că Olimpia Mihai mai fusese măritată cu un funcționar al Ministerului de Externe, care lucrase o vreme în străinătate, ea însăși fiind o persoană instruită. Cel de-al doilea soț al său, șoferul Mihai Constantin, o cunoscuse printr-un concurs de împrejurări oarecare și alăturîndu-i-se, la început fără forme legale și, mai tîrziu cu acte în regulă, avusese prilejul să constate că tovarășa sa de viață suferea de nervi

(fapt confirmat și de fosta lor proprietăreasă, Venetia Nicolaide, care-și vinduse casa, printre altele și pentru a scăpa de scandalurile obișnuite în noua familie ce se închegea). Și totuși mariajul a avut loc. De ce? Din sentimente curate? Frumoașe? Din compasiune? Venetia Nicolaide, de pildă, crede „că la mijloc a fost interesul”. Al cui? Al lui Mihai Constantin, desigur, intrucit Olimpia era deținătoarea unui autoturism marca Mercedes și a unei garsoniere, pe Calea Victoriei. (Bunuri care i-au revenit prin bunăvoință indiferentă a fratelui celei decedate, sosit din Grecia într-o scurtă vizită prilejuită de înmormintarea surorii sale.)

Soțul văduv s-a pensionat recent pe motiv medical (bolnav de ochi) și ni se plînge că este persecutat de unele persoane din bloc, care aveau interes s-o mostenească (?). Pe fosta sa soție, Cum? Printr-un testament pe care această l-ar fi putut face într-un moment de slăbiciune, ipoteză absurdă intrucit tocmai aceste vecine îi dădeau bolnavei de mîncare, o îmbrăcau, cînd soțul și „îngrijitoarea” o alungau din casă (o dată a fost găsită în W.C.-ul de la ultimul etaj, legată de gît și de clanța ușii și cu patru ace de cusut înfipte în piept!). Locuința familiei Mihai se află în plin centrul Capitalei, pe bulevardul Magheru, la etajul III, și este frumoasă și confortabilă, cu mobile de bun gust, dar fără covoarele prețioase de mai înainte, fără tablouri (luate, după afirmațiile soțului, de defunctă și duse cine știe pe unde). În această casă am întîlnit-o, la o oră de seară, pe „îngrijitoare”, în capot și papuci pregătînd de-ale gurii, deși subiectul angajării sale dispăruse. În ziua următoare, la locul de muncă al acestei femei, aveam să aflăm că, de la o vreme, Ana Berbec venea îmbrăcată în haină de blană și că se lăudase, arătînd și un cer-

călduroasă în care se coace fructul plăcut și aromat dar și la căldura cuptorului în care se va desăvirși unul din delicioasele deserturi, care ne mai pot face să uităm gerul de dincolo de geamuri. Mai înainte de a deschide ambalajul descris, vă sfătuim să consultați și rețeta pe care specialiștii Combinatului de industrie locală din Timișoara, producătorii preparatului recomandat, vi-l pun la îndemînă.

În fine, puteți deschide ambalajul cartonat, dincolo de care se află, într-o pungă de plastic, un praf alb, foarte fin. E bine să citiți ce scrie pe acest ambalaj încercînd să vă stăpîniți surpriza: „Amidon pudră pentru apretatul abfurilor, cămășilor, bluzelor etc. „stas 7-53, 250 g., lei 3! Unitatea producătoare: „Întreprinderea de spirit-amidon Harghita, comuna Simsimion!”

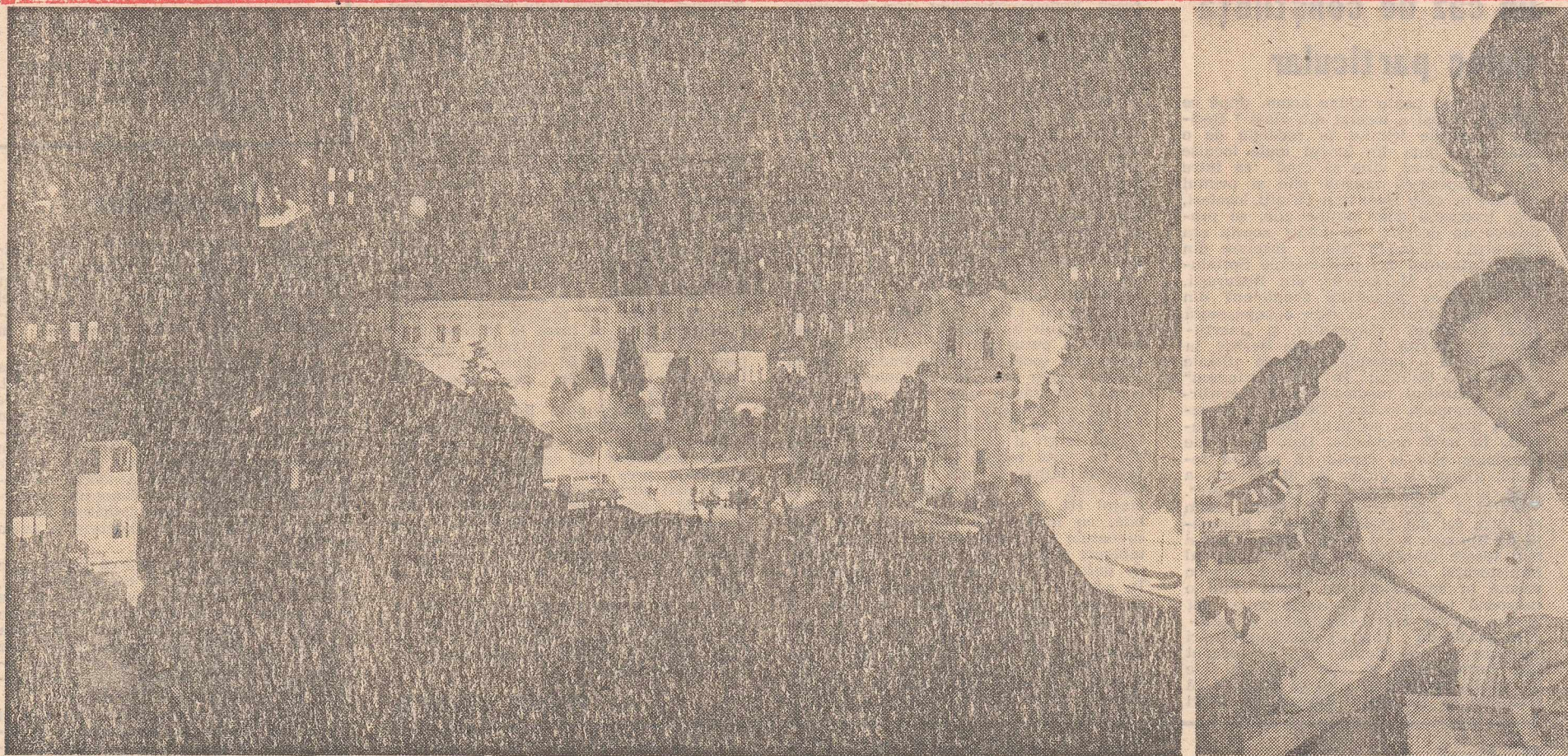
sumă egală cu remunerația unui muncitor calificat pe timp de trei săptămîni. În urma unui apel telefonic, ofițerii Constantin Căpățînă și Nicolae Constantin din Miliția sectorului 3 au descoperit la Unitatea nr. 377-57 aparținînd de I.C.L. Tutunul București, gestionată de Vasilica Georgescu și Rodica Pușcăsoiu, peste 5000 de mărțișoare fără forme legale. Cercetările au stabilit că mărțișoarele respective fuseseră procurate de soțul Vasiliicăi Georgescu, de meserie frizer, de la Marin Ivan, sticlar la un institut de învățămînt superior, care le producea clandestin la locul de muncă, în timpul programului de lucru. La locuința lui M. I. au mai fost găsite aproape 4500 mărțișoare, pe care acesta le vindea cu 3 lei bucata, iar la unitatea amintită erau puse în vinzare cu 8 lei bucata. Și în acest caz, un calcul simplu — 5000 x 5 = 25000 lei — ne demonstrează cit ar fi cîștigat frizerul speculant și gestionarele complice, numai din vinzarea mărțișoarelor găsite în magazin. Miliția sectorului agricol Ilfov, a descoperit cu cîteva zile în urmă,

Ripostă fermă speculanților

„Alooo, Miliția? Trmiteți urgent un echipaj în fața cinematografului... Alooo... opriti și controlați autocamionul... În strada... la numărul... se vind la preț de speculă...”

Sint apeluri ale unor oameni onești indignați de mentalitatea și practica celor care sfidează munca și legile, încercînd și reușind adesea să realizeze cîștiguri mari fără eforturi. Într-adevăr, pe baza unor astfel de sesizări, cadre din Miliția sectorului 4 din Capitală au depistat recent cîteva indivizi fără ocupație care vindeau bilete de cinema cu suprapreț. Asupra lor s-au găsit nu mai puțin de 430 bilete de cinema. Dacă înmulțim numărul biletelor găsite la speculanți — exceptînd pe cele vindute deja — cu cifra de 3 sau 4 lei, supraprețul încasat ilegal, vom constata că asemenea elemente parazitare obțin în cîteva zeci de minute o

ÎN TRE MUREȘ ȘI TÎRNAVE

5 probleme de fond

**O ecuație
sensibilă:
materialele
fotosensibile**

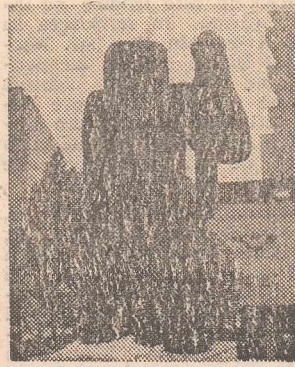
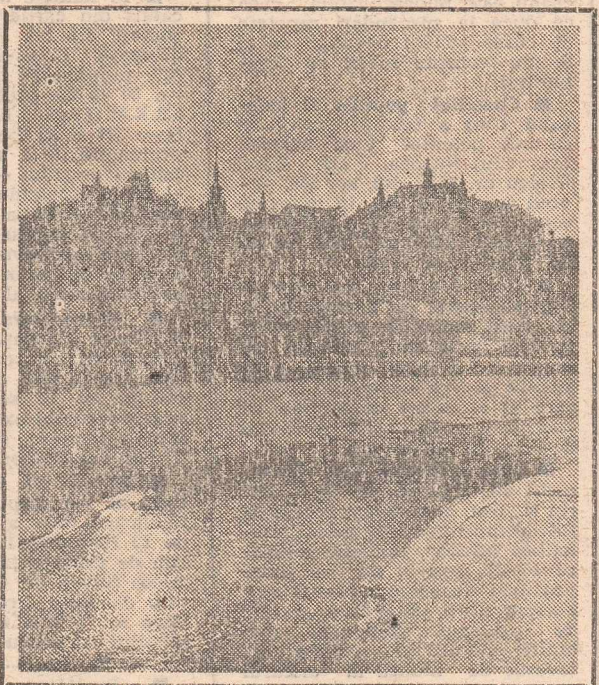
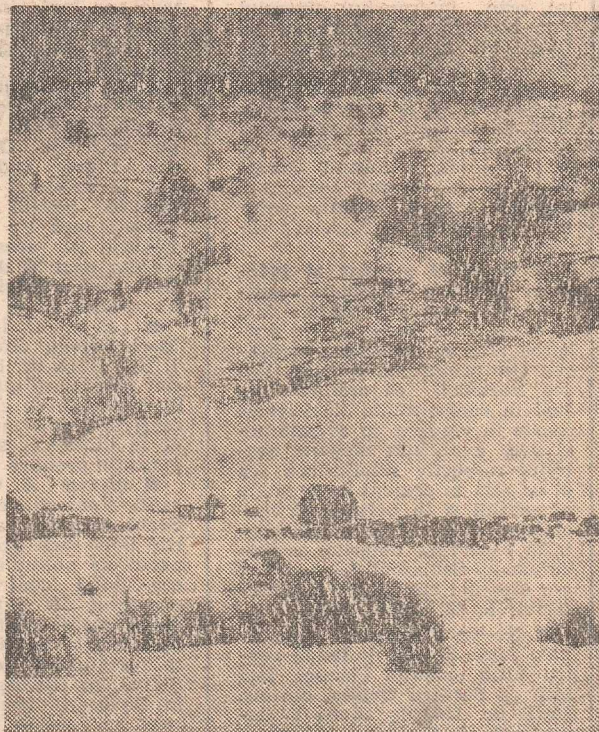
Pentru marele Combinat chimic Azomureș orice comentariu al condițiilor în care își desfășoară activitatea nu poate face abstracție de amploarea acestei activități: 16 fabrici; multe alte instalații; produse constituind o gamă pregnant diversificată și intens solicitată — iată reperi elocvente prin simpla lor etalare. Anul '81 s-a încheiat aici fără probleme. Două fabrici de amoniac și fabrica NPK au obținut locul întâi în topul organizat pe centrală, un top în fruntea căruia se țarvine ceva mai dificil decât în muzica disco. 1982, chiar din prima lui lună, a ridicat în picioare probleme specifice și inginerul Dorel Popa, directorul general al acestui colos al industriei chimice, un om realist, știe ce se poate rezolva la Tirgu Mureș și ce depinde de alții. Economii realizate în ianuarie, în ce privește consumurile de gaz metan și energie electrică, nu sînt spectaculoase dar sînt, determinate fiind de funcționarea stabilă, în parametri și la capacitate a instalațiilor. Faptul că indicii de productivitate a muncii au fost depășiți, în aceeași perioadă, cu 8,7 la sută nu dovedește decât că, printr-o riguroasă disciplină tehnologică, se pot impușca mai mulți iepuri deodată. Adică: s-au redus rezonabil și cheltuielile materiale; s-au produs îngrășăminte potasice și melamină peste nivelele convenite prin plan; ansamblul producției marfă a fost depășit cu 10,6 milioane lei. Din păcate, căderile înregistrate în instalațiile fabricii de uree au plasat producția pentru export sub plan, nu prea jos, dar destul ca să afecteze un renume la care oamenii țin cu adevărat. Notabil, exportul de melamină, declanșat abia în octombrie '81, a fost depășit în ianuarie '82, față de prevederi, cu 30 la sută. Inșă nu s-au realizat integral

cantitățile de îngrășăminte cu azot și fosfor. Cantitativ, nerealizările au însumat 6 000 tone, adică echivalentul a 800 000 dolari. Au concurat la acest impas temporar și deficiențele din aprovizionarea tehnico-materială. Din acest punct de vedere, și aici, uneori, buturuga mică răstoarnă carul mare. Transportul spre combinat a 12 tone dintr-o substanță indispensabilă procesului de tratare a îngrășămintelor a durat trei zile și jumătate, cînd în mod normal ar fi trebuit să se efectueze în câteva ore. Pare aproape ridicol, dar aceasta este situația: un mare combinat chimic, cu o producție anuală de ordinul miliardelor de lei, în actualul sistem de relații și subordonări din transporturi, riscă nu o dată să rămînă la discreția unui șofer de la I.T.A. Mai grav evoluează lucrurile atunci cînd sub roata unui car mare se strecoară o buturugă mare. Altă cauză care a provocat neajunsuri la Azomureș a rezultat din neasigurarea unui disponibil de vagoane suficient pentru transportul producției finite a combinatului spre beneficiar. Și Regionala C.F.R. Brașov, trebuie să recunoaștem, în context, reprezintă o buturugă destul de mare.

Inșă, nu fără temei, am subliniat că ne referim la dificultăți temporare. Angajamentul chimiștilor din Tirgu Mureș de a recupera în februarie minusurile din ianuarie nu a fost vorba goală. Nu s-au mai înregistrat căderi în instalații și, totodată, regionala C.F.R. Brașov, în a doua lună a anului, și-a onorat cu promptitudine obligațiile, constînd în furnizarea unei capacități de transport de 4 000 tone zilnic, înțit, și la o analiză sumară, graficul livrărilor combinatului îndreptățește un așteptat optimism. 11 februarie a fost, pentru Azomureș, o zi record:

s-au îndrumat spre beneficiarii interni externi nu mai puțin decît 4 600 tone azotat de amoniu, nitrocalcar, uree, îngrășăminte complexe, melamină și Firesc, planul s-ar fi ridicat doar la nivelul de 2 870 tone. Și astfel, în numai 11 zile, capitalul export a înregistrat plus de 500 000 dolari peste prevederile la zi. Perspectiva recuperării integrale rămănerilor în urmă din ianuarie este certă. Și este cazul să ne supunem în demnului secretarului de partid al marului combinat, Adrian Inșurățelu, de divulga în acest reportaj numele tuturor celor ce au contribuit la redresarea situației descrise la început. Artur Valic, Cristian Olaru, Tudor Ștefan și Ioan Taflan au asigurat funcționarea impecabilă a fabricii NPK; Nicolae Boldă, Petru Pogăcean, Grigore Găzdac, Alexandru Bereș și Ilie Puțac au contribuit decisiv la readucerea la parametri a fabricii de uree. Alți chimiști dăruiți efortul colectiv de recuperare a unui prestigiu consolidat: W. Papay, Nicolae Ignat, Irina Fulop, Francisc Barabas, Elena Iepura, Ioan Găzdac, Arpad Moreh, Petrea Brăban și Ioan Pall. Ceea ce ne oferă ocazia să ne îndepărțăm intrucivă de problemele de rutină și să abordăm un demeniu de acută noutate, nu numai pentru chimiștii din Tirgu Mureș, dar și pentru întreaga noastră industrie chimică.

Nu demult, prin intrarea în producție a fabricii de materiale fotosensibile, Combinatul chimic Azomureș și-a anexat capitalul de activități de o certă complexitate și, implicit, de o aspră dificultate. A fost un act temerar, o cutezanță la care nu se încumetă oricine. Nu întimplător cînd fabrica de materiale fotosensibile devine obiect de discuție și interes, ing

- Noua arhitectură a municipiilor Tirgu Mureș include în ea și o meditație lucidă asupra rosturilor omenești
- În noaptea, clișeu dezvoltă o fecie modulată asemenea unei muzici discrete
- Laboratoarele fabricii de materiale fotosensibile — tehnicieni tineri pentru o industrie tină
- Un monument al lui Avram Iancu la Tirgu Mureș îl cerea istoria, îl cerea pămintul, îl doreau oamenii lui.
- Imaculate zăpezi, deasupra cărora se dezvăluie zburda mieilor
- Sighișoara, într-un amurg de iarnă tirzie

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Tirgu Mureș a fost dintotdeauna un oraș frumos și cochet, înțeles în sensul unui loc menit să strecoare echilibrul în privire și, totodată, eroit la o scară umană. Reconstrucția lui nu își putea îngădui să facă abstracție de aceste realități vii în memoria locuitorilor. Cu alte cuvinte, noal Tirgu Mureș nu s-a ridicat pe ruina vechiului Tirgu Mureș, dimpotrivă, construcțiile de ultimă oră s-au înscris în peisajul tradițional al orașului nu atât cu prudență, cât cu grija marcată de a pune în valoare o tramă stradală și obiective arhitectonice cu statut de bun cistigat. Industriile noi, învăluind din foarte părțile această blândă creștere a orașului, potențându-l, își fac doar simțită respirația, îndepărtată și în același timp apropiată, fără nimic tiranic în semeția lor. S-a izbucnit aici o certă înmădare a consecințelor decurse inevitabil din mari mutații social-economice și faptul acesta se cere apreciat ca atare, fiind ceea ce este, o izbucnire a omului.

De asemenea, pe drumurile care se despart din Tirgu Mureș, spre Sighișoara, spre Sovata, spre Reghin sau Luduș, ne întîmpină același triumf, din vremuri mai vechi sau mai noi. Conturul turlelor medievale dintr-o veritabilă Florență a locurilor se cumpănește în privirea călătorului cu imagini de o acută modernitate, deschise ca niște largi ferestre spre viitor. Oriunde, se construiește și lângă om și în om, întindu-se aceeași finalitate: o izbucnire și un zbor mai înalt.

P. MIHAI

Il Dorel Popa investește în cuvinte o obișnuită căldură, o reală pasiune. A unitate de producție reprezintă nu mai un termen cloceț de raportare la ce s-a realizat mai bun în domeniul plan mondial, dar și un titlu de mînt al tuturor celor ce i s-au dedicat. Spreună cu inginerul Octavian Moraru, traversat un sas de desprăfuire spre univers soacant pur și simplu prin deul instalațiilor, prin fluența și acuze proceselor tehnologice, prin discipolă leșită din măsurile comune pretinse utilaje. Mărturisim, ca oameni care am perindat prin destule întreprinderi, ceea ce am văzut și înțeles la Azomureș depășește imaginația curentă. Imersionantă se dovedește, în același timp, oinicia prin care niște oameni tineri oarte tineri și-au asumat responsabilitate într-un domeniu de vîrf al tehnicii temporane. În acest sens, formația nr. 3, condusă de maestrul Maria abac, constituie un exemplu revelator. și formațiile atelierului de turnare, înmate de Vasile Balasz, sau formația stinei Pasăre, compusă dintr-o clasă e a absolvit abia anul trecut liceul de nie din Tirgu Mureș. Absența comecelor înaintea tehnologiilor extrem de entioase spune multe despre calitatea tîmîntului tehnic din localitate, dar și ore atenția acordată la Azomureș cărării oamenilor.

și mai puțin de un an, din martie-ile până în decembrie '81, s-au reat aici filme radiografice medicale, e radiografice industriale, filme cine-tive color, hirtia fotografică alb-negru olor, peliculă negativă alb-negru. Pen-hirtia color se produc și seturile de lucrare. Fiecare sortiment a reprezen-

tat o premieră românească în domeniu și beneficiarii nu au întîrziat să remarce excelența lor calitate. Curînd, cinematografia noastră va începe turnarea primului film românesc realizat pe peliculă negativă autohtonă. Curînd, va intra aici în producție și filmul de televiziune alb-negru de 16 mm, filmul litografic de contact pentru industriile textilă și poligrafică, hirtia seismică și cu strat detașabil, filme ortocromatice, pancromatice, geologice, de fotoculegere, pentru selecții de culoare și altele. Practic, pînă la sfîrșitul lui '82, se vor lansa în fabricație 14 produse noi, cu consecințe benefice în ceea ce privește reducerea efortului valutar al țării, și am ținut să amănunțim cît de cît lista lor intrucit publicul larg, de regulă, are o idee vagă cu privire la rosturile de ansamblu ale industriei de materiale fotosensibile. O asemenea activitate nu începe și nu se sfîrșește cu rolurile destinate amatorilor, dimpotrivă, diversitatea ei sortimentală și dimensională își prelungește influența în zeci și zeci de sectoare sociale și productive.

Pe versantul acesta al faptelor, problema nr. 1 a chimiștilor din Tirgu Mureș rămîne reproductibilitatea, menținerea calității produselor în limitele unor parametri constanți. Dar survine aici o chestiune de principiu: cheile acestei probleme nu stau doar în minile tehnicienilor și inginerilor de la Azomureș. La fabricația materialelor fotosensibile concură nu mai puțin decît 400 substanțe, provenite din 42 întreprinderi. Cantitativ, necesarul lor se asigură pe o gamă desfășurată între câteva sute de grame și câteva zeci de tone. O parte din reactivi se fabrică chiar la Azomureș, dar, spre exemplu, hidantoina provine de la Terapla Cluj și criso-

ferina de la Sintofarm București, asta ca să numim numai două denumiri, impene-trabile la puterea de cuprindere a profanilor. Din necesarul amintit de substanțe, întreprinderea chimică Ducești asigură 14 poziții, Institutul de chimie din Cluj 29 poziții, Combinatul petrochimic din Ploiești 12 poziții, întreprinderea chimică din Turda 14 poziții. Din clipa cînd producția, circulația și afluența lor spre Tirgu Mureș începe să înregistreze hiatusuri, ritmicitatea producției de materiale fotosensibile suportă consecințe corespunzătoare. Menținerea constantă a calității celor 400 substanțe amintite, de asemenea, reprezintă un alt capitol al exigențelor. Puritatea lor, aici, este chiar mai importantă decît în industria farmaceutică. Numai în componența filmului radiografic medical intră aproximativ 90 de substanțe și este suficient ca una singură să prezinte deficiențe de ordin calitativ pentru a compromite fluența livrării produsului finit. O deficiență de puritate, cînd avem în vedere viteza de turnare, poate compromite kilometri întregi de peliculă. Compensarea defectelor materiei prime nu se efectuează decît în dauna producției propriu-zise. Cu alte cuvinte, lansarea producției de materiale fotosensibile nu înseamnă doar un examen al chimiștilor de la Tirgu Mureș, ci un examen al întregii chimii românești.

Bineînțeles, considerațiile noastre au doar valoarea unui avertisment. Pînă în prezent nu au survenit împrejurări în urma cărora Combinatul chimic Azomureș să se afle în situația de a imputa defecțiuni majore furnizorilor săi tradiționali. Înșă, experiența ne îndeamnă să formulăm acest avertisment la timpul cuvenit. Știut fiind că nu puține întreprin-

deri tind să compenseze minusurile din realizarea planului sortimental pe scama valorii și masei unor produse care se acumulează inutil în stoc. Știut fiind că, îndeobște, cantităților mici li se acordă o importanță mică. Într-adevăr, pentru o anume întreprindere faptul că nu a livrat cîteva zeci de grame dintr-o substanță anume poate să reprezinte o însemnătate derizorie. Înșă e de spus că absența celor cîteva zeci de grame îi așază pe cei de la Azomureș în fata unor dificultăți insurmontabile. Și nu este vorba aici doar de aspecte de ordin strict economic, ci, în același timp, și de aspecte de ordin etic. Una este să strecuri în rețeaua comercială un pantof căruia i se dezlipete talpa la zece minute după ce a fost încălțat și cu totul altceva este să livrezi instituțiilor medicale filme radiografice dubioase din punct de vedere calitativ.

Totuși, repetăm, avertismentul acesta are în vedere viitorul. Pînă una alta, chimia românească a trecut cu brio acest examen al maturității ei. Dar adevărul că ne putem poticni oriunde în întimplări aparent minore rămîne oricum în picioare. Curios, fabrica de materiale fotosensibile din Tirgu Mureș întîmpină azi dificultăți nu acolo unde e pusă la încercare fibra cea mai calificată a tehnicienilor ei. Este de necrezut, înșă niște produse realizate prin controlul sever al purității a 400 de substanțe complexe și caracterizate prin înaltă constantă calitativă sint livrate în ambalaje cărora furnizorul nu le poate asigura, în două șarje consecutive, aceeași nuanță cromatică...

MIHAI PELIN

Hărăbor Teodora, din comuna Movilița, jud. Vrancea, muncitoare agricolă la C.A.P. din localitate, își caută fiul, **Hărăbor I. Fănică**, născut la 14 ianuarie 1961, în comuna Movilița (Vrancea), cu ultimul domiciliu în București, str. Petrechești nr. 24, bl. 1, sc. 1, et. 4, sec. 6, cartierul Militari, și dispărut de la 20 februarie 1981. Hărăbor I. Fănică este de profesie instalator electrician și a lucrat la grupul de șantier instalatii București, din str. Popa Tatu 26.

Fiind mutat, după 28 de ani, de la S.M.A. Cefa la C.A.P. Albiciu Alexandru, de care, ne scrie soția sa, se săturaseră șefii acestuia, s-a văzut dat afară și din casă, adică de la bloc. Ea se întreabă de ce? Pentru că, indiferent unde lucrează acum soțul său, ei tot trebuie să albe un adăpost în care să stea, ca și până acum (adică din 1969!) și cei doi copii părăsiți de părinții lor naturali și crescuți de soții Albiciu. Să se fi aglomerat în așa măsură și satul Cefa, din Bihor, încât familia Albiciu să nu-și mai poată găsi un acoperiș deasupra capetelor celor patru oameni care o compun?

Locatarul blocului de pe str. Rozelor nr. 11, din Cugir, ne sesizează că au mari dificultăți de trai, din cauza condițiilor neigienice. Cel mai mult ne convinge raportul comisiei sanitare-antiepideміce nr. 1698/1873 din noiembrie 1981, pe care semnatarul scrisorii îl atașează rindurilor trimise redacției, dar care se pare nu a impresionat pe nimeni, intrucît locatarii ni s-au adresat spre sfârșitul lunii ianuarie 1982!

Miniosu Vironel, din satul Iugani, com. Boghești, jud. Vrancea, nu reușește să-și găsească un loc de muncă potrivit pregătirii sale (absolvent al Liceului economic și de drept administrativ). S-a adresat mai multor foruri, locale și centrale, dar fără succes. Deși suferind de o boală gravă, tânărul Miniosu Vironel dorește să muncească zicându-ne cu un haz plin de năduf: „Uneori îmi vine să comit o infracțiune pentru a fi condamnat la... locul de muncă!”

Bălteanu Constantin din satul Lupșa de Sus, jud. Mehedinți, ne solicită sprijinul în vederea rezolvării unei probleme de transport local: prin suspendarea cursei Strehaia-Lupșa de Sus-Lupșa de Jos (încă din decembrie 1981) 75 de elevi din aceste sate ca și din Luncoșoara nu mai au posibilitatea de a ajunge la școala de 8 ani din Lupșa de Jos decât pe jos (distanță de 6-7 km pe timp nu totdeauna favorabil).

Asociația locatarilor din bd. 6 Martie nr. 8 Timișoara ni se plinge că nu pot obține actele de gestiune ale asociației, aflate în posesia lui Dănilă Mihai, fostul administrator al acestui bloc. Chiar nimeni în toată Timișoara nu-l poate decide să dea foștilor săi colocalitari ceea ce le datorază?

În urma verificării întreprinse, la sesizarea lui **Leonard Galatzatos**, din București, Aleea Lipănești nr. 1, bl. M1, sc. B. ap. 59, sect. 3, organele de miliție competente ne informează că cele afirmate de corespondentul nostru, cu privire la Nicolau Vasilica se confirmă. Numita a fost trimisă în judecată conform prevederilor Decretului 153/1970.

Petrea V. Neculai, din Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Aleea Crizantemelor sc. 33, ap. 23, jud. Bacău, a solicitat un teren aflat în părăsire și devenit maidan de gunoaie (proprietate a C.A.P. Cașin). Și l-a obținut. L-a transformat, potrivit indicațiilor conducătorului statului, într-o grădină de legume, pentru uz personal. După care, gata curățat, împrejmuit și devenit productiv, terenul a suscitat și interesul „ceapeului” numit (a noii sale conducere) care l-a somat să cedeze terenul, dacă nu vrea să fie dat pe mina miliției. Dacă pe cei vrednici îi tratăm așa, ce să facem cu cei leneși, delăsători?

Direcția sanitară a județului Argeș ne aduce la cunoștință că a rezolvat favorabil cererea de încadrare a corespondentului nostru **Nițu Aurică**, din Pitești, str. Negru Vodă nr. 40, pe un post la Spitalul Ștefănești, deci mai aproape de familia sa.

Spătaru Gheorghe a lui **Lazar**, din comuna Schela, satul Sfântul Ilie, jud. Suceava, a fost „eroul” unei întâmplări oarecum hazlii: solicitat să-și achite datoria de lei 65, impozit pe clădiri, pe care o datora, după spusele Silviei Moloce și Angelei Vizitiu, consiliului popular, omul a cerut lămuriri. În locul acestora, cele două vizitatoare i-au luat... căciula! Achitând

cei 65 de lei (o diferență rezultată din măsurători mai recente), prin intermediul ginerelui său, Spătaru Gheorghe a lui **Lazar** nu și-a recuperat... căciula, pe care cele două prea vajnice funcționare i-au promis-o pentru la vară. Mersi, cînd va fi cald, corespondentul nostru ne asigură că nu-i va mai fi necesară. Lăsînd gluma la o parte, cerem consiliului popular local să restituie omului, cu scuzele de rigoare, căciula ce-i aparține.

Consiliul popular al județului Prahova răspunde petiției **Stoica Maria**, din București, în legătură cu sesizarea acesteia privind amplasarea cimitirului din comuna Valea Doftanei, că măsura s-a luat în conformitate cu normele legale în vigoare, cu avizele necesare, explicația alegerii spațiului respectiv fiind aceea că el se află în centrul de greutate al satului și în perimetrul construitibil, fără a afecta zona centrală rezervată dotărilor social-culturale. Schimbul de terenuri s-a efectuat cu acordul proprietarilor la 23 martie 1981.

Ne-am obișnuit să consemnăm fapte demne de laudă pentru edilii orașului Pașcani. Iată însă că **Forăscu Ovidiu**, din str. Gării nr. 154, ne aduce la cunoștință că porțiunea drumului dintre Heleșteni și Kogălniceanu este impracticabilă, ceea ce duce la suspendări repetate de curse pentru navetiști ca și la un consum sporit de carburanți.

Consiliul popular al județului Cluj a rezolvat favorabil cererea petentei **Chiș Marieta**, din Cluj-Napoca, str. Aurei Vlaicu nr. 3, bl. R2, ap. 238, privind transferul său, în interesul serviciului, de la Combinatul metalurgic Cimpia Turzii la cel de utilaj greu Cluj.

Constatîndu-se că sesizările **Asociației de locatari bl. 4, str. Karl Marx 13-15 din Sinaia** sînt justificate, Trustul de construcții-montaj Prahova a stabilit luarea măsurilor necesare și a fixat ca termen de executare a lucrărilor solicitate data de 30 aprilie a.c.

Caicea Virgil, din București, str. Uranus nr. 21, sectorul 5, fost muncitor tipograf la Întreprinderea poligrafică „Buletinul oficial”, din str. Pitagora 16-18, sec. 3, nu se poate pensiona deoarece unitatea respectivă nu-i eliberează actele de vecinime. Solicităm mai multă operativitate pentru un tovarăș de muncă al oricărui ziarist!

„Cine spune că la Constanța iarna nu este frumos, se înșală”, afirmă în scrisoarea sa **Aura Avasioaie**, din str. Mircea cel Bătrîn nr. 104, iar pentru a ne convinge de spusele sale ne informează despre bogata activitate culturală din oraș (de exil) al lui **Ovidiu**, și în special de cea desfășurată de colectivul Teatrului Liric.

În numele colocatarilor săi, din Șos. Berceni nr. 21, bl. 28, ne-a scris **Ionel Roșoga** pentru a ne aduce la cunoștință că deși blocul a fost dat în folosință încă din iulie 1981, nici până în prezent, în ciuda demersurilor făcute la forurile în drept, nu s-a instalat reductorul de gaze. Cel de al doilea termen fixat (31.X.1981) a fost depășit de mult. Cînd cetățenii vor să sprijine acțiunea de raționalizare a consumurilor de energie, ne surprinde că cei însărcinați s-o facă în mod oficial rămîn nepăsători!

„Am ajuns în situația că ne este silă să ne mai întorcem în căminul nostru, datorită mirosului de canal și de grajd, care ajunge pînă în apartamentele noastre”, ne scrie un grup de cetățeni din bd. Ion Sulea nr. 27, bl. N1, sc. II. **Toboganul** pentru gunoi este deteriorat la etajul II din care cauză tot ce se aruncă de sus se stringe la acest nivel. Ne mărginim să reproducem răspunsul primit de cetățeni, atunci cînd s-au dus la I.C.R.A.L.: „Dacă chemați „Reflectorul” anunțați-ne din timp să ne punem cravate frumoase!” Dar dacă vor scrie la „Flacăra” nu li s-a recomandat nimic...

Tușiș Gică, din Craiova, str. Nanterre bl. D9, sc. A, ap. 20, ne relatează și bune și rele de la spectacolul din 27 decembrie 1981, desfășurat în Sala polivalentă din Bănie. Le alegem pe cele... rele, pîrîndu-ne: se mai demne de menționat: se absentat cîțiva actori trecuți pe afix (Horia Căciulescu, Radu Zaharescu, Stela Popescu); programul a fost amputat prin neprezentarea numărului de gimnastică ritmică modernă și a durat cam puțin, pentru suma încasată: de la 16,15 la 18,10!

Vi s-a întimplat vreodată să stați, pe durata unui spectacol, cu încă cineva pe același scaun? Puțin probabil. Cam așa ceva era să se întimplă corespondentului nostru **A. Traian**, din București, șos. Mihai Bravu nr. 75, care, ajuns în sala cinematografului „Aurora”, de pe bd. Gh. Dimitrov, unde rula filmul indian „Despărțirea”, a constatat că locurile pe care le plătiese mai fuseseră vindute încă c dată! Nefiind singurul în această situație, a pierdut cam 30 de minute din film, pînă a reușit să se plaseze convenabil, ca și alți spectatori.

„Avînd 88 de ani, ne scrie **Maria Ciucu**, din București, bd. I. Gh. Duca nr. 8, ap. 7, sec. I, sînt nevoită să mă adresez Dvs. în disperare de cauză, pentru a reuși să-i determin pe tovarășii de la I.C.R.A.L. să execute reparațiile promise de mult timp”.

Ștefan A. Gheorghe din satul Conțești, comuna Valea Seacă, jud. Iași, a urmat cursurile unei școli profesionale, cu profil de prelucrări prin așchier, avînd contract cu Întreprinderea de scule așchietoare din Pașcani, aflată în construcție. Pînă la terminarea și darea în funcțiune a acestei unități, Ștefan A. Gheorghe a muncit în București. Revenînd la Pașcani, în vederea încadrării sale, a fost refuzat. Oare de ce?

În numele mai multor locatari din cartierul Militari, **D. Ștefan**, din bd. Păcii nr. 35, adresează I.T.B.-ului următoarele propuneri: linia de tramvai 30 să fie prelungită pînă la I.R.E.M.O.A.S.; linia de autobuze 321 R să fie, de asemenea, prelungită de la stația **Leu** spre centrul orașului — Piața Operei — Piața Kogălniceanu — Universitate — Piața Romană; toate acestea pentru evitarea aglomerației excesive și, evident, pînă la darea în funcțiune a noului tronson al metroului.

Procuratura Generală a R.S.R. ne înștiințează că, în legătură cu cererea cetățeanului **Dumitrache Gh.** din Bacău, str. Neptun bl. 14, sc. B, ap. 16, a admis recursul extraordinar, trimițînd lucrarea spre judecare Tribunalului Suprem.

Din partea **C.P.M. București** ni s-a răspuns, în urma publicării unui articol la data de 12 februarie 1982, că lucrările de finisare la blocul 82 din Aleea Sinaia nr. 4 vor fi executate de către Grupul de șantier nr. 2 al C.C.M.B. pînă la sfîrșitul trimestrului II, al acestui an. Să vedem...

Învățătoarea pensionară **Minăilescu Ana** din satul Comanița, jud. Olt, ne dă de veste că „Sînt în posesia copieii unui act emis de Mihai Viteazul în urma luptelor de Șelimbăr, al cărui cuprins este următorul: «Mihai Viteazul, domn al Țării Românești, dă pămînt și lasă liberi 16 ostași de tunuri, mai în vîrstă și mai viteji, din armata sa și le fixează pămînt în stînga Oltului, la punctul numit Comanița». Actul a fost scris pe piele de caprioară și a fost în posesia locitorului I. T. Ciocia din Comănești — Olt. Prin anul 1934 a fost luat de prof. Ion Ionașcu de la Liceul „Radu Greceanu” din Slatina, care mai tîrziu s-a mutat la București și a tradus acest act. Ca să-l poată obține a fost ajutat de tatăl meu și de fratele meu, elev al prof. Ionașcu. I. T. Ciocia nu voia să-l dea fiindcă era păstrat — zicea — din moși strămoși sub jurămint de către familia sa”. Iată o ispititoare poveste pentru un istoric, numai că Arhivele statului, căreia bătrîna învățătoare s-a adresat de nenumărate ori, nu găsesc timp să-i răspundă dacă deține actul în original sau nu. Nu vrea nimic altceva, împlinește un gest superb de patriotism, de a se lua cunoștință despre această mărturie, privindu-l pe Domnul Mihai Viteazul, pagină glorioasă a istoriei naționale. Dorește să predea, cit mai este în viață, în miini sigure și copia, și ar vrea să fie împăcată că originalul supraviețuiește.

Căminul cultural „Alexandru Ioan Cuza”, jud. Iași, a organizat, în colaborare cu spitalul orașencesc Tg. Frumos, un interesant simpozion cu tema: „Medicamentul, prieten și dușman al omului”. Exemplul celor de la Oaș merită a fi urmat și prin alte orașe.

Marcu Alexandru, din Giurgiu, str. Mihai Eminescu nr. 26, se prezintă a un concurent important pentru obținerea recordului de așteptare a instalării unui post telefonic: cererea sa inițială datează din anul 1974! Prima respingere poartă numărul 56/3 583 și este datată 8 martie 1974! Competiția continuă!

Florescu Elena, din Alexandria, Calea București nr. 100, bl. 704 B, sc. A, ap. 4 s-a mu-

tat în noua sa locuință pe 10 noiembrie 1981, dar i s-a cerut să plătească chiria începînd din 1 septembrie același an. De ce?

Absolvind Facultatea de construcții, secția Îmbunătățiri funciare din Timișoara, **Lucia Ștef** (Herma, înainte de căsătorie) a fost repartizată la Arad, la Întreprinderea de utilaje terasiere, aparținînd de M.A.I.A., în 1980. După unele presiuni exercitate asupra sa (o cerere de concediu fără plată, nerepartizare de lucrări etc.) este, în cele din urmă, somată să-și caute alt loc de muncă pe motiv că Întreprinderea respectivă își restrînge activitatea! Întrebarea petentei noastre: dacă așa stau lucrurile, de ce au fost încadrați alți subingineri stagiați, fără repartii guvernamentale și după tentativa conducerii de a o elimina pe tîrîna absolventă?

Consiliul popular județean Olt: **Pirvu N. Nicolae**, fiul petentului **Nicolae Pirvu** din Caracal, este absolvent al unei școli speciale și s-a calificat în meseria de frezor-rabotor-mortezor. Fiind surdo-mut și avînd în vedere faptul că mai are un frate la aceeași unitate, care s-a angajat să-l supravegheze, conducerea Întreprinderii de vagoane din Caracal a fost de acord cu încadrarea lui începînd cu data de 1 februarie 1982.

Consiliul popular județean Vrancea, la sesizarea adresată revistei „Flacăra” de către **Gavrila Zamfir** și **Birhălă George**, ne înștiințează că s-a decis menținerea unităților comerciale care produceau neplăceri locatarilor focșeneni, dar cu luarea unor măsuri operative de diminuare a zgomotelor, cum sînt: dotarea cu cărucioare pentru transportul mărfurilor, înlocuirea ușilor metalice ca și a agregatelor frigorifice etc.

Deși, dînd dovadă de înțelegere a situației privind energia electrică, **Romaș Constantin** și alți locatari ai imobilului din str. Dacilor nr. 4, sect. 1, București, au cerut să se interzică coloana care alimentează cele 4 garaje ce le aparțin, căldura continuă să fie livrată „cu silă”, cum ne scrie corespondentul nostru.

De la **C.P.M. Constanța** primim un răspuns, adresat petentului **Onofrei Zaharia**, din str. D. Zamfirescu nr. 1: i s-a repartizat un spațiu locativ în str. Mircea nr. 19.

Răduț Victor, **Mușat Grigore** și **Mihai Grigore**, din comuna Chitila și-au construit locuințe noi, conform normelor legale în vigoare, dar încă nu au curent electric. Consiliul popular local le răspunde că vor fi satisfăcuți în cursul anului 1982. Totuși, oamenii sînt obligați să achite o penalizare de 175 lei lunar, la C.E.C. pe motiv că nu și-au terminat construcția. Din vina cui?

Avînd un unchi prea binevoitor, **Drăghici Elisabeta Drăguța**, din comuna Scrisoarea, jud. Teleorman, absolventă a Liceului industrial nr. 2, cu profil de chimie, din Lupeni, s-a văzut în situația de a avea negocierile pentru postul la care fusese repartizată (I.F.A. Viscoza, din Lupeni), împotriva dorinței sale de a munci acolo unde a fost trimisă. Ne roagă s-o ajutăm să ajungă la Lupeni și să practice meseria de operator chimist. La rîndul nostru, îl rugăm pe prea binevoitorul unchi să-și înțeleagă nepoata, care, la 20 de ani, după ce a muncit 4 ani pentru a avea o calificare, este într-un totuși îndreptățită să prefere activitatea decît lenea de acasă!

Lui Anghel M. Alexandru, pensionar din Craiova, str. Cerbului nr. 7, i s-a anulat pensia deoarece avea de restituit o sumă de 2738 de lei încasată nemeritat, prin aplicarea unei majorări la care nu avea dreptul. Neavînd nici o vină, omul întreabă de ce este lăsat fără un ban și de ce nu i se fac rețineri eșalonate. Pe bună dreptate.

PRECIZARE. **Daniel Livescu**, elev în clasa de matematică-fizică a IX-a de la Liceul industrial Fetești, ne sesizează că din articolul „Poveste pentru toți copiii”, publicat în FLĂCĂRA din 15 ianuarie a.c., se poate înțelege greșit că testul la care **Lucian Louis Funar** a luat zece ar fi cel din tabăra de matematică organizată la Piatra Neamț între 3 și 10 ianuarie iar nu — așa cum dorea să spună

autorul, care și-a redactat textul înainte de începerea taberei — cel din toamnă și anume testul dat în județul Dolj pentru selecția elevilor de clasa a IX-a ce urmau să meargă la Piatra Neamț. Ne grăbim, astfel, să facem această precizare cu atît mai mult cu cît, în urma testului dat în tabăra de matematică, aflăm din scrisoarea tinărului **Daniel Livescu**, acesta s-a clasat intîiu între matematicienii de clasa a IX-a întrecîndu-l cu acea ocazie pe colegul său **Funar** — locul doi — azi coleg doar de promoție, peste 15-20 de ani poate coleg în sferele înalte ale cercetării și creației din ceea ce numeam și altă dată tîrîmul matematicii. (D. Gherghinescu)

Pagină realizată de EMANUEL VALERIU

Poșta redacției

Vilma Giurgiu — București: Poate beneficia. Elevii din treapta I de la liceele industriale de chimie industrială, agroindustrială și silvice beneficiază de burse pe bază de contract cu Întreprinderea care patronază unitatea de învățămînt respectivă; după absolvirea ei, a X-a sînt obligați să se încadreze în producție și își pot continua studiile numai prin învătămîntul seral.

Petre Vasile — București: Unitatea vă poate cere să prezentați actele originale în baza cărora au fost făcute înscrierile în carnetul de muncă.

Gh. Roescu — Craiova: La circumscripția financiară.

Marin Roșu — Glinbocata (Argeș): Apelați la instanțele de judecată.

Dumitru Rusu — Dej (Cluj): Se iau în calcul ambele pensii.

Patriu Silaghi — Jibou (Sălaj): Așteptăm un răspuns de la forul căruia ne-am adresat.

Ștefan Victor — Piatra-Neamț: Nu putem, pentru că nu avem de unde.

Gheorghe Buduleci — Călimănești, **Ștefan Creciunescu** — Cimpulung Moldovenesc, **Hans Otto Istok** — Codlea: Scrisorile dv. nu au ajuns la redacție, reveniți.

Aristide Popescu — București: Vă sfătui să consultați un avocat. Nu avem spațiul necesar pentru a vă răspunde detaliat la cele șapte întrebări cu referiri la moștenitori legali și ilegali.

Viorel Carp — Birlad: Răspuns corect. Drepturile de alocație se acordă numai de la data stabilirii lor.

Dumitru Pavel — București: Scrisoarea este ilizibilă. Reveniți.

Virgiliu Rizea — București: Numai dacă vă trimite Întreprinderea.

Șerban Tinea — Dolhești (Iași): Vi s-a mai răspuns la această rubrică. Mergeți la notariatul județean.

St. Avram — București: Ne-ar fi interesat dacă ne scriați în perioada cînd ați lucrat acolo.

Toader Danilov — Tulcea: Dacă nu vă eliberează carnetul, îi puteți acționa în judecată.

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

MARGA NEDELEA

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

„Apărarea tezaurului spiritual, o datorie fundamentală”

(Urmare din pag. 1)

m-am aflat întâia oară la Paris, dar am ajuns din nou, din nefericire, la concluzia că desfășurăm o propagandă cultural-stiințifică îngrijorător de modestă. Și e păcat! Spun asta, făcând o elementară comparație cu numeroase țări care, nici pe departe, nu se pot mindri cu tradițiile noastre sau cu realizările noastre de azi.

— Bine, dar la Paris au rămas urme puternice ale spiritualității noastre: aici au creat o bună parte a vieții Brâncuși, Enescu și alți oameni de cultură și artă.

— E adevărat, dar să nu uităm că cei doi titani ai artei universale au aparținut altei generații. Strălucirea de odinioară a mai fost întretinută și nu mai este aceeași. Ce poate fi mai trist decât să te afli (și nu o dată!) în fata căsuței-atelier a lui Brâncuși, reconstituită în fata Centrului de documentare culturală Georges Pompidou (și pentru care nu s-a găsit cea mai fericită soluție!) și să auzi întrebări gen: a fost oare spaniol?, a fost grec? Și asta, deoarece vizitatorii nu găsesc, nici pe departe un material informativ adecvat și suficient. Despre Enescu, ce să vă spun? Documentându-mă într-o mare bibliotecă pariziană, am găsit despre marele nostru muzician numai o carte și o... cărtuție! Cartea a fost scrisă de Bernard Gavoty iar cărtuția a fost publicată la noi cu orelile implinirii a 80 de ani de la nașterea compozitorului. Un foc viu, oricât ar fi de mare, dacă nu este întretinut cu grijă, scade și se poate stinge.

— Dar cultura noastră populară cum este cunoscută?

— Atât de bogat și variat la noi acasă, folclorul românesc este cunoscut acolo prin citiva interpreți cu o activitate mai îndelungată în viața de concert a lumii occidentale, cum și prin unele formații de amatori care se duc să prezinte spectacole într-un mod devenit tradițional, dar care nu satisfac dezideratul cunoașterii culturii noastre în lume. Despre cărți de specialitate, discuri, casete etc. editate la noi, aproape nici nu poate fi vorba. În schimb Occidentul — inclusiv Parisul — este invadat literalmente de discuri, benzi de magnetofon și casete cu muzică românească, mai cu seamă din Transilvania, dar nu editate la noi.

— ...Unde atunci?

— Nu știu! Undeva, alurea. Dar, culmea, sint comercializate ca fiind muzică nu a noastră, a românilor, ci a altor neamuri care conviețuiesc cu noi! Există o complicitate, o adevărată rețea mafioasă prin care Parisul și alte centre ale Europei sint bine alimentate cu astfel de produse. Cert este că, în fața actuală, e greu de stabilit cite dintre aceste materiale sint înregistrate și difuzate cu ignoranță și cite — vai! — cu rea-credință. E de-a dreptul revoltător, și jignitor în acelasi timp, să constati că melodii strămoșesti cum sint Românește de-a lungu, Românește de purtat, Bătrânească, Someșana, Mureșana, Tîrnăveana, Ardeleana, Hategana, Bătuta și cite altele încă, sint prezentate ca fiind jocuri ale altora și nu ale noastre, românești.

— Și cine e vinovat de toate astea, tovarășe Medan?

— La vina aceasta se fac bărtasi foarte multi folcloristi, cadrele universitare care predau folclorul, dar care n-au reusit nici măcar să-si editeze cursul pe care il predau tinerelor generatii de studenti. Care generatii, la rindul lor, se alege cu o imagine foarte aproximativă asupra a ceea ce este cultura noastră tradițională. După 150 de ani de cercetări folclorice nu avem încă un studiu clar despre Miorita, un studiu care să explice mesajul estetic-filozofic al acestei creații axiale în spiritualitatea românească. Ce este Miorita, o crimă pastorală săvîrșită în Carpații noștri în urmă cu citeva secole? Sau este o metaforă a altor realități de odinioară, o „doxologie” a ritualului cultic precreștin? Trebuie să recunoastem că în tara noastră sint finantate cercetările unor colective de etnologi, numai că — exceptind niste harnici cercetători sincretisti luati în particular — rezultatele se tot lasă asteptate de la un an la altul. Singura publicatie stiintifică care curinde un bogat folclor muzical și literar românesc și care cunoaste, intr-adevăr, o largă prezentă în bibliotecile de specialitate occidentale este cea a lui Béla Bartók, Rumanian Folk Music (Haga, 1967). Este o lucrare valoroasă, în trei volume, curinzînd un însemnat număr de piese folclorice din Transilvania; dar unele întrebări nu sint întotdeauna cele mai realiste, autorul lor neavînd posibilitatea, atunci, să cunoască exhaustiv melosul nostru, nici măcar din această parte a României.

— Dar, din cite știu, în cadrul schim-

Etnomuzicologul VIRGIL MEDAN, membru al Filialei Cluj a Uniunii compozitorilor din Republica Socialistă România, desfășoară o vastă activitate pe tărîmul culegerii și al cercetării culturii noastre populare, numărîndu-se printre cei mai competenți, pasionați și profunzi cunoscători ai tezaurului păstrat peste vreme în suflătele oamenilor ce trăiesc pe meleagurile Transilvaniei. A cules cu mijloace moderne peste 15 000 de piese folclorice teaurizate în arhive de specialitate. A publicat oină în prezent 2 260 de cîntece și melodii instrumentale în volumele: Cîntece de viață nouă (1965); 160 melodii populare instrumentale (1968); 1 000 chiuțuri de pe Someș (1969); Cîntece de joc (1972); Cîntece epice (1979); Folclorul copiilor (1980). Volumul d-sale Cîntece epice a fost laureat în trei rînduri: Premiul Uniunii compozitorilor (1979), Premiul „Ciprian Porumbescu” al Academiei Republicii Socialiste România (1981) și Premiul Festivalului național „Cîntarea României” (1981). La aceste lucrări elaborate într-o aleasă tinută stiintifică, se adăuă numeroase studii și articole publicate în țară și peste hotare, la Brno, Paris, Pancevo s.a.

burilor culturale au venit de la noi și multi specialiști străini, care s-au documentat, au cules folclor...

— Asa este. Sint destui care au servit adevărul stiintific, dovadă unele publicatii existente. Dar, din păcate, au venit la noi și pseudocercetători, dacă nu oameni de rea-credință. Strecurati pe-aici să se „documenteze” cu scopul ascuns de a se face mai crezuți într-o lume a cărei imagine despre realitățile de la noi vor s-o deformeze.

— Chiar așa?

— Din păcate, da. Unii vin pe căi doșnice, alții vin absolut legal. De cei din prima categorie n-am să amintesc, pentru că nu-mi face plăcere să le pomenesc numele, dar am să vă dau un exemplu dintre cei care vin legal în România. Domnul Marcel Cellier a venit la noi, în repetate rînduri, spre a se documenta în probleme folclorice. Domnia-sa a devenit editor de discuri. Si-a recrutat pentru această indeletnicire a sa și „colaboratori”, uneori interpreți apreciabili, dar nu întotdeauna si buni cunoscători ai realităților istorice, cu ajutorul cărora s-a lansat în afirmatii care n-au nimic de-a face cu adevărul stiintific. Într-un asemenea disc, doine și hore din zonele noastre extracarpătice și bătute și hategane ardelenesti sint prezentate ca fiind muzică țigănească. Astfel, discurile editate de el creează confuzii, aduc daune considerabile prestigiului culturii noastre tradiționale, spiritualității românești în general.

— Dar casa noastră de discuri ce face?

— Sub aspect tehnic, înregistrările făcute de către casa de discuri „Electrecord” sint, în general, bune și foarte bune, dar nu același lucru se poate spune despre orientarea spre repertoriul pe care il immortalizează. E adevărat că melosul nostru, prin imensa lui bogăție și varietate, este deosebit de greu de stăpînit cu competență; dar e nepermis ca aceia care lucrează în acest domeniu să nu cunoască stilurile zonale. Au apărut discuri cu muzică din Cimpia Transilvaniei căreia „specialiștii” de la Electrecord au neglijat să-i releve sorgintea profund românească. Atunci ce să ne mai mirăm de „serviciile” pe care ni le fac străinii? Dusmanii continuității noastre caută să profite de fiecare greșală izvorită din incompetența unora sau altora.

— Dar portul nostru popular cum este privit și cunoscut?

— La Paris poti vedea mici prăvălioare în care se comercializează obiecte vestimentare confecționate la noi, mai cu

seamă îi, prosoape, brie și străiți, dar acestea nu sint vindute ca produse românești, ci ca avînd o cu totul altă proveniență.

— Ce-mi spuneti e de-a dreptul incredibil!

— De neînteles rămîne însă și altceva: felul în care aceste femei, fărânci române de la noi, sint exploatate în baza unor afaceri foarte ciudate, la care unii oameni cu responsabilități în valorificarea acestui veritabil tezaur national devin, cu sau fără știință, pur și simplu complici!

— De ce?

— Pentru că tărăgănează nepermis stabilirea unor măsuri organizatorice adecvate de producere și comercializare a acestor obiecte. Si uite asa, clandestin, iau calea străinătății de cele mai dubioase canale. Si uite asa, arta noastră populară, nu numai că este supusă unui furt sistematic, dar este supusă și unui deșantat proces de poluare. Avalanșa acestora trebuie oprită! Noi, cei care lucrăm în acest important domeniu de cercetare, sintem primii pe umerii cărora apasă o grea datorie morală. Apărarea tezaurului spiritual al poporului este o datorie a noastră fundamentală. Iar noi trebuie să o facem în cel mai desăvîrșit spirit stiintific, cu bun-simț cu tact, cu tradiționala cinste și corectitudine ce-a caracterizat dintotdeauna poporul nostru.

— Și ce-ar trebui să se facă prioritar?

— O reorganizare judicioasă a rețelei de centre de producere — în nici un caz de tip industrial! — și, în acelasi timp, a rețelei românești de comercializare, amplasate în marile centre europene, asa cum au procedat mai demult și alte țări ale lumii. În felul acesta vom avea și glorie, și valută. Altfel, vedeti unde am ajuns!

— Și pe planul cercetării, al publicațiilor de specialitate?

— Este un fapt binecunoscut că, la noi, s-au publicat, în ultimii ani, multe lucrări stiintifice pe teme de folclor și artă populară. Dar, din păcate, tirajul acestora este prea mic și arareori intră și în bibliotecile de specialitate din lume. În unele biblioteci, pe care le-am cercetat, am găsit din belșug lucrări stiintifice și cărți din țări cu o modestă tradiție folclorică. Nimeni n-ar trebui să piardă din vedere că prezenta noastră în marile biblioteci ale lumii ar însemna un imens serviciu nu numai cunoașterii culturii noastre, dar și intru cunoașterea mai temeinică a culturii tradiționale din toată Europa și chiar din alte continente, cu care avem rădăcini comune. Fac această afirmație zîndindu-mă că teaurul pe care noi il mostenim din neștiute vreme constituie un valoros material de referință în elaborarea unor studii comparative, dar și un argument clar, indubitabil, în stare să eșulbere teoriile aberante pe care le inventează, cu o rivnă demnă de scopuri mai nobile, vrămașii continuității noastre legitime pe aceste meleaguri, ignorînd un aspect elementar al lucrurilor: anume că teoriile lor rămîn simple teorii pe care nu le crede nimeni, pe cită vreme continuitatea noastră este un fapt real, incontestabil. Aceasta nu înseamnă, însă, că cercetările noastre nu sint datoare să reliefeze argumentele cele mai elocvente, nu să invoce paleative, cum fac neoricutulii.

— La ce vă referiti?

— La cei care, prin imixțiuni diletanțiste, vor să ne falsifice istoria. De aceea, cred că este una din îndatoririle fundamentale ale științei românești de a pune în circuit internațional toate argumentele în măsură să facă demonstrația continuității acestui mare și străvechi neam pe aceste meleaguri. Si, slavă Domnului, argumentele noastre sint infinite de multe, cultura românească — plămînită de părintii, moșii și strămoșii noștri — își adîncește rădăcinile, fără putință de tăgadă, dină în lumea îndepărtată a tracilor, deci dină în preistorie. Se impune numai ca cercetările să respecte un curs strict stiintific, etnologic, nu pseudofilologic.

— Timpurile moderne pe care le trăim aduc profunde mutații...

— E un motiv în plus pentru intensificarea cercetărilor etnofolclorice. Si nu numai atât! Trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a oori la vreme poluarea ce ne amenință, cu grave implicatii și în viața spirituală. Mioritismul nostru, ajuns dină în contemporaneitate, ar avea mult de spus dacă oamenii de știință și cultură ar intelege exact despre ce este vorba. Viata în mijlocul naturii își avea rosturile ei benefice asupra mentinerii echilibrului biologic și ecologic. Depopularea satelor, a dealurilor și a muntilor, prin supraaglomerarea oraselor, va conduce, în ultimă instanță, la unele pagube inestimabile. Spre lauda conducătorului României socialiste, noi ne-am croit și mergem neabătut pe un drum propriu. La netezirea acestui drum, noi, cei ce lucrăm în acest atât de important domeniu al cercetării culturii tradiționale, trebuie să facem mult mai mult: să culegem, să înregistrăm și să inventariem toate valorile care ne apartin, să le interpretăm la un nivel teoretic corespunzător și să le introducem cit mai curînd, într-un circuit internațional cit mai larg,

Cuget, deci exist

Filosofia lumii românești (I)

Cîndva, titlul de mai sus va deveni o carte. Nu pentru că sună deosebit, ci pentru că sună adevărat. Apoi, filosofia lumii românești semnifică o întoarcere spre origini, spre momentele de început ale gîndului filosofic îndreptat asupra lumii din noi și din afara noastră. Dacă e adevărat că „înainte de a ști să scrie, omul a gustat din poezie”, atunci adevărul acesta e și al filosofiei. Și, poate, nicăieri altundeva mai mult decît în filosofia românească nu s-a statornicit cea dintîi filosofie a unui popor: filosofia nescrisă. E vorba de o filosofie care descinde din amplitudinile deschise ale omului acestui pămînt față de univers, față de viață, față de moarte sau „nemurirea sufletului”.

Filosofia lumii românești își are obirșile în creația stenică a oraltății, ca primă experiență a omului, ivită din viață, și ca transmisie a unei trăiri țesute în urzeala lumii, prin care mereu se întregeste ființa umană. Asistăm, așadar, la o intrare în lume, la o asumare de destin, căci nu noi, nu eul nostru, e singura împlinire, ci și împrejurul acestui lumi, care-l completează. Așa se explică de ce în filosofia lumii românești nu întîlnim sentimentul refut al negativismului și nici rupturile dintre eu și cosmos, căci, deși acesta din urmă e luat în stăpînire, e o stăpînire care nu se realizează prin desolidarizare, ci prin participarea dinăuntru. Din această participare s-a plămîuit eposul românesc nescris — de la înțelepciunea proverbului la transfigurarea mitică a lumii și la logica adîncă a basmului românesc — ce modifică dimensiunile cunoscute ale spațiului și timpului.

În mod eronat, ori dintr-o insuficiență acomodare cu valorile creației orale, s-a proclamat, aproape cu un veac în urmă, că celula românească nu rezistă la filosofie. Eroarea a fost cultivată de grădinarii în ale filosofiei, aproape de zilele noastre, uitîndu-se, și vîndu-se să se uite, că motivele de substrat ale creației noastre culte provin, programatic, din creația oralității. Filosofia lui Hasdeu, Blaga, C. Rădulescu-Motru sau Părvan constituie mărturie fără comentarii, tot așa cum, pe alt plan, au dovedit-o un Brâncuși sau un Enescu. „Specialiștii” și mai zelosi în ale filosofiei românești, consacrați de imorejurări social-politice favorabile schematismului dogmatic, cereau, nici mai mult, nici mai puțin, decît renunțarea definitivă la „obscuritatea mitului și misticismul proverbelor” și ieșirea din aria spiritualității orale, creată de milenii în tăcere și în sacra legătură a celor mulți cu tot ce s-a rostuit în ființa noastră. Atmosfera le-a fost prielnică „specialiștilor” amintii, care, răsăl-măcînd azi pe un Iorga, miine pe un Lovinescu, au ajuns la ceea ce de fapt voiau dintr-un început: titlurile de profesori universitari, doctori și doctori docenți sau chiar academicieni.

Filosofia lumii românești abia se cere descoperită, într-o linie lăuntrică de continuitate cu gîndirea filosofică românească dintre cele două războaie mondiale, care a „monumentalizat” și a dat proiecție în universal creației orale autohtone. Prioritatea acestei creații orale într-o gîndire filosofică sistematică, sprijinită pe concepte și analize, este recunoscută într-un veac ca al nostru, care-și caută frenetic originile, egale ca valoare filosofică cu identitatea de sine a unui popor sau cu conștiința de sine a unei spiritualități. Să încercăm să ne amintim de cuvintele teoreticianului „spațiului mioritic”, atât de elocvente și întremătoare, care spunea, acum aproape patru decenii, în studiul Despre viitorul filosofiei românești: „S-au produs suficiente dovezi că în gîndirea filosofică putem să fim noi înșine... Intii stilpi și unele temeuri ale viitoare filosofii românești stau drepti și sint puse. Stau în picioare acești stilpi și sint puse aceste temeuri... arătîndu-ne că și românul poate să gîndească lumea încă o dată de la început... Și cu aceasta s-a verificat un potențial”, încheia cel mai european filosof român și cel mai autentic creator de filosofie românească, Lucian Blaga. Protocronism, vor sări cel fără o identitate în ale spiritului, uitînd că în universalitate nu poți intra decît cu moșteniri proprii.

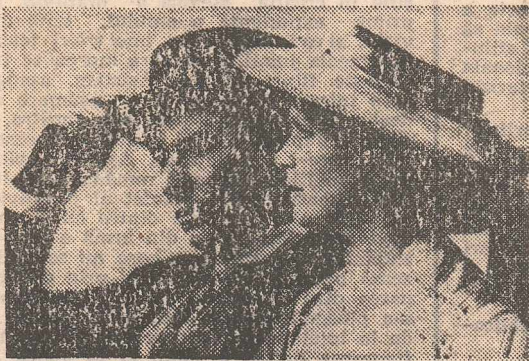
Film

Europenii

Pastorul Brand este greoi, morocănos și drastic. Cerberul puritanismului s-a îndrăgostit. Sentimentele lui față de Gertrude sunt ale unui bărbat. Nu s-ar cuveni să fie ale unui bărbat, dar sint cu toate că Gertrude este aproape o eretică. Gertrude nu crede în dogmele care nu țin seama de poezie. Gertrude nu are virtuțile Charlottei, sora sa. Charlotte reprezintă arhetipul castității și purității femeii unitariene. Charlotte este îndrăgostită de pastorul Brand, de patosul său divin și se străduiește să fie oglinda acestui patos. Și reușește. Pastorul știe că Charlotte este bună, virtuoasă și sensibilă, unitarian sensibilă, și totuși nu-și îndreaptă către ea simțămintele sale purificate, cum s-ar cuveni din partea unui bărbat stăpîn pe sentimentele și căile pe care ele sint datorate să o apuce. Pastorul Brand o iubește pe Gertrude, răzvrătită.

Filmul începe cu Gertrude într-un peisaj mirific dînd cu piciorul în zoneri de brad sau castane ca un veritabil Gavroche, Gertrude nu s-a dus la biserică, nu și-a însoțit familia, onorabila și bogata ei familie, în ritualul duminical. De ce?... „Fiindcă cerul astăzi este atât de albastru“. În fața unui astfel de răspuns un bărbat chiar mai puțin sever în convingerile sale religioase decît pastorul Brand ar fi pus stavilă sentimentelor sale nobile, mult mai potrivite pentru Charlotte. Cu cit însă Gertrude este mai puțin evlavioasă, cu atît mai pătimase sint declarațiile pastorului, cu atît mai nepotolite sint predicile sale puritane, cu atît mai pline de miez, cu atît mai aluzive. Cu atît mai mare este efortul Charlottei de a fi la înălțimea idealului mereu mai înflăcărat, cu fiecî zi mai sus.

Gertrude iubește poezia, nu dogma, și într-o zi foarte poetică se îndrăgostește de aventurierul eu-

ropean care, în comparație cu bogatele ei rude americane, este strălucitor, liber în cuget și simțire, spiritual, sărac și artist. Băiatul acesta pare să știe totul despre sufletul omenesc și cu atît mai mult despre suferințele simple și naive ale unor americani bogați.

Pastorul se află față în față cu gelozia, un sentiment prea puțin pios, dar parcă niciodată predicile sale n-au fost mai pilduitoare. Influența pastorului în proiectata căsătorie dintre Gertrude și european pare să fie decisivă. Spectatorul nu-și face griji. Tinerii îndrăgostiți au de partea lor nu numai justiția cauzei, ci și libertatea de acțiune. Mai complicată, mai subtilă și mai supusă imponderabilelor este relația dintre senzuala soră a tînărului aventurier și Norbert. Ea a adus din Europa întreaga strălucire a femeii de societate, titluri de noblețe, imaginație și realitate, harul conversației, arta de a fi plăcută, rafinamentul jocului de culise, dar și sărăcia și trufia unui continent prea sigur pe valorile sale vetuste. În raport cu libertatea lor de spirit, la șapte mîle și jumătate de Boston, într-un peisaj paradisiac microsocietatea americană putred de bogată aspirînd prin puritanism la o nouă dimensiune morală pare extrem de vulnerabilă, naivă și ușor deosebită.

Henry James, deopotrivă american și european, enigmatic și surprinzător, pare să fi împărțit victoriile. Frumoasa doamnă este nevoită să se întoarcă în Europa, cu superficialitatea, cu trufia și rafinamentul ei. Europa, prin ea, n-a cîștigat nimic.

Ajutat de trănicia sentimentelor pe care le nutrește față de Gertrude, tînărul european acționează direct și eficient. Îl invită la el pe pastor. Argumentul este simplu: „Pierzi o femeie care nu te iubește, Gertrude, și cîștigi o femeie care te adoră, Charlotte“. Adjudecat. Tînărul cîștigă partida. Dar Europa? Sora a pierdut fiindcă, etalîndu-și farmecele, tot jocul de subtilități și rafinamente, ea n-a încetat o clipă de a gîndi europenește. Tînărul a cîștigat, acționînd, dar mai ales gîndind ca un american, drum fără întoarcere...

NICOLAE CRISTACHE

Constelația lirei

Licitație

Șireturi, piine caldă, post vacant, leucemii, mască de gaze, lămpi cu petrol, arici împăiați, actori ratați, proteze dentare,

riuri care nu se știe ale cui sint și pe unde curg, ventuze, fabrici care merg prost, tuberculoză pe os, gize și scapători, vite bolnave pentru rezervațiile de urși, bigudiuri, stresuri la borcan, migdale, boghiuri, unele mai largi, altele înguste, din motive care ne scapă, viroze, reclame, cremă de ghețe, vaci care dau la radio paispe litri de lapte iar la televizor numai cinci, dragăică, teze de doctorat, adevăruri peste care se lasă tăcerea, carcase, fabrici de tractoare care fac biciclete, fabrici de biciclete care fac mitraliere, tratate, sechestrări de persoane, napalm, sosuri picanice, o barbă, un traficant de icioane, cîrdășii, transplant de fraze, lovituri de cismă, gratii și frișcă, epilepsii de sezon, intimidări, picioare de porc,

un specialist în decapitări, un specialist în faliment, doi specialiști în procese verbale un jurist, un aragaz cu trei ochiuri acuzat de viol, pămînt, țărani, demagogi, cai impușcați, cartelă, operații pe creier, ar mai fi tratatul de proliferare, dar de cîteva zile la o cantină din municipiu s-a răfăcit un submarin în ciorba de burtă.

Vagi urme de cap

Noaptea aruncau cu linguriile prin teoreme ori se culcau în intestinele fericirii și noi credeam că se joacă de-a limbricii, unii își pierdeau cadența, alții își găseau demența, ține-aproape soldat, răcnea plutonierul, ține aproape și nu uita ce ti-am spus, bate pasul și nu te uita înapoi, imperialismul face rău la ten, face rău la veston, imperialismul e la morgă, imperialismul e pe butuci... Domnul plutonier mi-am pierdut capul, striga cît putea un terist, marș la infirmerie, îl repezea plutonierul, poate le-a mai rămas de-aseară vreun cantalup, apoi își ștergea ochelarii cu mîineca de la cămașă și ne ținea prelegeri despre prostie; ne spunea că proștia se datorează unui virus, ca și tifosul exantematic, ca și holera sau gripa, Istoria e plină de fapte care vin în sprijinul acestei afirmații, mii de soldați au ajuns la Waterloo fără cap, alții la Marienbad sau Berlin, au continuat însă, mulți ani după aceea să trăiască lingă femeile lor cu care au avut copii și, ca un făcut, spre mirarea lumii întregi, la unii dintre acești copii s-au descoperit la microscop vagi urme de cap.

Canale

Intr-o zi Canalul Minecii a avortat un palton și toată lumea s-a cutremurat, asta se întîmpla cu cîteva săptămîni înaintea erei noastre.

În altă zi un canal de televiziune a avortat ceva foarte confuz, în culori, posibil să fie un actor, au zis unii, deși erau convinși că nu poate să fie decît un decor.

În sfîrșit, într-o oarecare zi de post, canalul de canalizare a avortat o canalie și toată lumea a strigat bis.

VALERIU ARMEANU

Cronica spectacolelor

Poezia muzicii tinere

Mai întîi, te uimește vîrsta spectatorilor: toți sint foarte tineri. Îmbrăcați fără prea mult ceremonial, umplu pînă la refuz sala, discutînd cu aprindere, ca înainte de un mare eveniment. Apoi, constatăi că pe scenă nu se află propriu-zis un decor: doar un pupitru cu un scaun iar în fundal o canapea și cîteva obiecte ce aparțin scenografiei de la piesa *Furtuna* în montarea lui Liviu Ciulei. O muzică ritmată răsună fără intrerupere. Deodată, pe podium năvălește un tînăr. Nu se distinge prin nimic de cei care l-au așteptat. Salută scurt, ca și cum am fi cunoscuți vechi și n-ar mai trebui să ne pierdem vremea cu protocoluri inutile și se așază la pupitru unde începe să răsucească tot felul de butoane, să aprindă și să stingă lumini, să răsoiască prin niște hirtii. După care începe să ne vorbească.

Asa începe întîlnirea cu Florian Pittiș pe care acesta ne-o dă de cîteva luni în sala Studio a Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra“ în cadrul *Poeziei muzicii tinere*. Timp de mai bine de trei ore asistăm la o „seară culturală“ care are ca protagonist dezlăntuit un erudit în materie de muzică tînără. Un conferențiar omniscent și fermecător ne invită să ne amintim de cei patru Beatles și de cîntecele lor, ne reconstituie istoria acestui grup celebru, condițiile în care a apărut, cum a fost întîmpinat și căruia fapt i se datorează imensul succes înregistrat în epocă. În montajul abil realizat de Florian Pittiș informațiile pe care le aflăm pentru prima oară — sau ni le rememorăm — se însușie într-o povestire pasionantă, ce se urmărește cu sufletul la gură de către întreaga asistență. Idolii tinerilor din anii '60 — John Lennon, Paul Mc. Cartney, Ringo Starr, George Harrison apar drept eroii unei tentative temerare și reușite de a înnoi limbajul muzical, de a sfărîma canoanele unui gen artistic care devenise de un sentimentalism lînced și nu mai corespundea idealurilor noilor generații. În versiunea lui Florian Pittiș, revoluția celor patru a vizat o abordare mai directă a vieții, într-o manieră firească și accesibilă tuturor, în așa fel încît în artă să-și recunoască aspirațiile și frămîntările cit mai mulți.

„Nici un moment de plictiseală“ — pare să decreteze Florian Pittiș din clipa în care se iverse pe scenă și convoacă în sprijinul său toate forțele pe care le crede capabile să mențină trează atenția spectatorilor. Actorul care în clipa de față are cea mai mare „priză“ la publicul tînăr își demonstrează cu nonșalanță virtuțile sale de interpret magistral trecînd cu dezinvoltură de la un rol la altul, aproape fără ca noi să băgăm de seamă. Iată-l grav și pedant atunci cînd dorește să ne informeze ca un profesor doct: după cîteva clipe îl vedem anunțînd o melodie ca un veritabil disc-jockey. Îl ghicim nostalgic cînd își aduce aminte de modul cum a ajuns el însuși în contact cu muzica Beatles-ilor, apoi devine sarcastic, batjocorînd fără milă produsele mediocre ale muzicii ușoare. Glumește cu publicul, răspunde la biletele din sală — ne amintim că la întîmplările literar-artistice ale Cenaclului Flacăra aceasta este o manieră curentă de lucru — sau bate din palme în ritmul muzicii împreună cu toți cei prezenți. E și Ariel, și Patriciu, și Ludovic al XIV-lea, și Leonard Brazil și multe alte personaje cărora le-a dat viață de-a lungul anilor și pe care acum le poate interpreta într-o singură seară cu o poftă de joc nestăvilită.

Cu *Poezia muzicii tinere*, Florian Pittiș — ajutat de colegii săi Mariana Buruiană și Gelu Colceag — propune la Teatrul Bulandra o inedită modalitate de dialog cu publicul, cu sigure profituri culturale din partea spectatorilor — inițiați — sau lămurii mai bine — în legătură cu istoricul unui fenomen artistic care a marcat o etapă distinctă în istoria muzicii din acest secol.

GEORGE ARION

CAP LIMPEDE

UNIVERSITARE 1982

233 de lucrări — atît însumează programul editorial, ce se adresează exclusiv studenților, al Editurii didactice și pedagogice pe 1982. Program cu atît mai impresionant cu cît se adaugă sutelor de titluri de manuale școlare și de literatură didactică și pedagogică pe care le realizează anual editura în cauză. Iată, de pildă, numai în domeniul medicinei ne este anunțată apariția a 18 volume; a pol: 11 cursuri de chimie, 58 volume în domeniul metalurgiei și mecanicii, 14 titluri în științele sociale etc. Autorii sint oameni de știință, cadre didactice din toate gene-

rațiile, în frunte cu savanții de renume internațională, precum Cristofor Simionescu, Stefan Pascu, Gheorghe Buzdugan, Suzana Gădea ș.a. Dintre titlurile care atrag în mod deosebit atenția, prin modernitatea promisișă a abordării problemelor, cităm: *Biologia celulară*, editată de un colectiv de cadre didactice de la Institutele de medicină și farmacie din Cluj-Napoca și Iași, *Construcția și tehnologia aparatului electronic*, realizat de un colectiv al Institutului politehnic bucureștean, *Automatizări electronice*, curs al politehnicienilor din București și Iași, *Electronica medicală* de Rodica Strungaru, de la Institutul politehnic

din București, *Programarea producției industriale*, al unui colectiv al Academiei de studii economice din București. Din sfera științelor sociale se anunță de evident interes lucrarea *Marxismul și confruntările de idei în lumea contemporană*, de Al. Boboc, de la Universitatea din București, *Doctrina economică contemporană și Doctrina politică contemporană* (lucrări colective), precum și *Istoria contemporană universală*, de asemenea o lucrare colectivă. În compartimentul științelor umaniste remarcăm apariția unei lucrări despre gramaticile generativ transformacionale, volumul 3 din *Istoria literaturii dramatice*

românești și a artei spectacolului de V. Brădăteanu, consacrată dramaturgiilor și dramaturgiei noastre contemporane. Am aplauda din toată inima acest remarcabil demers editorial al Editurii didactice și pedagogice dacă... „Dacă toate acestea nu ne-ar fi anunțate într-un plan editorial pe 1982, care a văzut lumina tiparului abia de cîteva zile, adică mult după trecerea primei sesiuni de examene studențești. „Dacă multe dintre titlurile anunțate în acest întîrziat plan editorial n-ar purta mențiunea discretă report din 1981. „Dacă în ciuda acestui impresionant volum de apariții n-ar exista încă

destule discipline recent introduse și de mare interes, neacoperite încă prin cursuri și tratate corespunzătoare. După cum se vede, prea mulți dacă pentru un plan editorial meritoriu, dar întîrziat. (H. Lerea)

DISC

Un veritabil eveniment cultural îl constituie apariția în aceste zile a unei casete cuprinzînd discuri cu înregistrări din creația lui I. L. Caragiale. După cum sintem informați, este vorba de o primă etapă în realizarea unei „integrale dramatice“ Caragiale pe care Casa de discuri ElectreCORD ține să ne-o ofere

în hainele unui act artistic de nivel superior. Pe cele șase discuri din prezenta casetă sint imprimare piesele O scrisoare pierdută, D-ale carnavalului, O noapte furtunoasă, împreună cu schițele dramatice Amicii, Tren de plăcere și cu farsa fantezistă O soacră. O mare bucurie pentru iubitorii operei lui Caragiale o reprezintă faptul că ele sint interpretate de distribuția de „aur“. E adevărat, au fost numeroase încercări de a transpune pe scenă comediele marelui dramaturg și e salutară preocuparea permanentă de a pătrunde din unghiuri cit mai diverse în intimitatea unei astfel de opere atît de complexe. Dar există o

1. Superioritatea culturală a romanilor fi impus limba lor, limbă de prestigiu, unui popor de cultură superioară. Așa fie?

La principiu nu putem fi decât de acord toții: o limbă devine importantă și pătă răspindire dacă se pretează la ex-marea lucrurilor sufletești (l'usage on fait dans les choses de l'esprit, une invățătură).

dar cum stăteau lucrurile în practică? Arvan ne-a demonstrat că Europa „nescică” era greco-italizată înainte de a fi cucerit de romanii care o vor cuceri. nirea lor va fi astfel solia unei culturi de aproape înrudită cu aceea pe care ligenii din Galia, Alpi ori Carpați o sedau de câteva secole, încât romanizarea a fost mai mult o adaptare de așteptat decât o transformare din temelii. (ținem din acest citat — reluat — ni-lul înalt și vechimea culturii autohnilor.

Problema „superiorității” romane me-ă să fie tratată cu temeinicie. Să ve-m atit aspectul civilizației romane ma-riale, cit și acela al culturii sufletești (s chos de l'esprit).

a) Romanii au fost un popor cu o înaltă vilizație materială. Fără nici o îndoială, au fost mari maestri în construirea de umuri și poduri, de apeducte, canali-rie, terme, în arta militară, juridică, ginerie. Se pricepeau să lucreze materia, au oameni practici.

În astfel de realizări au fost desigur superiori dacilor, dar nicicum în măsură exagerată admisă până acum.

Notă. Acest aspect îl tratez amplu în icul eseu separat, intitulat „Superiorita- a culturii romane — complexul nostru inferioritate”. Aici pot aminti doar teva puncte, stabilite pe baza cercetă- rilor arheologice și studiilor de specia- late efectuate de Al. Vulpe, D. Berciu, . Dețeviciu ș.a., din care rezultă: teh- nica avansată a fortificațiilor dace, com- letarea și desăvârșirea reliefului (Dio assius: „munți întăriți cu ziduri”), me- durgie puternic dezvoltată, monetării libale, tuburi de teracotă și canalizări cu nult înainte de venirea romanilor, în- înțări de orașe, civilizația unitară, ori- ginală, de factură superioară, „putind sta- lături de civilizațiile avansate ale anti- hității” etc.

b) Cum stăteau însă lucrurile în dome- iul spiritual, al culturii sufletului (sin- urul determinant fiind e vorba de adop- urea unei alte limbi), al originalității? Aici „superioritatea” romanilor nu se ai manifestă. Dimpotrivă.

Cultura romană nu este o creație pro- rie, originală. E preluată în cea mai are parte de la greci, Virgil imita pas u pas pe Homer. În chip genial; dar nita.

În amintitul mic eseu tratez pe larg cest aspect cultural, cu citate din autori nțici sau moderni, din care rezultă: inferioritatea romanilor față de daci în numite sectoare ale spiritului, ca: viața ăterioară, vocația și originalitatea geni- ul artistic dac, înțelepciunea (elogiată iar de greci), religia superioară cu cre- lința în nemurirea sufletului, muzica deci „les chos de l'esprit”, apoi virtu- ile cetățenești sau familiale (femeia ge- lăgiată de Horațiu), sobrietatea, ca și cedițiile și alte științe (Strabo și Jorda- nes confirmă că Deceneu îi învăța pe- țeți filozofia, etica, logica, fizica, astro- nomia, botanica), de asemenea superiora- ărea dacilor — în anumite privințe — iar asupra culturii eline (modelul celei omane) manifestată prin: marea dra- goste a tracilor și geților pentru poezie (poetul Orfeu, poetul Cotys), marea lor iragoste pentru muzică (Orfeu, Musaios, amiris, Eumolp, soliile cîntind din chi- are tot timpul), artă dăruită și greilor, „religia orfică”, divinitățile date greilor (Dionysos, Sabazio, Silenul, Semele, Sirenele, Bendis, Hestia-Vestia, Esculap, probabil Cavalerul trac) etc., înriurirea concepțiilor filozofice ale greilor (în locul senzualismului, concepția sufletului abso- lut, divin, devenit „nous” la Platon), în- riurirea tragediei grecești prin viziunea morții nuptiale (Antigona), a morții ca har etc., înriurirea exercităte de puter- nice personalități din tulpina tracă (Alexandru Machedon, Maximinus Thrax, Aurelian, Julian Apostatul, Aetius, Be- lizarie, Constantin cel Mare, Justinian ș.a.).

c) Cercetările arheologice confirmă oare afirmațiile despre calitățile superioare ale poporului dac și ale culturii sale? Da. În același eseu arăt că descoperirile arheologilor atestă renumita lui vocație pentru artă, setea lui de frumos, manifes- tate în ceramica pictată, creația plastică, monede, podoabe de aur și argint, calen- darul propriu etc., etc.

d) Din toate cele expuse mai sus, con- firmate și de rezultatele arheologice, re- iese, cred, cu prisosință că „argumentul” superiorității romane nu se poate nicide- cum susține, că e o construcție în nisip. Dacii au fost egali cu romanii, deși la o scară mai mică, în domeniul civilizației materiale, dar au fost net superiori pe tărîmul spiritual, în cultura sufletului (superiori chiar și greilor). Și erau con- știenți de această superioritate și mindri de ea. A ne imagina un popor dac stînd umil și copleșit de admirație în fața celui roman, ar fi o încercare ridicolă. Dacii, dimpotrivă, luau în deridere pînă și pe un Ovidiu (hic barbarus ego sum...), ne- cum pe soldați și coloniști. Ei își impu- neau limba lor pînă și greilor din cetă- țile pontice. Mindria și spiritul de inde- pendență și demnitate le interziceau să și-o abandoneze. Nu recunoșteau nici un „prestigiu” al limbii romanilor.

În lumea de atunci gloria cuceritorilor era desigur mare. Deci și prestigiul lor. Pentru daci însă acesta nu exista. De ce? Întii pentru că ei nu erau timorați (nu se țm de puterea Romei, striga Ovidiu) ca

alte neamuri. În al doilea rînd, pentru că nu credeau în superioritatea culturală a forței care îi amenința. Am văzut că lip- sea într-adevăr o realitate, care să fi dat naștere credinței într-o atare superiori- tate. Iar fără sentimentul de admirație nu putea exista nici „prestigiul” (invocat de savanți) care să-i fi făcut dornici să- nvețe limba nouă. Astfel pilonul, pe care se sprijinea teza însușirii entuziaste a lati- nei, s-a prăbușit.

Rezultă de aici că prestigiul de care se tot vorbește este o creație ulterioară, o iluzie cărturărească. Ea trebuie neapărat părăsită, pentru a nu mai fi și de azi înainte o piedică în calea adevărului.

Încă o observație: dacă pentru daci nici măcar poporul roman și limba și cultura lui nu se bucurau de prestigiu imaginat, cu atît mai puțin se puteau aștepta la el coloniștii cu cele 21 de idiomuri ale lor!

E. Interesele aristocrației și păturilor orașenești mijlocii le dictau într-adevăr să învețe latina clasică obligatorie pentru magistratură. Aceste pături sociale își vor fi adus preceptorii romani pentru copii ori îi vor fi trimis la cele două școli ro- mane de la Sarmisegetusa și Porolissum. Nu există însă nici o dovadă că s-au trim- is elevi chiar la Roma să învețe carte (N. Iorga). De pe acolo or fi aduse mode și deprinderi noi de lux, de limbă aleasă, imitate apoi și de cei de acasă, care nu- și părăseau totuși graul. De acord. Acți- unile lor trebuiau să se mărginească însă, prin forța lucrurilor, la un cerc restrîns, neimportant. Să nu uităm că la orice pop- or privilegiații soartei sunt puțini, acei care duc greul sunt todeauna multumile. Iar acestea erau la periferie. Și la sate. Care rămîneau neatînse.

F. Căsătorii la țară între autohtonii și femeii romane (argument al lui Ovid Densușianu). Am o mare admirație pen- tru marea nostru filolog. Nu-i înțeleg însă acest „argument”: să fi adus lo- calnicii femeii romane în Dacia? Cînd? De unde? Poate să le fi cunoscut cu pri- lejul staționării prin diverse garnizoane ale dacilor încorporați în alae romane după cucerirea Daciei. Cîți vor fi putut însă aduce neveste de prin cele străînă- țări? Apoi cite vor fi consimțit să-și lase familia și patria, chiar dacă daci erau „adevărate imagini ale lui Marte”, pen-

A dispărut limba dacilor? (V)

ALTE „ARGUMENTE”

tru a merge la marginea Imperiului, atît de expusă încă?

G. Căsătorii între veterani și femei dace. Asta da. E mai firesc. Mulți veterani s-au obișnuit, staționînd timp îndelungat în Dacia, cu realitățile noastre și au rămas apoi pe loc, însurați și împămînteniti. Ei cunoșteau, desigur, în anume măsură, lati- na, și în special vulgară. Puteau deci aduce cu ei expresii și vocabular străin în sat, care să fie adoptate și de localnici: dar numai ca mici împrumuturi.

Importanța acestor veterani a fost mult exagerată de istoriografi. Cîți puteau ei să fie? Legiunea a XIII-a Gemina avea, an văzut, cam 4200—6000 de oameni. Și era una singură. Abia mai tirziu a fost adusă și a V-a Macedonica. Mai erau și trupe auxiliare. Cîți în total? În orice caz un număr cu totul neînsemnat față de imensa mulțime a băștinașilor. Apoi cîți dintre aceștia rămîneau uin Dacia? Cîți erau dispusi să renunțe după 25 de ani de mi- litărie la celibatul cu care am văzut că se obișnușiseră? „Mureau fără copii”, scria Tacitus.

Ei puteau deci contribui cel mult la îmbogățirea limbii autohtonilor, nicide- cum și la înlocuirea ei. Căsătorii, ei tre- buiau să adopte limba soției și a locului, deoarece:

a) femeile sunt prin natura lor conser- vatoare (Platon); ele păstrează în cel mai înalt grad limba;

b) ele domină bărbății, în ciuda apar- tenței contrare (au spus-o Rousseau, Na- poleon, Schiller, Tocqueville, folclorul nostru indeosebi liric...).

H. Introducerea latinei prin sclavi li- berați și reințorși. De acord. Cîți erau însă aceștia? Cîți n-au pierit prin circuri? Cîți au reușit să-și revadă soa- rele patriei îndepărtate? Iar cînd își re- dobindeau rîvnita libertate, aveau ei in- teresul să se facă propagatorii unei limbi a stăpînitorilor sclavașiști?

I. Introducerea latinei prin proprietarii romani de moșii.

Mulți dintre aceștia știau latinește. Dar nu era mai firesc să se înțeleagă în limba autohtonă cu lucrătorii pe care și-i re- crutau? Puteau ei aștepta ad calendar să le învețe aceștia limba lor? Interesul lor propriu le dicta exact contrariul.

J. Afluxul sătenilor la orașe, unde erau întrebuințați la diverse lucrări de construcții și unde puteau deprinde lati- na. Cuvintele noi puteau cel mult îmbogă- ții limba strămoșească, nu s-o desfiin- țeze!

K. Propovăduirea creștinismului în lim- ba latină e un alt argument care se aduce în favoarea introducerii limbajului stăpînitorului și a dispariției celui autoh- ton (V. Al. Rosetti, op. cit., p. 82). El ar putea fi oarecum valabil pentru perioa- da de după Constantin cel Mare, care a recunoscut oficial creștinismul ca religie de stat; Dacia fusese însă evacuată de oficialități demult! Propovăduitorii care vor fi venit pe cont propriu (misionari se constată între 373—450 e.n.) aveau însă tot interesul să învețe ei limba lo-

calnicilor, a „infidelilor”, pentru a-i putea converti (cum se procedează și azi)! Acest argument rezultă și din „pogorirea duhului sfînt” asupra aposto- lilor, tocmai ca să-i învețe diferitele limbi ale popoarelor de convertit. Terme- nii de specialitate, de cult, aduși într- adevăr de ei, erau în număr neînsemnat (restul terminologiei „latine” exista: în protolatina locală).

Cred că e demn de semnalat aici lipsa de opoziție a populației (conducători și supuși) la adoptarea creștinismului: — pe fondul spiritual tracoorfic, fapt care exp- lica lipsa persecuțiilor religioase la noi — și deci a „sfîntilor” (orfismul trac a fost un antemergător al creștinismului), cînd biserica devenise instituție oficială.

L. Obiceiul romanilor de a trimite pe cei învinși ca soldați auxiliari în arma- tele romane îndepărtate, unde-și însușeau latina. Ei puteau cel mult dărui lexicului cîteva expresii inedite.

Aici aș vrea să-mi exprim părerea că din această categorie de auxiliari făceau probabil parte și soldații daci trimiși în Paleslina și care nu s-au mai întors în patrie, dînd cu timpul naștere unui trib, astăzi nomad, întîlnit uneori prin deșer- țul Neghev, din sudul Israelului actual. Acest trib se consideră urmașul „coloniș- tilor” daci aduși acolo de „un împărat roman”. În limba vorbită există cuvinte ca azmă (alasmă), pită etc. (există și o localitate Arad), ceea ce ar denota că vechea limbă daco-getă continuă să mai fie grăită și în zilele noastre. Cred că e o mare deficiență a școlii lingvistice ro- mânești faptul că n-a trimis pînă acum la fata locului o expediție științifică, pentru a depista acest trib răătăcitor și a-i studia temeinic limbajul. S-ar putea cerceta în modul acesta „pe viu” limba dacilor, considerată ca dispărută! Gre- șeala ar trebui cit mai grabnic reme- diată. Să nu lăsăm străinilor să facă ei această descoperire, care ne interesează în primul rînd pe noi, și cu care ne-am putea pe bună dreptate mindri!

M. Romanizarea populației autohtone prin drept și limba folosită în justiție nu se poate nici ea susține. Împrecinații și martorii își făceau declarațiile în lim- ba lor de acasă. Dealtfel, era însuși in-

ține și anume din următoarele conside- rente:

a) documentele istorice constată și even- imente nepolitice: avem izvoare care relatează despre glume spuse la ospăt (Priscus).

b) o imigrare în masă (alta, modestă, nu-l interesează: o propusese Traugott Tamm) ar fi fost în mod sigur reperată și menționată în acte;

c) nu se poate invoca exemplul rapi- dei romanizării a Panoniei în 21 de ani, fără colonizare oficială, întrucît acolo exista, înainte de venirea romanilor, o limbă a locului, desigur latina vulgară, protolatina, așa că n-a avut loc o „ro- manizare”;

d) nu se poate invoca nici părerea lui Mommsen, că fugarii italice au avut un mare rol în nașterea romanșilor din Alpi, și nici aceea a lui Haverfield, că „itali- cii”, mai ales burghezia mijlocie, supe- rioară, negustorii și alții au emigrat liber în districtele unde se stabiliseră înainte trupule (ca mai tirziu nemții în Galia și Ungaria). Toate acestea nu pot fi valabile pentru Dacia, unde trupule au venit după emigrația lentă imaginată și unde, dealtfel, am văzut că nu există aproape nici un colonist italic, nici în- ante nici după Traian, fapt care infirmă infiltrația în masă;

e) trecerea frontierelor era sever în- terzisă, de Cezar și chiar de Traian (în Galia s-a permis, dar numai după cuc- rirea ei);

f) pretinsa puritate a latinei emigran- ților e neîntemeiată și din motivul că însăși Italia nu posedă o limbă omogenă și pură: „poporul Romei și al Italiei e amestecat din vina străinilor” (v. pag. 211), se plîngea Appian;

g) îmi pare improbabilă sosirea, lentă dar totuși în proporție de masă (ca să poată copleși pe autohtonii prin număr) a țărănilor, neapărați de nimeni și ex- puși la tot pasul să-și piardă avutul și viața odată ajunși „in partibus”;

h) folosirea de către latifundiarul a scl- avilor (cauza imigrării țărănilor) e com- bătută azi: încă din primele timpuri ale imperiului s-a restabilit munca liberă (Pliniu);

i) N. Iorga invocă și un argument de ordin lingvistic: dacă n-ar fi avut loc infiltrarea prealabilă, s-ar fi ajuns în Dacia, prin sosirea coloniștilor pestriți, la nașterea unui jargon, ca așa-numita „limbă” din Malta sau „limba” negrilor din Martinica. Explicația neapariției jar- gonului am văzut însă că e alta: era inutil, existînd limba locală, dominantă;

j) un alt argument împotriva tezei în- vățatului nostru îl extrag din textul său însuși, anume compararea cu situația emigranților romani din Galia: acolo am văzut că istoricul Camille Julian spune: „les immigrés n'ont pas impose leur tempérament aux indigènes...” „au contraire ils se sont assimilés”. Deci emigranții au fost cei care au fost asi- milați.

De ce să fi fost altfel la noi?

l) față de argumentul lingvistic luat din Kopitar și Miklosich (cuvinte latine din epoca lui August în română, inexistente însă în limbile romanice), Iorga își menține părerea penetrării len- te: v. cap. IV, p. 11. Explicația nu poate fi însă decât că aceste cuvinte nu sunt luate din „latină”, ci din protolatina existentă și în Dacia. Deci era firesc să fie menținute;

m) să mai amintim un ultim „argu- ment” al lui Iorga: după cum galații din Asia Mică s-au pierdut în masa grecească, uitîndu-și pînă și numele și limba, așa și „ceea ce a rămas din rasa dacă a trebuit să se contopească în romanitate sau într-o greco-romanitate”. Dar nu se pot compara situațiile:

— acești galați erau coloni, nu băștinași cu tradiție; apoi erau puțini, nu numeroși ca daci.

— limba galaților a dăinuit totuși pînă în creștinism, spune chiar Iorga.

— perioada de dominare a romanilor a fost mult mai îndelungată ca la noi. Iorga afirmă că vederile lui l-au influențat și pe Părvan, „care totuși a refuzat să le discute”. O fi știut ceva și marea arheolog...

Suntem apoi din nou invitați să ac- ceptăm totuși ipoteza sa, pentru că altfel „nu se explică romanizarea rapidă”: adică, dacă s-ar permite o expresie a poporului să „punem carul înaintea bot- lor”. „Fără această penetrare, conchide istoricul, noua formă de civilizație ar fi fost getică, așa cum a fost ea germană în Europa centrală”. De acord. Și getică a fost. Primind, bineînțeles, și împru- muturi romane... Optică schimbată!

Cu părere de rău contest teza lui Iorga, întrucît nutresc cea mai vie admirație pentru geniul lui. E uimitoare însă pă- rerea unui alt istoric român, care și azi susține un început de romanizare cu un secol și jumătate înaintea lui Traian, pe motivul că au existat legături econo- mice, dovedite prin găsirea de monede romane de argint; adică geții care pă- tra banul pentru produsul vîndut negus- torului (care a plătit și a plecat imediat) înseamnă că a fost... romanizat! Iar dacă negustorul n-a plătit, nu trebuia să învețe el limba autohtonilor pentru ne- goțul lui (cum se întîmpla în cetățile grecești din Pont)? Același istoric pre- lungeste romanizarea și după 271 cu „încă 170 de ani, întrucît au fost ates- tate 14 cetăți romane cu garnizoanele imperiului”, de la Baziaș pînă la Galați, cu ajutorul cărora „romanii au mai con- trolat 170 de ani o zonă importantă din Banat, Oltenia, Muntenia și Moldova”. Aici controlul militar este erijat în fac- tor de romanizare, de dragul întinderii procesului pe... 4 secole!?

„Poftiți mătura, domnule emigrant...”

(Urmare din pag. 1)

mele, victimele crizelor, într-o societate a bunului plac și a abuzului patronilor? Acest mod, cu totul hilar, de a coafa capitalismul prin minciuni de genul „fericirea de a fi șomer” arată din partea insului care îl practică ori o decădere la limită, ori o totală incapacitate profesională. În ceea ce ne privește, nu există nici cel mai mic pericol că s-ar putea lăsa cineva amăgit să se otrăvească cu asemenea inepții. Trebuie să fii prea străin de spiritul acestui popor crezând că poți să-i spui unui om că i se va lua slujba „spre fericirea lui”, iar el va înghiți aceasta pe nemestecate!

Și totuși, în cunoscuta compoziție magmatică de minciuni a „Europei libere” am descoperit, zilele trecute, tot pe tema șomajului, niște adevăruri. Nici de data aceasta nu erau servite fără o anumită intenție, după cum vom vedea; vom explica și de ce este nevoie „Europa liberă” să se dezică într-un asemenea hal de ceea ce profera chiar pînă mai ieri; totuși, repetăm, niște adevăruri; ceea ce nu e puțin!

Emisiunea se intitula „Situția muncitorilor imigranți în Germania federală” și pentru prima dată din microfonul münchenez nu mai curgea lapte și miere, încă din prima frază recunoscându-se că, acum, „Germania federală este criticată pentru atitudinea ei față de muncitorii străini”. Dar să cităm:

„Cuvîntul «străin» a devenit de la o vreme un fel de vorbă de ocară în această țară, unde milioane de așa-numiți «gastarbeiter», «muncitori-oaspeți», originari din țări slab dezvoltate, și-au creat lor — este drept — o viață mai bună, dar au jucat și un rol de prim plan în miracolul economic al Republicii federale”.

Citatul spune multe, chiar mai multe decît ne-am fi putut aștepta de la un post ca „Europa liberă”. El spune că, atunci cînd fusese nevoie de servitori în R.F.G., atunci cînd se dorea protejarea nivelului superior de calificare cu care populația germană rămăsese la încheierea celui de al doilea război mondial și fructificarea ei pentru obținerea unei rate înalte a productivității muncii, ei bine atunci s-au deschis porțile și, prin toate mijloacele de informare-inducere-in-eroare, inclusiv „Europa liberă”, s-a zis: plecați de la voi de acasă, dați navală aici. Aici e raiul! Și oamenii au venit. Nu din țări socialiste în primul rînd, ci tot din țări capitaliste. Din 4.650.000 de emigranți existenți azi în R.F.G., 1,5 milioane sînt numai din Turcia, marea majoritate a celorlalți fiind greci, spanioli, italieni, africani etc. Sarcina lor erau muncile de jos, în primul rînd cele necalificate. Destinul lor, stabilit în ascuns, era să fie servitorii societății vest-germane. Pentru starea lor bună de spirit (căci concluziile psiho-sociologice privind participarea plenară la muncă se cunoșteau bine aici) au fost gratulați însă cu o vorbă frumoasă, special inventată: „Gastarbeiter”. Nu „servitori”, nu „rindași”, nu „lucrători mizeri la construit drumuri”, nu! Ci, în traducere, „Muncitori-oaspeți”. De ce? Ne-o spune tot textul de mai sus: ca să joace „un rol de prim plan în miracolul economic al Republicii federale”.

Cu inculțura, cu lipsa lor de calificare? S-ar putea cineva întreba.

Da, tocmai cu acestea: pentru că, fiind săraci și lipsiți de pregătire superioară, lipsiți fiind, deci, de posibilitatea de a avea pretenții, puteau fi ușor convinși că e normal să fie plătiți ca niște servitori. Și, ca o dovadă că nu inventăm nimic, să cităm „Europa liberă”. În timp ce pentru unele prestații străinii primesc „1 marcă și 25 pfeningi pe oră, muncitorii autohtoni primesc — pentru aceleași prestații — de zece ori mai mult” (sublinierea ne aparține).

De zece ori! Diferențiere în cel mai crunt, în cel mai barbar dispreț, în cea mai sfruntată formă de exploatare...

Și chestiunea a mers așa. „Europa liberă” a pompat noapte de noapte, timp de decenii, ideea „raiului”, a „libertății”, a „condițiilor” etc., care pot fi găsite în R.F.G. și, în genere, „în Occident”.

Pînă acum citeva zile, cînd aceeași „Europă liberă” se vede nevoită să declare:

„Climatul economic actual, cu cei două milioane de șomeri, a declanșat în rîndul populației vest-germane anumite resentimente față de muncitorii imigranți. Inutil să mai subliniem cît de preocupat este guvernul de la Bonn de această situație. Dovadă că pînă și cancelarul Helmut Schmidt a admis că nu mai poate face

față unui nou val de muncitori imigranți, limita fiind atinsă dacă nu chiar depășită”.

Acum, te întrebi, abia acum trebuie rostit acest adevăr, după ce milioane de oameni au fost amăgiți? Cineva care ar avea răbdarea să cerceteze presa și textele emisiunilor de radio ar putea dovedi cu ușurință ce acuzații se aduceau economiștilor socialiști pînă foarte de curînd tocmai pe tema falsității acestor promisiuni ce se făceau în Vest, cu privire la trecerea la o nouă viață prin părăsirea propriei țări. Era nu numai logic, era legic să se întimplă așa, și noi o spunem de foarte multă vreme: n-a fost și nu poate fi vorba, prin atragerea în acest fel, a unei forțe de muncă într-o țară străină, decît de o tipică exploatare capitalistă, imperialistă. În momentul în care se termină interesul patronului, care i-a dat imigrantului de zece ori mai puțin decît merita, rotunjindu-și în felul acesta avutul și asigurîndu-și „miracolul” economic, nenorocitul este aruncat de urgență.

Bineînțeles, oficial, tot în mod elegant. Cităm „Europa liberă”:

„Conducerea de la Bonn declara luna trecută că este dispusă să împiedice orice imigranți, că este dornică să-i ajute pe cei ce așteaptă să se întoarcă în țara de origine...”

În practică, lucrurile sînt mai complicate. Ne-o spune, în aceeași emisiune, tot „Europa liberă”:

„Era aproape fatal ca vest-germania să înceapă să murmure (contra străinilor — n.n.). Din păcate, grupuri de extremiști de dreapta au început să se dedea la acte de violență, ale căror victime sînt tocmai muncitorii imigranți. Să evocăm doar în trecere atacul cu bombe asupra unui lagăr de refugiați, acum 18 luni, cînd doi refugiați vietnamezi și-au găsit moartea”. Și mai departe: „Lozinci de genul «Afară cu străinii» au început să apară pe zidurile multor metropole vest-germane”.

Guvernul, binevoitor, ar vrea să-i ajute pe unii „să se integreze în societatea vest-germană”. Apare însă, declarat textual, scuza: „subzistă însă marea necunoscută, anume dacă imigranții sînt apti de a se adapta societății în sinul căreia trăiesc însușindu-și atît limba, cît și obiceiurile”.

Ca să vedeți ce descoperiri face, abia acum!, „Europa liberă”... Toată lumea știa că aceste probleme „subzistau” de multă vreme. Cu ani în urmă nu erau însă cei 2.000.000 de șomeri proprii. Atunci era nevoie de un foarte mare număr de servitori. Acum, totul este lustruit, aranjat, dichisit în R.F.G. Acum a mai venit și criza mondială. În consecință, se descoperă ca prin minune (cităm „Europa liberă”): „diferențele de cultură”, „prolifertatea străinilor” (din cei 80.000 de copii născuți în 1980 în R.F.G., aproape 40.000 sînt turci!), precum și atitudinea de-a dreptul enervantă a marii majorități a imigranților.

Să vedem ce ne va spune „Europa liberă” despre acești ingrați de străini. Iată:

„Ei nu sînt prea optimiști în ce privește viitorul lor în Germania federală; foarte puțini doresc să adopte cetățenia țării gazdă, iar o altă categorie — chiar cea mai mare — nu rivnesc la naturalizare fiindcă sînt convinși că nici așa nu vor avea un viitor mai bun în Republica federală”.

Convingerea la care au ajuns acești triști transmutați în altă țară — a fost obținută, este limpede, prin proprie experiență, la fața locului; sau cum se spune, „pe propria piele”. Și aceasta, în timp ce „în mîntea multora (cetățenii al R.F.G. — n.n.) a început să-mijească ideea că străinii iau vest-germanilor piinea de la gură”. De aici conflictul. De aici respingerea. Noutate? De fel. Aproape orice neamț sau nemțoaică (deci nu oricare alt străin!) stabiliți în R.F.G., venind, spre exemplu din România, fie și cu 3-4 decenii în urmă, își pot spune ușor că pînă azi li se zice în cercurile apropiate în care trăiesc „românul” sau „românca”, dovedindu-și ușor că asimilarea și integrarea e foarte greoaie pînă și pentru ei. Noi știam asta. Presa noastră a spus-o de foarte multe ori. Cum de n-oi fi aflat-o pînă acum cei de la „Europa liberă”, care trăiesc chiar acolo, în R.F.G.?

Dar răspunsul nici nu mai trebuie dat. Se face o anumită politică acolo și ea cere păstrarea tăcerii asupra acestor adevăruri. Niște vinduți „lumii libere” trebuie să-și plătască și ei cu ceva simbria!

Faptul cel mai relevant însă din tot ce dezvăluie, abia acum, „Europa liberă” este însă altul. În tot contextul de nenorociri

pe care le aduce imigrarea, un capitol special îl reprezintă grupul celor ce sînt așa-zii „solicitanții de azil politic”. Iată ce spune — tot abia acum! — „Europa liberă” despre ei:

„Solicitanții de azil sînt nemulțumiți de faptul că, în baza noii legi privind azilul politic, ei nu primesc dreptul de lucru decît după doi ani, ceea ce guvernul vest-german explică prin argumentul că trebuie să se apere de valul refugiaților, despre care crede că sînt mînați mai curînd de dorința unui trai mai bun decît de persecuțiile politice din țara lor”.

Să rămii surprins, nu alta, de cît de multă pregătire „politică” dau, dintr-o dată, dovadă redactorii „Europei libere”. Păi nu spuneau ei pînă mai ieri că trans-fugii sînt, în primul rînd, „eroii” luptei pentru „drepturile omului”, în primul rînd ai luptei pentru așa-zisa „scăpare” de sub „terorarea comunistă”? Și nu știam noi toți, și nu o spuneam adesea, că orice nătăleț de aventurier, care pe la el pe acasă nu făcea, doi bani, era pus, acolo, în R.F.G. sau în alte țări occidentale să declare că a fost „obligat” să intre în partid și că el a „refuzat” această „teroare”, declarație pentru care era remunerat cu cîțiva gologani de „Europa liberă”? Și nu ne împuia capul același post cu minunea de viață pe care o duceau ei alegînd așa-zisa „libertate” și așa-zisa „lume liberă”?

Iată ce declară acum tot „Europa liberă”:

„În ce privește situația din Berlinul occidental, acolo noul guvern creștin-democrat întîmpină oarecari dificultăți din cauza solicitanților de azil politic, care, deși primesc oricum un ajutor special din partea statului, nu vor să execute munci necalificate de genul măturatului străzilor sau al metroului”.

Uimire să auzim asta tocmai de la „Europa liberă”? Dar să vedem ce zice în continuare:

„Din 500 de persoane invitate (să fim atenți la cuvînt; ce politețe! — n.n.) să execute astfel de lucrări (adică să măture străzile și metroul) 120 le-au acceptat, dar cînd a venit momentul să se pună pe treabă nu s-a mai prezentat nimeni...”

Adică, vedeți dumneavoastră, guvernul a fost omenos. Le-a zis: „Domnilor emigranți politici, poftiți, luați măturile de

cozi și treceți iute la tomberoane”. Iată ei, ai dracului de „idealiști politici”, cînd a venit momentul „să se pună pe treabă” adică atunci cînd s-au retras conașii refugiați pe la casele lor, ei, cei cu azil „luptători” și de „persecuțați” politici, loc să-și pună șorțurile fosforescente, să nu-l pocnească vreo mașină, și să apuce bine furtunurile, ca să spele trotuarele, ei „nu s-au mai prezentat”! Pe se poate admite așa ceva?, te întreîncercînd să gîndești după tipicurile „Europei libere”. Din această ingratitudine, rînduindu-se anunțul respectiv, „a început o mare controversă”, în care s-a amestecat „Amnesty International”, care acuză guvernul că „vrea să profite de pe urma refugiaților politici”. Adică, zice guvernul noi luptăm pentru drepturile omului, vîndu-vă azil politic, faceți bine și fiți măturătorii străzilor noastre! Chit pînă chit...

Cam acestea fiind adevărurile pe care le comunică, de data aceasta cu adevărat, „Europa liberă”, am pune capăt prezentelor însemnări. În ultima frază a textului emisiunii respective descoperim însă și sensul esențial al bruștei și, probabil, al foarte scurtei schimbări la față a respectivului post. O redăm integral:

„Deși problema prezintă încă multe alfașete, ne vom opri aici, rugîndu-i pe ascultătorii noștri să rețină că pentru moment perspectivele muncitorilor imigranți sau ai solicitanților de azil politic nu sînt nicidecum trandafirii în Republica federală”.

E limpede: e vorba de un apel mascat gîgăușilor, nu mai încercați să veniți, că dați de dracu!

Bineînțeles, nu spus așa „brutal” și „prozaic” precum ne-am exprimat noi. Nu... Ci frumos, elegant: „Deocamdată...”, „perspectivele...”, „nicidecum trandafirii...”, etc., etc. Căci a fost totdeauna stupid și jignitor să spui „măturători de străzi...”, „servitori...” etc. Și cu totul altceva să-i zici măturătorului „Gastarbeiter”!

...Deci, poftiți la mături, domnilor emigranți! Iar dacă nu, trageți un bilet la cușca cu papagalul „Europei libere”. Veți afla că „șomajul poate deveni, în ciuda tuturor mizeriilor”, o... „experiență pozitivă”.

De data aceasta, fără deosebire de sex!

Telefon îmbătrînind

Trec anii și se numără ca banii
Și viața mă așază pe rugul ei cărunț,
Bunica nu-mi mai spune nani-nani,
Mă-nfrigurează fiecare amănunt.

Și cel ce-am fost și cel ce sînt se ceartă,
Dar vai și-acest război e-atît de monoton,
Mi-mbătrînește numărul la poartă,
Mi-mbătrînește numărul de telefon.

Se-adăugă mai fiecare oră
Și telefonul sună distant și suveran
Și parcă și el însuși mă imploră
Să nu-l tot schimb adăugînd un an.

Acum, cînd crucea anilor e spartă
Și omul de zăpadă, ce sînt, își ia palton,
Mi-mbătrînește numărul la poartă,
Mi-mbătrînește numărul de telefon.

Răsună-n mine toate ca-ntr-o sală
În care mormăie strigoii unui urs
Și crește din greșeală în greșeală
Pedepsitorul căilor ce le-am parcurs.

Și dacă moartea mea nu mai e moartă
E că eu insumi mi-am ajuns un zvon,
Mi-mbătrînește numărul la poartă,
Mi-mbătrînește numărul de telefon.

Ceva, aici, produce cărunțețe,
O fabrică de calcar la mine-n oase vîd
Și vine albul ei să mă învețe
Cum să surid aliniîndu-mă-n prăpăd.

Cu fiecare an ce nu mă iartă
Ca într-o adunare făcută monoton
Mi-mbătrînește numărul la poartă,
Mi-mbătrînește numărul de telefon.

ADRIAN PAUNESCU

Casa Suflerului

Incendiar debut bucureştean

Cind Mariotta Ventura, societară a primului teatru al lumii, Comedia Franceză, a înfiinţat compania ei la Bucureşti, l-a adus pe Victor Ion Popa de la Cernăuţi, ca regizor. Inzestrat om de teatru a coborât Moldova şi s-a oprit în pasajul Comedia, cu tot statutul-major, mai puţin Grigore Vasiliu. Viitorul Birlic smiorcăia pe la uşile teatrului, plâpind şi neajutorat, numai pielea şi oase, în credinţa că şi el înseamnă ceva... Nu s-a îndurat nimeni. Şi strechea teatrală

ce-i dădea nespuse ametei, pradă necunoscutului şi incântată de foame, şi-a luat tălpăşiţa înapoi. Acolo, Mişu Fotino, directorul, şi l-a apropiat scutier, promovindu-l hazul din rolurile de comedie. Catindatul din „D-ale Carnavalului”, „Prostul”, „Amanetul” lui Holberg, „Extemporalul”, „Musca spaniolă”, „Băiat de viaţă”. Foarte repede, fălcineanul, rămas de cărută, devine idolul studenţiei locale. Face o nouă tentativă spre consacrarea Capitalei, într-un matineu al Naţionalului bucureştean, cu rolul Weidenbaum din „Institutorii”.

Naţionalul se afla în turneu la Suceava, cu piesa „Prostul”, în care Grigore Vasiliu juca rolul judecătorului. În actul al 2-lea se primeşte o telegramă de la Bucureşti, în care prima noastră scenă — în serie cu piesa „Institutorii” — solicita „în reprezentare” interpretii din provincie ai rolurilor Flachsmann şi Weidenbaum. Aceştia erau Mitică Moruzan şi Mişu Balaban.

Cu drag de el, înlocuindu-l în rolul din „Prostul” cu Mleşniţă, Fotino, lungează pe Mişu Balaban, trimite în locul lui pe Grigore Vasiliu. Acesta nu jucase rolul. Îl învaţă în tren — noaptea, la lumina

chioară — de la Suceava la Bucureşti. A doua zi, o singură repetiţie pe scena prestigiosului teatru, la care „somităţile” din piesă au venit, n-au venit... Şi are loc spectacolul.

Weidenbaum, profesor tipic în stilul lui pedagogic, de cum apare în cancelarie este preocupat să-şi pregătească ceaiul medicinal. Interpretul venit de la provincie, cu vădită naturaleză, meticuloasă, aprinde primusul, pune ceaiul la fiert. Furat însă de jocul magistral al inspectorului Prell (Soreanu) şi de verbiajul celorlalţi călători, Ion Sârbul, Grigore Mărculescu, uită de el... Îşi dă seama că se întâmplă cind fiertura dă în clocot şi de la primusul, pe care nu reuşeşte să-l stingă, iau foc nişte hirtii, dosare, franjurile cuverturii după birou. Bufneşte violent fumul, în care, dezorientatul interpret suflă de zor, să împiedice incendiul... N-a mai zis nici o replică, totul terminându-se, e adevărat, fără intervenţia pompierilor, cu un zdrobitor fiasco.

Şi viitorul mare comic s-a întors cu coada între picioare la vatră, de unde fusese gata-gata să dea foc Naţionalului bucureştean cu rolul Weidenbaum...

GABY MICHAILESCU

OMUL CARE JOACA

Egipt, drumuri şi gânduri (III)

...Paşnici şi sfinşi, disciplinai şi ascultători, egiptenii de azi ascund în ei drame greu accesibile ce se desăşină fără cuvinte şi atunci când bărbaiţi îşi sorb în grup ceaiul, ca şi atunci cind numele liotei de copii ce acopera spaţiu încăperilor de neconceput în care convieţuiesc şi trei, patru familii, impart lipiile de griu ale cinei zilnice, poate singura masă, milenară şi ea prin forma pe care şi-a păstrat-o.

La Gizch, am putut vedea şi spectacolul de „sunet şi lumină”, mîntea imi este încărcată de gânduri, amănunte şi cifre, şi încerc să scap de ele combinându-le pentru a-mi crea imagini definitive cit mai complete. E greu... Mă ajută pentru început spectacolul dintre cele două piramide ale lui Keops şi Kefren — dat de arabii vinători ai turiştilor curioşi de a se aşeza în istorie călărind cămiele, caii ce nu seamănă nici unul cu El Zorabul copilăriei sau chiar asinii, cele mai veşnice şi mai paşnice mijloace de transport ale Orientului. De necrezut, dar, într-adevăr, felul în care eşti tras de mină, şi se pun însemnele islamice pe cap, sau îţi sint ingenunchiate la picioare răbdătoarele „corăbii ale deşertului”, aduce a atac de intimidare pe care este greu să-l eviţi. Privesc ochii cămielei şi ridurile băţătorite de la încheieturi. N-am să mă pot sari niciodată pe aceste animale de care mi-a fost întotdeauna milă şi nici pe caii arabi, decit dacă aş mai vrea să fiu mameluc. Colegii mei sint deja la înălţime, rumoarea blijurilor e firească, iar doi dintre ei sint laxaţi mai mult, pentru că, într-o tăcere dacă sint suedezi, au răspuns cu frumuseţea lor încă prea puțin alterată: No, sintem ardeleni... Puţin mai departe, un arab cerea bani, exclamînd că face parte din decor... Surprinderea avea să mă păcăscască peste câteva zile, cind asistînd la spectacolul de muzică şi dans orientat, am văzut cum cântăreţii şi dansatoarele făceau o adevărată profesie din bravura cu care invocau dărnicia asistenţei. Am simţit atunci cum şi acest protocol decadent a ajuns prea repede tot la noi, şi am înţeles hotărîrea administratiei egiptene de a ara precum Cartagina „Sahara city”-ul ce invadase împrejurimile piramidelor cu toată recuzita distracţiilor orientale.

Mă întorc pe pămînt, privesc rocile plautoului ce dezvăluie prin urmele lăuate că pe aici a trecut un braţ al Nilului pe care au venit poate blocurile de granit şi dioliti tăiate din Munţii Multatam ce se profilează pe celălalt mal. Aş vrea să mă urc pe Marea Piramidă a lui Keops, singura din cele şapte minuni ale lumii antice rămasă în picioare, ale cărei trepte construite de timp par accesibile. Coborîrea se spune că înseamnă sinucidere, dar că se mai găseşte întreprinzător al căror sfîrsit — după ce au văzut uluitoarea panoramă a împrejurimilor ce li se oferă de pe mica terasă de 10 m² din vîrf — nu este consemnat nicăieri, sugerîndu-ţi că aceste simboluri eterne n-au cum să fie invinse. Caut să rup o oră pentru a intra în această piramidă ale cărei culoare parcă le văd odată cu legendele ce le-au încununat descoperirea. Nu reuşesc... şi nici să mă apropiu de „Barca soarelui”, — corabia faraonului ce-l purta de la Memphis spre viaţa veşnică de apol, trecînd ultima dată Nilul — ce pare acostată la malele laturii vestice. Coborim spre Sfinx, posibilă intruchipare a faraonului Kefren ca păzitor pentru eternitate al acestor mezaguri şi spre templul funerar de bazalt de la picioarele piramidelor, legat prin culoare cu ele. Spectacolul turiştilor care mîşună pe esplanada de la picioarele lor distragă atenţia, anulînd pe lumină puţin din imensitatea suverană a acestor simboluri. Deschiderile negre sînate de arheologii în malul superior ce duce spre piramide sint tuneluri ale timpului. În care, chiar dacă ai pătrunde, numai curajul îţi poate călăuzi şi înfrîna pasi. Mă întorc cu privirea spre piramidă, încercînd să intuiesc lumina solară reflectată de feţele netede şi lucioase acoperite cu mult timp în urmă de calcar, ce inspiră teamă, şi care le-a apărut somnul de curiozitatea barbară a cuceritorilor. În vîrfurile lui Kefren a mai rezistat ceva. Se spune că foarte multe blocuri de piatră din piramide au fost smulse pentru a ridica minaretele ce se înfig în cerul Cairoului, purtate pe primul drum care le-a legat de lumea înconjurătoare şi la care ar fi lucrat timp de 10 ani şi 30 de români. Tot un român, egiptologul Achim Popescu, a fost secerat de cancer anul trecut, după 16 ani de cercetări rodnice în ţara Nilului. Soarta nu i-a fost chiar potrivnică şi a fost înmormîntat în pămîntul în care şi-a dorit. Plecăm, cu promisiunea de a ne reîntoarce pentru a simţi aceste perpetuări ale credinţei umane în viaţa de apoi pe întinerice, atunci cind lumina timpului şi vocea deşertului le profilează într-un spaţiu în care am reuşit să-şi implinească voia, devenind Ele nemuritoare.

Trecem prin cartierul distracţiilor, firesc şi prin bazar (altfel nu se poate), şi timpul biologic imi spune cu adevărat că totul nu a durat decit mai puţin decit câteva fracţiuni de secundă. Mesajul este însă etern...

CORNEL DINU

Cronica şoselei

O poveste cu nişte piei

Convorbire la punctul de control al traficului de la intrarea în municipiul Rm. Vilcea: „Tovarăşe conducător auto, vrei să aveţi amabilitatea să-mi prezentaţi documentele pentru mărfurile transportate?” „Da, cu mare plăcere. Pofţiţi buzul de expediţie”. Hirtia emisă de o bază sportivă montană atestă că în autovehicul se transportă materiale sportive. În timp ce lucrătorul de miliţie examinează documentul, şoferul, un tânăr înalt, bine făcut, de vreo 30 de ani, dă semne de nelinişte. La început se face roşu, apoi faţa îi devine albă, pentru că în final să prindă culoarea „galben-pai”. „Nu înţeleg de ce mă ţineţi atât de mult, ce vi se pare neclar? Am omis să vă mai spun că în maşină am şi nişte butoaie cu substanţe toxice. Dar să ştiţi că am forme şi pentru ele. Pofţiţi, vă rog să le studiaţi, că timp văd că aveţi berechet”, zice maliţios şoferul. „Cum adică, transportaţi la un loc substanţe toxice şi materiale sportive?” „Nu vă faceţi dv. griji pentru asta. Ce, credeţi că sint inconştienţi? Substanţele toxice sint ambalate la mare fix. Mai concret, is băgate în nişte butoaie zdravene, de metal şi au 7 sigilii pe ele. De aceea, de fapt, şi uşile sint sigilate. Ia uitaţi-vă la plumburile astea!”

Cind miliţianul se apropie de uşa, şoferului îi sări mustarul. „Să nu cumva să mă puneţi să desigilez uşile, că răspundeţi! În plus, putem infecta zona cu gaze provenite de la substanţele din bu-

toaie. Vă asumaţi un mare risc!” „Eu nu v-am cerut să scoateţi sigiliile. Voiam doar să mă uit la ele. Dar, curios, observ că în loc de sigilii, sint lipite pe uşi nişte bucăţi simple de plumb”. Şoferul ridică miinile în sus şi se retrage cu spatele către uşa din metal a autofurgonului. „Să ştiţi că nu vă permit să vă apropiaţi mai mult de maşină. Deschiderea uşilor de către un profan înseamnă pericol pentru populaţia din jur şi eu n-am poftă să contribui la o asemenea imprudenţă”. „Nu înţeleg de ce vă agitaţi așa. Dar să ştiţi că modul cum vă comportaţi mă face curios. Vă rog să deschideţi uşile!” Tipete, ameninţări, istericale. „Să ştiţi că am să te reclam — trece şoferul la persoana întâi. Să vezi ce o să păţeşti. Ce faci e un abuz”.

La insistenţele omului în uniformă, şoferul, care nu conţineşte cu ameninţările, deschide în sfîrsit uşa. „Nu vă urcaţi în maşină că acolo s-ar putea să răniţi. Gazele sint foarte toxice”. Ochii obişnuţi cu lumina puternică a zilei nu reuşesc să desluşască prea mare lucru în semiobscuritatea din interiorul maşinii. Apoi încărcătura începe să capete contur. Dar nici urmă de butoaie. „Nu văd recipientele şi nici nu simţez mirosul de gaze. În schimb simt altceva, un miros de piel netăbăcite. Da, aveţi dreptate, în fundul caroseriei sint şi două butoaie. Se confundă la culoare cu pereţii autofurgonului. Imi cer suuze. Trebuie să fie tare grele. Aş, de unde! Sint goale. Încercaţi şi dv., îl invită lucrătorul de miliţie pe şofer. Gazele s-or fi volatilizat pe drum. Da' cu pielele astea ce-i? Nu mi-aţi spus nimic. Aveţi forme?”

Şoferul încearcă să se justifice. Incepe

să se bilbite. „Nu-i nici o neregulă, să ştiţi. E marfă de stat şi merge de la o cooperativă la alta. Dar, ia staţi puţin, că eu am acte şi pentru piei”. Dezinvolt, şoferul scoate din buzunar un nou document care atestă că, într-adevăr, transportă piei pentru prelucrare, de la o cooperativă din Bucureşti la alta din judeţul Vilcea. „M-aţi făcut să pierd timpul de pomana, tov. miliţian”. Cel pus la punct cu atita aplomb nu se pierde însă cu firea. „Vreau totuşi să numărăm pieile. Aducem doi martori şi începem imediat operaţiunea”. Din nou invecitive, ameninţări, tipete. Faţa şoferului e congestionată, buzele îl tremură, gesticulează inconştient. „Nu înţeleg de ce de sinteţi atât de nervos. Dacă totul e în regulă, fiţi liniştiţi, nu vi se întâmplă nimic”. „Cum să nu-mi fac probleme, dom'le, dacă mă ţii aici de o oră. Puteam să fiu de mult la destinaţie. Şi dumneata puteai să te ocupi de circulaţie în timpul asta, nu să şicanezi lumea!” Se face numărătoarea pieilor, şoferul face din nou feţe-fee, dar pune capul în jos, transformîndu-se într-un blind mieluşel, cind 47 de piei de toată frumuseţea se dovedesc a fi plus. „Vă rog să înţelegeţi şi dv., mai facem şi noi cite un clubuţel”. Un clubuţel, ce-i drept, în valoare de citeva zeci de mii de lei.

Întortocheate sint citeodată căile autofurgonelor TIR, inscripţie pe care uni caută să o folosească în dublu scop: ca mijloc de protecţie împotriva controalelor şi ca formă de camuflare a unor bunuri (spus elegant) de provenienţă dubioasă ori (mai direct) furate ori delapidate.

VICTOR BEDA

A doua carte cu prieteni

Profesorul

(Urmare din pag. 1)

fiinţa, îi centrează mersul şi-i umple fagurii cu miere albastră — culoarea cămăşilor de pescari, a cerului de deasupra Mangaliei, a nopţilor pe care poţi să le bei din pumn după ce trenul trece Dunărea în Dobrogea. Vecini de masă pe un pridvor umbrît de plopi tremurători, copleşii de realismul magic al lunilor iulie şi august, noi doi, fără să fi convenit vreodată, inventăm mereu dropii de iarbă, dropii de arşiţă, dropii de soapte, îngropăm în scorburi de salcie aromată tăceri din stepă, îndopăm cu asfîntit căruţi cu coviltir de rogoşini, smulgem a-dincului o galeră şi o pesteră, aşternem uliţe galbene pe faţa mării şi alte verzi în dedesubtul ei, scuturăm fluturi pe scări de marmură şi dăm cu bulgări de soare în cascadele de trandafiri plutiid peste colonile de chefal. Iar Marea Neagră ne plăteşte cu vedenii din capitala Imperiului roman de răsărit, cu legănarea migdalilor din Izmir şi cu fulgere vestind învierea nefinţei pe care Il Professore le stringe în suflet ca într-un poitr, ca să lumineze cu ele, din zarea Bucureştilor, pinii crepusculari de lingă Vila Borghese sub care ne-a adunat, într-o noapte, pe Chiriţă, pe Nichita şi pe mine, ca să ne umplem de sugestia Romei eterne, de scăpărări împărăteşti, de mireasmă de mirt şi genţiane şi mai ales de lună — luna fiind acolo şi între malurile timpului de atunci un altar pe care ardeau — şi zeii latinătăţii le respirau mireasma cărnii — tauri doborîtori din cimpurile italiice, laolaltă cu trupul Mioritei, şi fumul se despletea în apele Tibrului şi ale Dunării, daci sărbătorindu-şi triumful înjunghierii pe Columna traiană auzeau fluier de fag, de os şi de soc, iar Roma, bindu-ne aurul Sarmisgetuzei, ne dăruia naştere, limbă fermecată şi un şarpe al norocului sub pragul casei.

Născut în Oltenia clonţoasă — de la Argezi pină la Păunescu, rar om căruia să-i ruginească, acolo, barda — Alexandru Balaci a fost ales de destin, destinul fiind patria dintii, să fie blind şi neted în răscoală unei vieţi. Lipsa zviemirilor impulsive e compensată print-o doză de

ironie maleabilă şi veşnic elegantă — chilimul în care culorile ard încet, orgoliul beat de timp elegiac, în aceeaşi măsură în care napolitanii sint beţi de superstiţii, iar d'Annunzio beat de adumbriri victorioase.

De la Studii italiene la Itinerarii paralele, Il Professore stă la porţile Florenţei, cind drept plată celor ce vor să pătrundă în cetate şi să fie iniţiaţi în tairtele ei o piatră rară pentru praştia lui David, invelită într-o tertină de Dante, într-un sonet de Petrarca, într-o istorie de Machiavelli sau în cel mai rău caz într-o pagină de Carducci. Se poate, în caz de urgenţă, şi într-un poem de Montale, dar în nici un caz într-unul de Ungaretti de la care eu unul — mă rog de iertare, Professore — păstrez în mine, ca un portocal tipărit de cucuvea, doar chipul mult prea frumoasei şi prea tinereii doamne care l-a însoţit în România. Între noi fie zis se cunosc destui poeţi celebri în vremea lor din care nu s-a păstrat nici măcar un asemenea pasaj dătător de moarte, de friguri sau de blesteme.

Alexandru Balaci (nimeni pe lume, imi vine să cred, nu poate rosti chemarea: „Alexandre, să-ţi citesc o poezie, o poezie să-ţi citesc, Alexandre”, mai frumoasă, mai limpede şi mai promiţătoare de bucurii decit o făcea Zaharia Stancu) îşi luncă singurătatea în tipare academice, păstrează înflorit pe buze, în toate împrejurările, un suris protector, un proverb francez, o amăgire italiană, un vers din Horatiu, care sint şi fumul endemic

do pe lambriurile din cancelariile Universităţii, dar sint totodată ploaia, viscolul, primăvara şi dorul din plămada fiinţei sale. Ne întilnim în iulie şi-n august cu privirile adunate asupra Mării Negre, legaţi definitiv prin cinci nopţi de aprilie, stropite cu vin de Calabria în mica trattorie „La Ocra” din Piazza Il Popolo, printr-o slujbă de Paşti susţinută de un preot bătrîn şi de un cor înregistrat pe bandă de magnetofon (Nichita, rob al baladelor populare din Carpaţi, lipise urechea de perete, convins că mina Anei lui Manole mingie cîntecul), printr-o cădere în adolescenţă (un drum pe deasupra maşinilor, de-a lungul Parcului Pincio) şi printr-o fabuloasă răscoală a lui Nichita în riurile albe, în riurile negre ale pianului de la Academia di Romania, aprilie, numai aripi şi numai aprilie, şi lună, vin de Toscana, pentru aceeaşi, izvorul din curtea interioară care picurase şi-n nopţile de veghe ale lui Părvan, şi din nou aprilie, miinile lui Nichita plantînd himere în sidefuri şi lună plină, atât de multă lună încit te puteai plimba cu sania prin troienii îngrămădiţi în parc sau să-ţi scrii numele în carnea ei cu degetul, cu nuiaua, cu inima şi să nu se mai stingă niciodată. Şi noi trei am scris: Alexandru Balaci.

Roma cîntă dintr-o frunză de portocal şi dintr-o petală de Magnolie şi-i răspundea dintr-o frunză de laur ţărmlu dobrogean al Mării Negre. Eterna lună aprilie, cuprînsă-n pinzele lunii iulie, în desfătările lunii august.

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar

Gala 500 în următoarele zile

Continuînd călătoria prin ţară, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar organizat de C.C. al Unirii Tineretului Comunist şi Revista „Flacăra”, condus de poetul Adrian Păunescu, invită pe cei care iubesc muzica tinăra şi poezia în următoarele localităţi şi la datele de mai jos:

- duminică, 21 martie, Constanţa;
- luni, 22 martie, Tulcea;
- marţi, 23 martie, Brăila;
- miercuri, 24 martie, Galaţi;
- joi, 25 martie, Focşani;
- vineri, 26 martie, Buzău;
- sîmbătă, 27 martie, Bucureşti;
- duminică, 28 martie, Ploieşti.

Vă aşteptăm cu aceeaşi dorinţă dintotdeauna pentru a realiza seri cit mai interesante, seri de neuit! Spectacolele cenaclului în toate localităţile şi la toate datele de mai sus vor începe la orele 18.

Lumea in care trăim Sfârșitul iluziilor...

Intr-un inceput de toamnă, cu zile poleite de soare, discutăm în Berlinul occidental o temă care nu se afla inițial pe ordinea de zi a întâlnirii noastre: soarta imigranților. Eram la primărie, unde aveam să cunosc preocupările municipalității, și de la o temă la alta am ajuns la aceea a pribegilor aflați în număr mare în Berlinul occidental — 18,1 la sută din totalul forței de muncă.

Dealtfel, chiar înainte de a purta această discuție, luasem cunoștință de „problema imigranților” pe viu. Văzusem bărbăți bruneti, îmbrăcați altfel decât localnicii — desigur, mai prost — hamali pe aeroport, în marile magazine sau pe șantierul de construcții, alături de cărucioarele de strins guinoul, măturând trotuarele sau spălând geamurile vitrinelor. Văzusem cartiere întregi — în general dintre cele mai puțin îngrijite — în care acești oameni trăiau împreună cu familiile lor. „Cartiere turcești” — îmi spusese însoțitoarea germană. Cartiere în care „miracolul” economic părea să nu fi pătruns deloc și în care oamenii trăiau fără veselie și fără speranță.

Mai târziu am regăsit aceste cartiere și în diferite orașe din R.F. Germania. (Ele se găsesc și la Paris, și la Londra, și la Bruxelles, precum și în alte multe orașe occidentale.) M-a frapat numărul mare al străinilor care lucrau. Nu erau doar turci. Unii veniseră din Africa neagră pentru a-și găsi norocul sub cerul plumburiu al nordului european. Alții parcuseră mai puțin drum. Veniseră din Italia sau Spania. Aceleași speranțe, aceleași iluzii. Și au avut aceleași dezamăgiri. Aceleași soartă a dezrădăcinatului, a celui obligat să muncească din greu, prost plătit, departe de ai săi.

Am citit despre dezvoltările făcute de filmul televiziunii franceze intitulat „French Confection”, și consacrat condițiilor de muncă și viață ale muncitorilor străini din atelierele de confectii. „Prin fața ochilor telespectatorilor s-au perindat tot soiul de ateliere, majoritatea clandestine, funcționând în cartiere pariziene, la Lyon sau Grenoble. Un bec, un hambar, un pod, o cameră izolată cu uși grele și ferestre închise, aer umed, mașini de cusut înghesuite una în alta, iată „universul” acestor ateliere. Și aici, se lucrează vara și iarna, în permanență, cite 15 ore pe zi. Aici se mănincă și de cele mai multe ori aici se doarme”.

Ceea ce a agravat soarta tuturor acestor oameni, a imigranților, a fost criza economică. Odată cu criza au început concedierile. Iar primii concediați au fost străinii. De la început în R.F.G. li se spusese cu anumită gentilețe că sînt „muncitori-oaspeți”. Dar când a început concurența pe piața forței de muncă, când localnicii au început să nu mai aibă unde lucra, „oaspeții” au început să simtă o vizibilă ostilitate. S-a uitat repede că brațele lor prestează munci grele, prost plătite, că eforturile lor de zi și de noapte au însemnat profituri uriașe pentru marile companii. Se uitase totul. Erau

doar niște străini pe care nimeni nu-i mai dorea. Memoria fusese foarte scurtă. Cel capabil să aducă profit este bun doar în măsura în care realizează aceasta. După aceea nu trebuie să se aștepte la recunoștință. O lecție amară pe care imigranții au desprins-o trăind o realitate amară. Pe zidurile multor orașe vest-germane poți întâlni astăzi asemenea cuvinte: „Ausländer raus” (Afară cu străinii).

Pe plan național, în R.F.G. șomajul a atins un procentaj de 8,2 la sută. Printre cei 4,5 milioane de muncitori străini rata șomajului este de 15 la sută. În Belgia, jumătate din numărul șomerilor sînt străini. Exemplele pot continua. În toate statele occidentale în care s-au instalat, imigranții reprezintă un contingent masiv de șomeri. Rezultatul: măsuri menite să ducă la limitarea numărului acestor imigranți, măsuri anunțate în R.F.G., Franța și alte state. Revista „Der Spiegel” scria: „Hotărîrea de a închide granițele pentru o bună parte a imigranților înseamnă un punct de cotitură în politica vest-germană față de străini”.

Inchiderea granițelor nu simplifică însă problemele celor rămași în interiorul statelor occidentale care se lovesc de aceleași grele probleme ca și pină acum. Munca lor — chiar atunci cînd reușesc să o obțină, ceea ce este din ce în ce mai greu — este devalorizată pentru că străinilor nu li se acordă nici un fel de sporuri în funcție de scumpirea vieții. „Deși străinii sînt indispensabili ca mină de lucru, ei sînt totuși indezirabili ca indivizi” — scria revista „Stern”, precizînd că „ei au îndatoriri egale cu ale vest-germanilor, dar au drepturi inegale”. Trîmbițatele „avantaje” pe care le-ar oferi imigranților trailul în R.F.G. sînt dezmințite de cifre: străinii plătesc mai multe impozite și cotizații pentru asigurări sociale, fără a beneficia însă de convenițele avantaje.

Loviți de șomaj, imigranții trebuie să înfrunte năprasnică inflație într-o bătălie istovitoare, din ce în ce mai dură. Unii au adunat cîtiva bănuți care se irosesc în așteptarea unei noi slujbe. Dar mai grav decît irosirea acestor bănuți este epuizarea speranței. Căci ei nu mai pot spera într-o viață mai îmbelsugată și demnă. Iluziile s-au spulberat.

„Să fii «străin» la Londra — mărturisea un imigrant indian — înseamnă să muncești pe rupte atunci cînd ai «privilegiul» unui loc de muncă, să capeți un salariu de mizerie, să fii aruncat primul pe drumuri, atunci cînd șomajul este în creștere, să fii alungat din casa închiriată, să fii bătut, să nu ai siguranța zilei de mîine. Pentru că ești socotit un «indezirabil», un «intrus» într-o lume ce nu te dorește, te respinge”.

Visul care i-a împins pe imigranți în pribegie s-a dovedit înșelător iar trezirea la realitate este amară. Cel care au țîria parcurs grabnic drumul reîntoarcerii. Ceilalți îndură mai departe condiția tristă a „oaspetelui” nedorit.

AL. PINTEA

Viața în mixer...

LONDRA

Admir Tamisa, clară și solemnă, în scurgerea ei ordonată de pante de piatră. Restaurante cochete se balansează la rînd pe covertele vaselor bătrîne puse să facă bani post-mortem. Promenada e curată, spălată cu detergenți, fațadele clădirilor, de o elegantă trufie, sînt curate, au fost spălate cu detergenți și uscate cu jeturi de aer sub presiune. Și cerul pare spălat cu detergenți de parcă Londra ar fi ambiționat să devină contrariul ei, cel puțin contrariul unui oraș pe care străinii îl mai presupun, din greșeală, apăsător de smog și ciuruit de o vechie cenușă.

Un cîrd de tineri, cam jerpeliți, își iau „lunch”-ul pe o bancă. Inghit din conserve cu o poftă rușinată și nu admiră Londra, au o oboseală tristă în ochi, par șifonați de o viață alunecată pe o scenă care nu e a lor și, dacă sîntem scrobiți, nu „cadrează”. Nu cadrează cu peisajul acesta curat și sump ca un gazon tuns, domesticit, îngrășat și conservat după reguli stricte de patru veacuri.

Tinerii de pe bancă se vor întîlni, spre seară, cu alți tineri de pe alte bănci și vor porni spre suburbiile ce nu merită un viitor de carte poștală. Ei vor dormi, ieftin și împreună, sub cerul londonez care nu e al lor. Sînt indieni, africani, asiatici, o generație întreagă de căutători de aur care au crezut că schimbînd cerul

lor cu altul își vor schimba și viața. Gravă eroare.

Au rămas la fel de săraci, ba mai săraci pentru că bogăția din jur îi admonestează dur și permanent, ținîndu-i într-un șah epuizant. Își caută azi un loc de muncă, mîine altul, într-un nomadism iremediabil și precar. În plus îi potopesc injurăturile, trufia rece a albilor cu vechi state de servicii în metropolă, o discriminare „corectă” și riguroasă.

I-am văzut adesea pe posturile libere de servitori lupțind din greu să fie servitori cit mai mult, o viață întreagă dacă fericirea asta poate fi atinsă, ceea ce, de regulă, este imposibil...

FRANKFURT PE MAIN

Un oraș nord-american ridicat în Europa cu o disciplină strictă, vest-germană. Buildinguri teribile sfredelind cerul, sticlă și oțel, oțel și sticlă, reclame uriașe, parkinguri mărețe, scări rulante late sau înguste, abrupte sau în pantă dulce. Un oraș frenetic, grozav de dinamic, unde este o bursă mare ca un permanent epicentru de fericiri și nenorociri. La ora 20, seară de seară, Frankfurtul e scos din priză, lumea se ascunde, obloanele vitrinelor se trag, sec și greu, la nivelul pămîntului.

Este ora cînd o populație care trăiește la acest nivel se revarsă pe străzi, este ora tristă și grea cînd „gast-arbeiterii”, muncitorii-oaspeți, realizează în masă ceea ce era de realizat: orașul e al lor cu condiția să nu posede nimic.

Umblă în cîrduri, greci, portughezi, turci, africani, latino-americani, împleți-

țiți de o modestie bolnăvicioasă, uitîndu-se cu jînd la vitrinele zăbelite, pipăind mașinile licioase din parkinguri, purtîndu-și viața în boccea pe un traseu penibil și obturat.

I-am întîlnit în „berăriile lor”, în „bombe” jalnice făcute cu afișe din care domni și doamne îmbrăcați normal zimbec normal într-un decor normal pentru viața lor „normală”, la care săracii „oaspeți” nu pot avea acces pentru că sînt niște sub-oameni, niște falși oaspeți, nedoriți, dar storși într-un mixer social care lasă intactă doar disperarea...

MIAMI

Căldură tropicală, umedă și insinuantă, palmieri dolofani, un ocean pur și mola-tec, hoteluri senzationale, vile senzaționale, o atmosferă de vacanță senzațională. Asta se vede din elicopter.

Din mașină poți observa, în plus, hotelurile sfrijite pentru bătrîni săraci, magazinele desuete și alandala pentru săraci.

Mergînd pe jos remarci, seara, asiatici și latino-americani bijbiind prin gunoale, desfăcînd cutii, răzuind ambalaje, supra-viețuind din resturile altora.

Din cînd în cînd sirene cu muget isteric vijii pe străzi — sînt mașinile poliției — gunoalele rîmîn răsfirate pe trotuare, imigranții fug ca niște șoareci năpăstuiți de o turmă de pisici grandioase și fug tot în cîrduri, ca și cum s-ar ține de mină de la începutul pînă la sfîrșitul unei aventuri care se termină, simplu și sec, ca orice eșec garantat.

RADU BUDEANU

Dublă frustrare

După ce au prestat ani în șir muncile cele mai grele, fiind prost plătiți și, în consecință, ducîndu-și trailul în condiții modeste, uneori de-a dreptul mizere, muncitorii imigranți din țările occidentale dezvoltate sînt astăzi concediați, priviți cu ostilitate, somați să se întorcă în țările lor de origine. În felul acesta, imigranții sînt frustrați de dreptul de-a se bucura de condițiile de trai ale autohtonilor, la fărîmarea cărora ei au contribuit din plin, ca și de posibilitatea de-a se integra din punct de vedere cultural în spațiul în care locuiesc. Există însă o categorie de dezmoșteniți la care frustrarea ia proporții și mai mari: e vorba de imigranții din a doua generație, adică de copiii celor care și-au părăsit țara în speranța unui trai mai bun peste hotare.

Fiii și fiicele imigranților întîmpină în țările în care lucrează părinții lor numeroase obstacole în cea ce privește instruirea și — ca urmare tocmai a lipsei de pregătire — în obținerea unui loc de muncă. Publicația „Revue internationale du travail” enumeră cîteva din aceste obstacole: dificultăți lingvistice (cei mai mulți dintre copiii imigranților, deși născuți în țările „adoptive”, trăiesc în mediul lingvistic al patriei de origine); dificultăți de adaptare socio-culturală la un învățămînt conceput pentru o cultură

diferită de a lor; lipsa unei pregătiri speciale a profesorilor care îi instruiesc, pregătire în virtutea căreia să ia în seamă dificultățile de adaptare; greutatea din partea părinților de a participa la procesul instructiv-educativ al copiilor lor; antagonisme între mediul cultural familial și cel din școală; probleme rasiale. Din aceste cauze, cam jumătate din numărul copiilor de vîrstă școlară ai imigranților nu frecventează școala și nici nu muncesc. În R.F.G., de exemplu, abia a treia parte dintre copiii muncitorilor imigranți posedă o diplomă de absolvire a școlii primare, dar, după aprecierile oficiale, 80 la sută din aceștia nu vor găsi niciodată de lucru. În aceste condiții nu de puține ori ei sînt atrași în activități antisociale.

Situația în care se află imigranții din „generația a doua” a făcut ca ei să fie caracterizați drept „generația pierdută”. În acest sens se exprimă „International Herald Tribune”, care scrie: „Această generație pierdută trăiește în izolare lingvistică, socială și culturală, ceea ce reprezintă o sursă continuă de agresivitate. Dar, chiar dacă s-ar întoarce «acasă», nici acolo ei n-ar ieși din izolare. Acești copii nu știu să scrie și să citească nici într-o limbă, nici în cealaltă. Fără învățatură, trăind în condiții mizere, străini de patria părinților lor, dar și de cea adoptivă, avînd șanse minime să obțină de lucru din cauză că n-au o ca-

lificare sau practică productivă, copiii imigranților vor deveni potențiali infractori”. Aprecieri asemănătoare face și „Corriere della sera”, referîndu-se la fiii și fiicele imigranților italieni în R.F.G. Se întîmplă ca aceștia, scrie ziarul, să nu primească o instruire corespunzătoare pentru că nu sînt în stare să urmeze școli vest-germane, iar pe de altă parte lipsește sau este insuficientă o instruire în limba lor maternă. Se citează cazuri de tineri care nu știu să se exprime bine nici în italiană, nici în germană, și care nu știu nici să scrie.

În felul acesta, tinerii proveniți din rîndul imigranților sînt dublu frustrați: pe de o parte, nu reușesc să pătrundă și să se integreze în structura țării în care locuiesc, pe de altă parte sînt ruși de mediul din propria lor țară. Și dacă pentru imigranții din prima generație o eventuală reîntoarcere în țările de origine pune doar probleme de ordin economic (dacă vor avea sau nu de lucru, dacă vor putea sau nu să-și cîștige existența), pentru fiii și fiicele lor, din care cea mai mare parte s-au născut în străinătate, dificultățile sînt mult mai mari. După cum aprecia un document al O.N.U., acești tineri sînt victime ale unui cumul de discriminări și de antagonisme, care îi aruncă într-o viață marginală, fără speranțe, fără perspective.

ION D. GOIA

Mondo umano ?

Escală ateniană

Lucrurile s-au petrecut în iunie, acum aproape opt ani. Eram pe aeroportul din Atena. M-am intrat resat de bagaje, adresîndu-mă în franceză unei funcționare. Tînăra avea o privire de culoarea cerului atenian, ochii îi clipeau vioi dar gesturile erau foarte reținute. Am crezut o clipă că ochii aceia i-am mai văzut cîndva, undeva, dar mi-am revenit la fel de brusc convingîndu-mă că uneori și asemenea priviri se pot asemăna sau te pot deruta din cine știe ce motive. Fata a privit tîcîtuț, s-a uitat atentă, chiar foarte grijulie în jur, după care mi-a spus pe nume și, într-o românească impecabilă, m-a asigurat că toate problemele care privesc tranzitul meu sînt rezolvate și pot sta liniștit. Ar mai fi vrut parcă să spună ceva, s-a uitat iar în jur cu atenție dar a renunțat.

Deci nu mă înșelasem. Mi-am amintit imediat zilele unei vacanțe de vară, cu tabăra studențească de la munte din acel an în care ne întîlnisem. Eram ca să zic așa, în acel grup mai restrîns care mal discuta în comun unele lucruri, se plimba sau minca la aceleași mese. Într-o după-amiază, cineva i-a cioplit și un fel de baston cu care să se ajute în excursiile pe cărări de munți. Ni se recomandase Elena deși în acte prenumele său era scris în variantă grecească. Așa o strigau și colegile sale de facultate dar noi îi ziceam „Armatoarea” intrucît numele său îl purta și un vestit armator foarte cunoscut. Nu știu dacă porecla noastră o deranja dar îmi amîntesc că, parcă în treacăt, ne spusese că se născuse aici, vorbea impecabil limba, cunoștea localități din țară cit noi la un loc iar părinții ei fuseseră constrînși să plece cîndva din țara lor din cauza prigoanei anti-democratice.

...Cum de ajunsese aici funcționară pe aeroport nu era greu de explicat. Dificil îmi era să înțeleg altceva: dacă părinții plecaseră cîndva din cauza prigoanei de ce s-au întors în plină dictatură a colonelilor, cum era regimul în țara lor la ora respectivă? Așa realizăm de ce ea se uita foarte atentă în jur înainte de a-mi spune acele cîteva cuvinte care făceau parte din responsabilitățile ei. Dar ea le zicea în românește și, cu cîțiva timp înainte de imbarcarea mea, și-a luat inima în dinți și a prezentat pe scurt evoluția de după tabăra de la munte. „O duceam bine în orașul de la Dunăre. Al mei au vrut. Era de înțeles și i-am urmat”. Explicația e firească dar de aici ea a urmat imprevizibilă: „Oricum, deși știu limba și a trecut atîta vreme nu m-am adaptat. Poate vreedată se va realiza și asta, s-a asigurat ea. Aș veni însă la fiecare sfîrșit de săptămînă pe bulevardul unde am copilărit. Am calculat, nu-mi trebuie multe ore cînd o să am mașină o s-o fac măcar o dată. Dacă-l vezi cumva pe Mircea — un prieten apropiat al ei din tabără și, poate, și după — nu-i spune, te rog, că m-am văzut așa deprimată. Poate-mi va trece”. Nu l-am văzut pe băiat pînă la începutul acestui an cînd, întîlnindu-ne, am vorbit atîtea chiar și despre „Armatoarea”. Mi-a povestit că în mai, anul trecut, a vrut s-o felicite de ziua ei. După un timp a primit o vedere cu un cer instelat și mare calmă în care cineva scrisese simțit că „Armatoarea noastră a fost ca o floare care, replantată într-un loc unde beneficia de soare, lumină și chiar apă, n-a prins pentru că ea simte totul ca un deșert”. Imaginează-ți, a fost ca într-o escală, a completat prietenul meu. Iar eu mi-am amîntit simbolic — de acum — escală în care am reîntîlnit-o și-i scriu povestea, așa cum o cunosc, cu stringere de inimă.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După „Jez” R.S.F. Iugoslavia

fabulă la copecă

„Doamnă Știucă, vă rog respectuos, acei-vă datorita de răpitoare, itați că sint un Cărășelul fără personalitate i destul de puțin curajos.

„Așa o implora Cărășelul în plină iarnă e Știuca viu colorată și, mai ales, dolofană, de cind zăpada lîn nu înceta să cadă, exact ca-ntr-o ancestrală iconă.

Numai că Știuca, răpitoare feroce tătea-n cumpănă, cu paralizate instincte, se-ateite, fierbinți rugăminti gata să se i-și rememora „crimele“ ce-o năpădeau dintr-o dată distince :

„De ce atita grabă, pușor ? incerea să-l alinte... „Ști încă fraged ! Nici măcar nu ți-a răsarit măseaua de minie ! Așteaptă pină la vară și-ți promit să bucuoasă voi fi să te intilnesc și — de ce nu ? — să te-nghit !”

„Doamnă Știucă, să trăiesc nu mai pot, im o carte cu-nțimplări de prin bălți ar domnul Pelican mi-a citit-o ca un robot, secretind că așa ceva s-a scris prea de mult

și mai cu folos în alte părți. Ori, cum binevoiti a ști, boala de autor e boală fără leac și fără viitor. Refuzul Pelicanului nu-i mai pot indura ! Mă chinuie ! Mă sufocă ! Rogu-te, îndură-te, dumneata, și curmă-mi viața fiindcă nu mi-am propus s-adaug bălții un autor sinucis în plus !” — Bine, pușor, dacă ți-e voia astfel, astfel am să fac !... MORALA

...Și un poenet sec se-auzi în adincuri de lac. Timp suficient ca-n măselele Știucii să se-nfigă

puternic al ancorei ae, in timp ce Cărășelul, politicos nevoie mare, și binecrescut, ca orice puști din clasele primare,

continua duios, cu glas fericit : — „Îți mulțumesc, stimată Doamnă Știucă, din adincul timpanelor îți mulțumesc, sint răzbuat.

Să fi murit fără rost era un mare păcat ; De-ar mai trăi bietul tata, pe care l-ai mîncat s-ar fi bucurat că are un urmaș viteaz și inteligent...”

Atit mai rosti Cărășelul, amăgindu-și amarul,

in timp ce, adunind struna încet, trase Știuca, din copecă afară, Pescarul. — „După cite înțeleg, și sper că nu-mi pare

in natură nimic nu e joc gratuit, chiar și cind pare o pură-nțimplare“ ...Medita Știuca, intr-un firziu înțeleptă, in timp ce Pescarul, oarecum fericit, incepu tacticos s-o măsoare. Și, ca s-o spunem pe-a dreaptă, era puțin nemulțumit că in ancoră nu s-a agățat

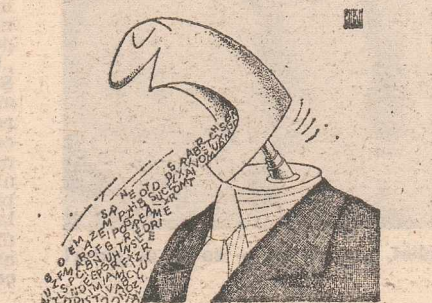
O Știucă mai mare. Trase apoi un giț zdrăvan de volcă și plecă să afle ce intimplări se petrec mai incolo, la altă copecă.

de formulat e ușor : „Feriți-vă cind vreunul se plinge de vreo boală de autor“ Ori altfel spus : „Vinatul gloriei nu-i deloc ușor ! De la candoare pin la perfidie tehnicile sint peste o mie și nici una definitivă — după cum din milenii se știe“.

NICOLAE DRAGOȘ

OCTAVIAN BOUR

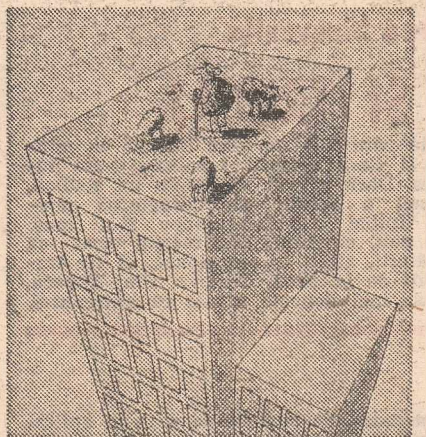
CONSTANTIN CIOSU

MOLNAR DENES

ȘTEFAN BOROȘ-TETY

CRISTIAN MARCU

Umer de pretutindeni

— Portarul unui institut de frumusețe incasa de la o vreme bacșișuri fabuloase. Bănuind ceva, un confrate îl roagă să-i dezvăluie trucul. „E foarte simplu. Cind o clientă sosește îi spun : bună ziua, doamnă. Cind pleacă, îl spun : la revedere, domnișoară...”

— Pentru că te-ai făcut vinovat de bigamie ești condamnat la un an închisoare. De ce rinjești ?

— Mi-era teamă că mă achitați ! — Ce spui despre noua mea piesă ? — Minunată. In special hotiții din actul II i-ai reușit teribil. Sint autentici. Chiar și ceea ce spun e furat !

— Dragă vecine, cu regret trebuie să-ți spun că una dintre giștele mele a intrat in grădina dumitale și ți-a ciugulit florile. — Nu-i nimic, ciinele meu a omorit gișca. — Liniștește-te, ieri, fata mea a călcat cu mașina ciinele. — Atita pagubă ! Azi fiul meu a fugit cu fata dumitale !

Cei doi copii trag cu urechea la ușă. La un moment dat, unul dintre ei spune : — Cred că au venit musafirii, l-am auzit pe tătcul spunindu-i mamei „draga mea“.

— Inima mea bate numai pentru tine, iubito. — Am auzit că ai mai spus-o și altora. — Da de unde, lor le făceam numai „tic-tac, tic-tac“ din gură.

— Și cum îți povesteam, nici o frunză nu se mișca in pomi. — Trebuie să fi fost o căldură teribilă ! — Nu, era in toiu lernii.

— Bili ! Un hoț tocmai ți-a furat mașina. — Cum ? N-ai încercat să-l prinzi ? — A lucrat prea repede. Dar am reușit să iau numărul de la mașină.

Pastorul se apropie de bețișul satului : — Mă bucur, Bobby, că vrei să incepi o viață nouă. Am fost tare bucuos să te vad ieri la slujbă. — Aha, deci acolo am fost !

Bătut măr, in colțul său, boxerul asculta indicațiile antrenorului : — Și dacă asta continuă să dea in tine, dă și tu in el. Să se invete minte.

— De ce o fi ținind Ioneasca mereu ușa deschisă ? — Ca să nu se uite vecinii pe gaura cheii.

Culese de ILIE VALENTIN și MATEI MIHAI

Martor ocular la mondialele de handbal

(Urmare din pag. 24)

de aceea să rememorez ca un obisnuit martor ocular citeva din sevente cu strădanja ca relatarea reporterului să se debaraseze pe cit e posibil de subiectivismul suporterului.

Mai intii preliminariile : Făcind parte din grupa D, alături de Danemarca, Iugoslavia și Cuba, am obținut două victorii și am suferit o înfringere la un punct diferență. In toate cele 3 partide sportive noastre s-au comportat inegal, au avut momente de joc strălucit, elocvente pentru inalta lor clasă, dar acestea au alternat cu inexplicabile scăderi de ritm, cu momente de slabă concentrare și participare la joc. Mai puțin in partida cu Danemarca, mai mult in repriza a doua din intilnirea cu reprezentativa Cubei și pe întreg parcursul meciului cu Iugoslaviei, aceste neajunsuri, la care s-a adăugat uneori și insuficienta clarificare a planului tactic, au făcut să primim goluri usoare și să ratăm situații avantajoase care, in ultima partidă, au dus și in la rezultat favorabil adversarilor. In mod cert și-au spus cuvintul și presiunea psihică a tradiției intilnirilor cu handbaliștii Iugoslavi și ambția deosebită a adversarilor nostri care veneau după o înfringere in fata danezilor și rezultatul acesta conta enorm pentru calificarea lor, dar nu acestea explică insuccesul. Cu ambția și cu apărarea dirză din ultimele minute de joc, cind ai nostri au inscris de patru ori in timp ce adversarii lor nici măcar o dată, adică in jocul lor obisnuit răpăsit ceva mai devreme, handbaliștii nostri puteau tranșa și această partidă in favoarea lor. Invinși doar cu un punct, ei știau totuși că merg mai departe.

Semifinalele și surpriza unui patinoar : Ocupind locul I in grupă și avind 2 puncte la activ (obținute din victoria asupra danezilor), handbaliștii nostri au atarăt bătațiile semifinalelor cu aolombul așteptat și mult mai aproape de valoarea lor. Făcind parte din grupa a 2-a, alături de Danemarca, Iugoslavia, Suedia, Spania și

Ungaria și avind de jucat cu ultimele trei, echipa noastră a obținut două victorii comode, mai concludente decit arată scorul : 31-24 cu Suedia, la München și 24-19 cu Ungaria la Boblingen. După care a urmat, neașteptată și nedreaptă, intimplarea de la Frankfurt asupra căreia vom reveni ceva mai incolo. Infringerea suferită in fața spaniolilor, corelată cu egalul, consemnat in aceeași seară, între unguri și danezi, plasează echipa noastră, cea mai sigură candidată la cistigarea semifinalei și, ca urmare, la disputarea finalei mari, tocmai pe locul trei. Vom juca totuși la Dortmund, dar nu duminica, cind se impart locurile 1 și 2, ci cu o zi mai înainte, pentru locurile 5-6. Adversarul, in acest ultim meci : echipa R.D. Germane, campioana ultimei Olimpiade.

Joc, din nou spectaculos, victorie clară și mai ușor obținută decit dovedește scorul : 24-21 in favoarea handbaliștilor români.

Bilanțul fiind acesta, se cuvine să nu uităm pe principalii actori ai echipei noastre. Au plecat 15 jucători, au jucat 15 jucători, aducind cu toții acasă laurii cu care i-a invrednicit pe fiecare truda depusă in terenul de joc. Munteanu, cu exceptia unei părți a meciului cu Iugoslavia și a meciului cu Spania, a apărut bine și foarte bine, fiind de-a dreptul excepțional in partida cu selecționata ungară și cu cea a R.D.G. Stingă, cistigător autoritar al clasamentului final al golgeterilor — a inscris in medie 10 goluri de meci, exceptind partida cu Spania pe care n-o discutăm încă și in care n-a marcat decit 5 goluri, s-a dovedit, in toate condițiile normale, cel mai valoros component al selecționatei noastre. I-am văzut chipul in paginile ziarelor, l-am văzut prezentat de televiziune și mai cu seamă m-am bucurat văzindu-l aplaudat și aclamat de spectatori de cele mai diverse virste. Radu Voinea, căpitanul echipei, s-a dovedit și el de neînlocuit și a ridicat, prin prestațiile sale din șase partide, întrebarea ne care timpul o face presantă : cine va fi viitorul conducător de joc al naționalei ? Acest post, ne-a arătat Radu, care a orga-

nizat, care a incurajat sau a calmat, cind a fost cazul, este cheia jocului. S-au mai detașat, oarecum, prin prestațiile dintr-o partidă sau alta, Marian Dumitru și Bedivan, Vasilica și Durău, ceilalți, portarii Buligan și Mihai Redl, jucătorii Drăgăniță, Fölker, Birtalan, Gheorghe Dumitru, Maricel Voinea și Grabovschi, achitindu-se de datorie, dar nu toți și nu in toate momentele pe măsura așteptărilor. Sint aspecte asupra cărora vor fi chemați să revină, in primul rind, specialiștii din rindul cărora au fost aici, la al zecelea Campionat mondial, președintele federației de specialitate profesorul Kunst-Ghermănescu, antrenorii lotului, Nedef și Pană, antrenorii Stelei, Oțelea și Tellman și alții iar timpul concluziilor nu va lipsi nici el. Pină atunci, să revenim la Frankfurt, la stupidul accident din Eissporthalle, care, de neînțeles in toată textura sa, a barat nedrept drumul spre finală al echipei noastre. Nu este cazul a pune in discuție victoria spaniolilor, o victorie care, după opinia mea, poate da strălucire unui palmares cind e obținută in condițiile unei infruntări cu toate împrejurările limpezite. Or, împrejurările acestei contraperformante, nu doar pentru mine, ci pentru toți cei care au fost de față, ca spectatori mai mult sau mai puțin in contact cu realitățile lotului nostru sint și vor rămine încă obscure. Oscilante de formă ? Precedată de un joc excepțional, cel cu Ungaria și urmată de un alt joc la aceeași înaltă clasă cu R.D.G. Pare nefiresc. Si-apoi, căderea fizică, oscilația aceasta, să se producă brusc și simultan la toți cei 12 jucători, pentru a trece la fel de brusc și de simultan la toți cei 12 jucători ? Din nou nefiresc.

Răscolind rana, vom aminti că in partida cu Spania desfășurată pe o suprafață de joc alunecoasă și defavorizantă pentru echipele ce se bazează pe subtilitate tehnică, toți jucătorii nostri, toți cei 12 jucători folositi, au fost de nerecunoscut. Dar mai cu seamă Stingă, Voinea Radu, Munteanu, Drăgăniță și Birtalan, Stingă, care

n-a ratat in nici una din celelalte 6 partide, a irosit pină și două lovituri de la 7 metri. Birtalan a ratat și el una. Ambii, ca și Radu Voinea, ca și Drăgăniță, ca și alții, au ratat din cele mai favorabile situații, chiar și din situații pe care, oricind, acești băieți, in virtutea antrenamentului, le pot transforma in goluri și legați la ochi ? ! Parcă nu voiau să joace, parcă nu înțelegeau care-i rostul prezenței lor pe poșghita de P.F.L. ce acoperea gheata patinoarului din Frankfurt. I-am văzut pe jucători și pe antrenori, la pauză și după partidă, am încercat să le pătrund tristetea și nedumerirea lor ; nu înțelegeau nimic, nu puteau să înțeleagă nimic. Că ar fi fost desconsiderare a adversarului nu-i un argument care să reziste. Dură cel mult o repriză, valoarea reală ar fi fost descoperită și schimbarea de atitudine s-ar fi produs.

Insinuările răutăcioase ale unora care se invirteau in preajma vestiarelor echipei noastre privind o posibilă necombativitate provocată financiar nu au nici un temei. Băieții nostri s-au dovedit loiali in toate bătațiile purtate aici și suferința insuccesului, reală și profundă, i-a afectat pe toți. Dar oare despre o necombativitate provocată altfel n-ar putea fi vorba ? Nu știu, n-am nici un argument. Am aflat la München, că fotbalistii lui Bayern au plecat la Craiova cu toată bucatăria. Nu din zgărcenie cred. Și gîndul mă duce, involuntar, și fără motiv poate, la prinzul pe care l-au servit băieții nostri înainte partidei cu Spania. La o masă, la aceeași masă erau Stingă, Munteanu, Radu Voinea, Birtalan și Drăgăniță. Oamenii de bază. Cine i-o fi servit ?

Și mă întorc la ce-mi spunea Stingă golgeterul campionatului, jucătorul care a inscris in fiecare partidă, cu exceptia acesteia, cite 10 goluri : „parcă nu știam unde mă aflu, mi se părea că nu-mi trebuia nimic, că nu vreau nimic.“

Ce s-o fi intimplat cu acești băieți in acea seară la Frankfurt ? Este pentru noi, ca și pentru actorii implicați direct, un mister. Dar va rămine el oare mereu astfel ? O poveste nu se poate sfîrși chiar astfel.

Și tocmai de aceea, am credința că data viitoare nu vor lipsi nici florile.

Martor ocular la mondialele de handbal

Trage Vasile Cîră, golgerul campionatului mondial, recordman — cu 65 de goluri — al tuturor edițiilor de până acum.

PUTEAM MAI MULT, MERITAM MAI MULT

Duminică 21 februarie, cînd împreună cu colegul de redacție Gheorghe Amuza și cu publicistul Gheorghe Mitroi de la „Scinteia”, m-am nimerit pe aeroportul Otopeni la plecarea echipei noastre de handbal spre locul de desfășurare a celui de al X-lea Campionat mondial, mi s-a așternut în suflet o boare de tristete legată de faptul că un asemenea moment se consuma într-un nefiresc anonim. Naționala noastră de handbal deținătoare a patru titluri mondiale, pornea într-o bătaie, care i-l putea aduce pe cel de al cincilea, fără ca cineva să-i ureze, la plecare, așa cum datina românească o cere, drum bun și succes. Plecau băieții, totuși de-alte ori minunații noștri handbaliști, nici măcar ca niște pasageri obișnuiți, ci ca niște pasageri fără de rude. Nu mă gîndesc doar la noi spectatorii, care le datorăm acestor reprezentanți ai sportului atîtea satisfacții și care am scăpat din vedere să le adresăm de această dată cuvînta încurajare. Fiindcă, iată, nici din partea forurilor noastre sportive — cu excepția instructorului Cristea pe care l-am luat apoi în mașina noastră la întoarcerea în oraș — nimeni n-a catadicsit, poate unde era duminică și oamenii erau luați cu altele, să fie prezent la acest moment.

De-a doua zi, de cînd i-am ajuns din urmă pe tricolori și mai ales de la primul meci, cînd am văzut ce galerii însoțesc handbaliștii altor reprezentative, n-am dorit decît să-i văd, cît mai repede, din noi campioni, spre încununarea talentului și muncii lor, dar și ca o pedeapsă a înrațititudinii noastre față de ei. Cîci amîntindu-mi tulburătorul avertisment al poetului, „Uităm să plîngem cînd se sting bărbatii și de aceea rar se mai nasc alții”, m-am gîndit că și în sport „îgnitarea tăcere”, lipsa de atenție și sensibilitate, desconsiderarea unor atari vesturi, mărunte poate, dar atît de semnificative, incriminabile sub raport etic sînt și păgubitoare în planul producției de valori. Am sperat de la început și din toată inima, și tare sînt mîhnit astăzi că nu s-a întîmplat așa, ca handbaliștii să ne dea această lecție morală, să ne oblige adică

pe noi toți și înainte de toate, ca exponenți ai noștri, pe activiștii mișcării sportive să-i întîmpinăm cu flori.

Înțelepți de pe urmă sau viteji de după război pot, firește, acum cînd conturile sînt încheiate, obiecta după practici cunoscute: „dar bine, n-ai văzut ce-au făcut”. Adică, chipurile, ar fi meritat oare osteneala, ar fi fost răsplătită atenția noastră? Eu zic că se merita și că florile n-ar fi trebuit să lipsească nici chiar în condițiile în care speranța noastră nu s-ar fi împlinit. Pentru că, la urma urmei, handbaliștii de ris nu ne-au făcut niciodată. La capătul unei dispute dirze, în care puteri de tradiție în handbal au avut de depășit noul val, în curs de afirmare, la capătul a două săptămîni în care si-au înfruntat orgoliul și ambițiile cele mai bune echipe din lume, handbalul românesc, chiar dacă a ratat șansa unui loc pe podium, a ocupat totuși un onorabil loc 5. Un loc 5 în ierarhia mondială nu-i, cred, de desconsiderat și insatisfacția noastră de moment trebuie amendată sensibil de constatarea că, în final, după însumarea a tot ceea ce a fost normal și a tot ceea ce s-a chemat surpriză, formații redevutabile, formații și ele cu pretenții îndreptățite la locuri fruntașe, s-au situat în urma echipei României. Între acestea, campioana mondială pe tître și campioana olimpică, cînvînsă și în meci direct de reprezentativele noastre. Locul pe care l-a ocupat la actuala ediție a Campionatului mondial a asigurat de asemenea handbalului nostru calificarea directă pentru viitoarele jocuri olimpice.

Istoria acestei bătălii pierdute în bună măsură sau pe care n-am cîștigat-o decît în parte va beneficia desigur, ca toate fantele care se trec, de cronicarii ei, meticuloși și obiectivi, care vor judeca la reze dramatismul fiecărei secunde și caratele fiecărui strop de sudoare. Mă voi mărgini

(Continuare în pagina 23)

NICOLAE ARSENIE

Eșcul unei idei care părea binevenită

ÎNTRE ȘUȘANEA ȘI TRUCAJ

ciuri oficiale și au ajuns să umple boxe tribunalelor.

În aceste condiții, verificarea pe care a mizat Lucescu, dacă el a mizat cu adevărat pe ceva, nu și-a atins scopul. Ultima jumătate de oră a meciului s-a transformat într-un du-te vino de jucători, unii intrau în teren, alții ieșeau, s-au rulat vreo 40 și nu puțini au fost

aceia care nici nu s-au întîlnit cu mingea?! Ce-a urmărit Lucescu, n-am înțeles. Dacă a vrut să umple un stadion, atunci a reușit, căci dragostea pentru fotbal a bucureștenilor și-a spus, din nou, cuvîntul. Dar merita oare ca jucătorii, aflați în campionat, să fie tracasăți de la Arad, Craiova, Cluj-Napoca, și așa mai departe numai că antrenorul

naționalei, pe care l-am apreciat și-l apreciem pentru mintea lui ageră și pentru tot ce a făcut și face bun la Corvinul, dar căruia i-am semnat și multe ceuri în alb, a hotărît că așa e bine. Dacă Lucescu dorește, cu adevărat, să pună naționala la încercare, întîlnirile din campionatul european bătînd la ușă, ziarisții sportivi îi stau la dispoziție, dar cu o echipă alcătuită chiar de ei.

Ideea în sine a unui astfel de meci a fost, o repetăm, binevenită. Realizarea ei s-a produs însă defectuos, lăsînd un gust amar și intristînd.

Avertizat de noi că intenționăm să criticăm modul de desfășurare a meciului, la ora la care ediția noastră mergea spre tipar, ne-a vizitat la redacție Mircea Lucescu. El ne-a explicat, invocînd motive plauzibile și, în parte, întemeiate, poziția sa, arătînd că prin organizarea partidei în discuție n-a urmărit decît să ofere naționalei un meci de verificare în plus, înlocuind mai vechea practică a testelor cu Mecanică fină și Voința, disputate cu porțile ferecate, cu o altă practică, meciuri tari și cu public. Adrian Păunescu i-a replicat însă că, întîlnind un adversar subminat de prestația unui antrenor care n-a vrut victoria și, mai ales, beneficiînd de un arbitraj vădit părtinitor, naționala n-a cîștigat nimic miercuri, ci dimpotrivă, și-a îndepărtat o mare parte din public. După părerea noastră, i-a zis Adrian Păunescu, era bine ca arbitrii să fie chiar excesiv de severi cu elevii dumitale, să-i solicite, să-i irite, să le creeze o atmosferă de luptă reală, iar selecționata ziarisților să fie cu adevărat a noastră, să o conducem noi și să nu-l lăsăm pe componenții ei să fie manevrați. Dumneata ai nevoie să recîștigi pentru echipa țării publicul. Aceste argumente au fost acceptate de Lucescu. El a admis, în final, că partida n-a fost cea pe care a dorit-o și a propus ca, peste cîteva săptămîni, să aibă loc meciul adevărat între națională și o selecționată a ziarisților.

Echipa de miercuri a ziarisților n-a fost a ziarisților. Dacă Lucescu dorește, putem construi o asemenea echipă și să-i oprim. Cu arbitri corecți, cu antrenori care să servească scopului propus, o verificare adevărată.

„F”

Dobrin trebuie să joace!

Spre bucuria miilor de suporteri din Trivale, Nicolae Dobrin a revenit, recent, la Pitești, fiind numit antrenor la F. C. Argeș. Institutul de educație fizică, pe care l-a absolvit mai demult, cariera sa de fotbalist, fără îndoială una de excepție, simpatia pe care și-a cîștigat-o și, desigur, alte argumente l-au recomandat cu căldură, iar cele dintîi rezultate par să justifice justetea alegerii respective.

Nu mai că Dobrin mai vrea să joace și această dorință, s-o spunem din capul locului, e îndreptățită. Pe de-o parte, la 34 de ani, Dobrin simte că mai poate fi util echipei care l-a consacrat, echipă care se află în suferință tocmai în ceea ce privește postul de conducător de joc, pe de altă parte, fotbalul românesc mai are încă nevoie de talentul și clasa lui Dobrin. Federația însă se optine, invocînd clauza regulamentară după care, la transfer, orice jucător trebuie să aibă un stagiu de cel puțin 5 ani la clubul (asociația) de la care pleacă. Formal, nimic de zis, federația are justificări, numai că situația lui Dobrin e, după părerea noastră și a altora, una specială și ea trebuie tratată ca atare. Omeneste vorbind, toate argumentele sînt de partea jucătorului care, într-o activitate de aproape 20 de ani, n-a fost legitimat decît la Pitești și Tirgoviște. Lăsînd Tirgoviștea, căreia i-a fost fidel cît timp a evoluat alături de Ere, Pitaru și ceilalți, Dobrin n-a făcut altceva decît să se întoarcă acasă, în orașul de care, practic, nu s-a despărțit, la familie. Dacă pentru aștia regulamentul de transferuri a putut fi „interpretat”, cazurile au fost și sînt

numeroase, se cunosc, de ce s-ar aplica, foarte strict, litera lui tocmai în situația lui Dobrin, jucător care, spre finalul unei cariere strălucitoare, ar merita un tratament aparte?

El a făcut, cu arta lui, atîtea pentru noi, pentru fotbal. De ce n-am face și noi ceva pentru el, permițîndu-i să joace nu atît cît ar vrea, ci atît cît mai e, lui și fotbalului, util?

Legat de asta, se mai vîntură ideea că, chiar dacă transferul lui ar fi perfectat, Dobrin tot n-ar mai putea să îmbrace tricoul Argeșului ei fiind, nu-i așa, și antrenor al echipei respective? Adică, deodată și facit, fără să fi făcut public vreun punct de vedere, F.R.F. pare să fi interzis jucătorilor să mai antreneze și antrenorilor să mai joace. Ce-a determinat această decizie, dacă ea s-a luat cu adevărat, e greu de spus. Să fi adus situația antrenor-jucător prejudicii fotbalului nostru? N-am zice, ba chiar am fi tentați să considerăm experiențele de acest gen drept o reușită, atîta vreme cît cel dintîi exponent al situației, Mircea Lucescu, a făcut din Corvinul o echipă fruntașă și, încă mai mult, a fost chemat să pregătească reprezentativa țării?!

Oricum am suci și răsunet lucrurile, dreptatea pare să fie de partea lui Dobrin. Nu mai rămîne decît ca federația, manifestînd înțelegere, să i-o dea și nu ne îndoiim că noul birou federal, de care așteptăm mai multă mobilitate în gîndire și acțiune, va proceda ca atare.

OVIDIU IOANIȚOIA

Miercuri după-amiază, o repriză la lumina zilei și alta la cea a reflectoarelor, o așa-zisă selecție a ziarisților a fost adusă pe „Republicii”, în fața a 40.000 de spectatori, ca să fie bătută de echipa națională. Spunem așa-zisă pentru că garnitura opusă reprezentativei a fost întocmită în pripă și, cel puțin în prima fază, hazardat, după ureche. Inițial, „Sportul” a publicat un lot după care, la intervențiile repetate ale revistei „Flacăra” și ale ziarului „România liberă”, au fost convocați și Dinu, Paraschiv, Giuchici și Nedelcu II, portarii Zărișoru și Cristian, ceruți de noi fiind totuși omiși. Nu chiar din întîmplare, Dinu, Giuchici și, mai ales, Paraschiv au fost, miercuri, cei mai buni jucători de pe teren, gi. steanul chiar cel mai bun, numai că antrenorul Cornel Drăgușin (numit de cine?) i-a schimbat pe primii 2, spre a face, probabil, jocul formației lui Lucescu.

Rămînînd la acest capitol, al jucătorilor, să mai notăm că, în pauza meciului, Adrian Păunescu (care propusese în lot pe Paraschiv, Cojocaru, Dinu, Giuchici, Nedelcu, Petcu), a solicitat (secundat și de alți ziarisți) intrarea în teren a lui Dobrin, prezent pe margine în calitate de antrenor secund. Președintele federației, inginerul Andrei Pădulescu, s-a declarat de acord, dar Cornel Drăgușin s-a opus din răsputeri, afirmînd că Dobrin nu e legitimat la nici o echipă?! Legitim e însă, la U.T.A. portarul Ducadam, care a deschis scorul pentru națională, scăpînd printre picioare o mingă amenințată de Balaci de la 30 de metri?! Un asemenea gol, vorba cuiva, se mai poate vedea la meciurile dintre grupa mică și cea mare a unei grădinite de cartier. Golul 2, care a încheiat practic conturile unei șușane terminate cu 3-1 pentru națională, a fost opera arbitrilor. La o poziție clară de ofsaid a lui Gabor, tușierul Seceleanu s-a făcut că nu bagă de seamă, iar „centralul” Dan Petrescu a răsuflet parcă ușurat, arătînd centrul terenului. Mare parte din întîlnire, mai ales în prima repriză, Dan Petrescu i-a favorizat evident pe elevii lui Lucescu, fiind îndelung huiduit de spectatori. El și-a dat în pic și după pauză cînd, la un fault comis în careul lui Moraru asupra lui Ștefan Popa, a închis ochii. Dacă la o asemenea partidă, desfășurată pe un stadion arhiplin și în fața conducerii federației, arbitrii fluieră anapoda, ce să ne mai mirăm că el viciază rezultate în me-

Flacăra Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliada, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Mărgo Nedelcu, Mircea Bunec, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balocciu, Dumitru Craur, Oprea George, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Gheorghiță, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIE - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU